

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1306/2013**z dnia 17 grudnia 2013****w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchyłające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 43 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów zatytułowanym „WPR do 2020 r.: sprostać wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi” przeanalizowano potencjalne wyzwania, cele oraz kierunki działania dla wspólnej polityki rolnej (WPR) po 2013 r. W kontekście debaty na temat tego komunikatu reforma WPR powinna wejść w życie ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r. Reforma ta powinna obejmować wszystkie główne instrumenty WPR, w tym rozporządzenie Rady (WE) nr 1290/2005⁽²⁾. Doświadczenia ze stosowania tego rozporządzenia wskazują, że niektóre elementy mechanizmu finansowania i monitorowania wymagają dostosowania. Z uwagi na zakres reformy należy uchylić rozporządzenie (WE) nr 1290/2005 i zastąpić je

nowym aktem prawnym. Ponadto reforma powinna w jak największym stopniu harmonizować, udoskonalić i uprościć jego przepisy.

(2) W celu uzupełnienia lub zmiany niektórych elementów niniejszego rozporządzenia, innych niż istotne, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w odniesieniu do akredytacji agencji płatniczych i jednostek koordynujących, obowiązków agencji płatniczych w odniesieniu do interwencji publicznej, jak również przepisów w zakresie obowiązków tych agencji związanych z zarządzaniem i kontrolą, środków, jakie mają być finansowane z budżetu ogólnego Unii Europejskiej (budżetu Unii) w ramach interwencji publicznej oraz oceny operacji związanych z interwencją publiczną. Uprawnienia te powinny również obejmować odstępstwa od niekwalifikowalności płatności dokonywanych przez agencje płatnicze na rzecz beneficjentów przed najwcześniejszą możliwą datą płatności lub po najpóźniejszej możliwej dacie płatności oraz kompensację pomiędzy wydatkami i dochodami w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Dodatkowo, uprawnienia te powinny obejmować metody mające zastosowanie do zobowiązań i płatności kwot jeżeli do początku roku finansowego nie przyjęto budżetu Unii lub jeżeli łączna kwota planowanych zobowiązań przekracza próg określony w art. 170 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012⁽³⁾.

Ponadto, uprawnienia te powinny obejmować odroczenia płatności miesięcznych Komisji na rzecz państw członkowskich w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG oraz warunków dotyczących ograniczania lub zawieszania przez Komisję płatności okresowych na rzecz państw członkowskich w ramach EFRROW. Uprawnienia te powinny dodatkowo obejmować zawieszanie płatności miesięcznych lub płatności okresowych, w odniesieniu do których nie przesłano na czas odpowiednich informacji statystycznych, szczególne obowiązki państw członkowskich dotyczące kontroli, kryteriów i metodologii stosowania korekt w kontekście procedury rozliczania zgodności rachunków i windykacji należności. Ponadto, uprawnienia te powinny obejmować wymogi w odniesieniu do procedur celnych, zwrotu pomocy oraz kar nakładanych w przypadku niespełnienia warunków kwalifikowalności oraz zobowiązania lub inne obowiązki wynikające ze stosowania sektorowego prawodawstwa rolnego. Podobnie, uprawnienia te powinny obejmować środki wspierania rynku,

⁽¹⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 116.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz.U. L 209 z 11.8.2005, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

- w odniesieniu do których Komisja może zawiesić płatności miesięczne, przepisy dotyczące zabezpieczeń, dotyczące funkcjonowania zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, a także środków wyłączonych z kontroli transakcji. Podobnie, uprawnienia te powinny obejmować zmianę sumy wpływów lub płatności, poniżej której dokumenty handlowe przedsiębiorstw nie powinny zwykle być kontrolowane na podstawie niniejszego rozporządzenia, kary stosowane zgodnie z zasadą wzajemnej zgodności, wymogi w zakresie kontroli w sektorze wina oraz przepisy dotyczące utrzymywania trwałych użytków zielonych. Wreszcie uprawnienia te powinny obejmować przepisy dotyczące terminu operacyjnego oraz kursu walutowego, jaki ma być stosowany przez państwa członkowskie, które nie stosują euro, środki mające na celu zagwarantowanie stosowania prawa Unii, jeżeli wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutami krajowymi mogą mu zagrażać, w odniesieniu do treści wspólnych ram monitorowania i ewaluacji środków przyjętych w ramach WPR oraz w odniesieniu do środków przejściowych. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (3) WPR obejmuje szereg środków, spośród których część dotyczy rozwoju obszarów wiejskich. Aby przyczynić się do realizacji celów WPR, ważne jest zapewnienie finansowania tych środków. Ponieważ środki te posiadają wspólne niektóre elementy, lecz także różnią się w wielu aspektach, ich finansowanie powinno być regulowane przez te same przepisy. W razie konieczności przepisy te powinny pozwalać na ich zróżnicowane traktowanie. Rozporządzeniem (WE) nr 1290/2005 utworzono dwa europejskie fundusze rolne, a mianowicie EFRG oraz EFRROW („fundusze”). Fundusze te powinny zostać utrzymane.
- (4) Rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz przepisy przyjęte na jego podstawie należy stosować do środków określonych w niniejszym rozporządzeniu. Niniejsze rozporządzenie ustanawia w szczególności przepisy dotyczące zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi w oparciu o zasady należytego zarządzania finansami, przejrzystości oraz niedyskryminacji, a także przepisy dotyczące funkcji akredytowanych instytucji i zasad budżetowych, przepisy, których należy przestrzegać w ramach niniejszego rozporządzenia.
- (5) W celu zapewnienia spójności między praktykami państw członkowskich oraz zharmonizowanego stosowania przez państwa członkowskie klauzuli dotyczącej siły wyższej, niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać, w stosownych przypadkach, wyłączenia w przypadkach siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, a także niewyczerpujący wykaz możliwych przypadków wystąpienia siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności, które powinny być uznawane przez właściwe organy krajowe. Organy te powinny podejmować decyzje dotyczące siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności indywidualnie dla każdego przypadku, na podstawie odpowiednich dowodów oraz stosując pojęcie siły wyższej w świetle prawa Unii dotyczącego rolnictwa, w tym orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości.
- (6) Wydatki w ramach WPR, w tym wydatki związane z rozwojem obszarów wiejskich, powinny być finansowane z budżetu Unii, z wykorzystaniem funduszy – bezpośrednio albo na zasadzie zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi. Należy określić rodzaje środków, które mogą być finansowane z wykorzystaniem funduszy.
- (7) Należy wprowadzić przepisy dotyczące akredytowania przez państwa członkowskie agencji płatniczych i ustanowienia procedur dotyczących uzyskiwania deklaracji zarządczych, oraz uzyskiwania zatwierdzenia systemów zarządzania i kontroli, jak również zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych przez niezależne podmioty. Ponadto w celu zapewnienia przejrzystości kontroli krajowych, w szczególności w zakresie procedur dotyczących zezwoleń, zatwierdzania i wypłaty oraz w celu zmniejszenia obciążeń Komisji i państw członkowskich, związanych z administracją i audytem, w przypadku gdy wymagana jest akredytacja każdej agencji płatniczej, należy ograniczyć liczbę organów i instytucji, którym przydzielono te zadania, przy jednoczesnym poszanowaniu przepisów konstytucyjnych każdego z państw członkowskich. W celu uniknięcia niepotrzebnych kosztów związanych ze zmianami organizacyjnymi państwa członkowskie powinny mieć możliwość zachowania liczby agencji płatniczych, które uzyskały akredytację przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.
- (8) W przypadku gdy państwo członkowskie akredytuje więcej niż jedną agencję płatniczą, ważne jest, aby wyznaczyło jedną publiczną jednostkę koordynującą, aby zapewnić spójność zarządzania funduszami, kontakty między Komisją a poszczególnymi akredytowanymi agencjami płatniczymi oraz szybkie przekazywanie żądanych przez Komisję informacji dotyczących działalności poszczególnych agencji płatniczych. Publiczna jednostka koordynująca powinna również podejmować i koordynować działania w celu eliminowania wszelkich niedociągnięć natury ogólnej i powinna na bieżąco informować Komisję o wszelkich podejmowanych działaniach następczych. Ponadto, jednostka ta powinna wspierać i w miarę możliwości zapewniać jednolite stosowanie wspólnych przepisów i norm.
- (9) Jedynie agencje płatnicze, które zostały akredytowane przez państwa członkowskie dają rozsądną gwarancję przeprowadzenia niezbędnych kontroli przed przyznaniem beneficjentom pomocy unijnej. Dlatego też w niniejszym rozporządzeniu należy wyraźnie określić, że z budżetu Unii mogą być zwracane wyłącznie wydatki dokonane przez akredytowane agencje płatnicze.
- (10) Aby pomóc beneficjentom w zwiększeniu świadomości na temat związku pomiędzy praktykami rolniczymi i zarządzaniem gospodarstwami, z jednej strony, a wymogami w zakresie środowiska, zmiany klimatu, utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej, bezpieczeństwa żywności, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt, zdrowia roślin oraz dobrostanu zwierząt, z drugiej strony, państwa członkowskie powinny ustanowić kompleksowy system doradztwa rolniczego skierowany do beneficjentów. Wspomniany system doradztwa rolniczego nie powinien jednak wpływać w jakikolwiek sposób na obowiązki i odpowiedzialność beneficjentów w zakresie przestrzegania tych wymogów. Ponadto, państwa członkowskie powinny jasno rozgraniczyć doradztwo i kontrole.

(11) System doradztwa rolniczego powinien obejmować przynajmniej obowiązki na poziomie gospodarstwa wynikające z norm i wymogów w zakresie zasady wzajemnej zgodności. System ten powinien również obejmować wymogi, jakich należy przestrzegać w odniesieniu do praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska oraz utrzymywania użytków rolnych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013⁽¹⁾, a także działania na poziomie gospodarstwa przewidziane w programach rozwoju obszarów wiejskich mające na celu modernizację, budowanie konkurencyjności, integrację sektorową, innowację, orientację rynkową oraz propagowanie przedsiębiorczości.

System ten powinien również obejmować wymogi nałożone na beneficjentów przez państwa członkowskie w celu wprowadzenia w życie konkretnych przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE⁽²⁾ oraz w celu wprowadzenia w życie art. 55 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009⁽³⁾, w szczególności wymogi dotyczące zgodności z ogólnymi zasadami integrowanej ochrony roślin, o której mowa w art. 14 dyrektywy 2009/128/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁾.

(12) Przystąpienie do systemu doradztwa rolniczego przez beneficjentów powinno odbywać się na zasadzie dobrowoli. Wszyscy beneficjenci, nawet rolnicy nie otrzymujący pomocy w ramach WPR, powinni mieć możliwość uczestnictwa w tym systemie. Państwa członkowskie powinny jednak mieć możliwość ustalania kryteriów przyznawania priorytetów. Ze względu na charakter systemu informacje uzyskane w trakcie wykonywania działalności doradczej należy traktować jako poufne, z wyjątkiem przypadków poważnego naruszenia prawa unijnego lub krajowego. Aby zapewnić skuteczność systemu, doradcy powinni posiadać odpowiednie kwalifikacje i odbywać regularne szkolenia.

(13) W ramach EFRG, środki finansowe, niezbędne do pokrycia wydatków poniesionych przez akredytowane agencje płatnicze powinny być udostępniane państwom członkowskim przez Komisję w formie zwrotów na podstawie zaksięgowanych wydatków dokonanych przez te agencje. W oczekiwaniu na zwroty w formie płatności miesięcznych państwa członkowskie powinny gromadzić środki finansowe w zależności od potrzeb

ich akredytowanych agencji płatniczych. Państwa członkowskie oraz beneficjenci zaangażowani w realizację WPR powinni ze środków własnych pokrywać swoje koszty administracyjne i koszty zatrudnienia.

(14) Korzystanie z systemu agrometeorologicznego oraz nabycie i poprawa zdjęć satelitarnych powinny dostarczyć Komisji w szczególności odpowiednich środków zarządzania rynkami rolnymi, ułatwić monitorowanie wydatków rolniczych oraz monitorowanie zasobów rolnych w perspektywie średnio- i długoterminowej. W świetle doświadczeń zdobytych w związku ze stosowaniem rozporządzenia Rady (WE) nr 165/94⁽⁵⁾ do niniejszego rozporządzenia należy również włączyć niektóre z przepisów tego rozporządzenia, i w związku z tym uchylić rozporządzenie (WE) nr 165/94.

(15) W kontekście przestrzegania dyscypliny budżetowej niezbędne jest określenie pułapu rocznego wydatków finansowanych przez EFRG z uwzględnieniem kwot maksymalnych ustalonych dla tego funduszu w wieloletnich ramach finansowych przewidzianych w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013⁽⁶⁾.

(16) Dyscyplina budżetowa wymaga również, aby roczny pułap wydatków finansowanych przez EFRG był przestrzegany w każdych okolicznościach oraz na każdym etapie procedury budżetowej i wykonywania budżetu. W związku z tym niezbędne jest, aby krajowy pułap płatności bezpośrednich dla państwa członkowskiego, określony w rozporządzeniu (UE) nr 1307/2013, był uważany za pułap finansowy dla takich bezpośrednich płatności dla danego państwa członkowskiego oraz aby zwroty tych płatności nie przekraczały tego pułapu finansowego. Ponadto dyscyplina budżetowa wymaga, aby wszystkie akty prawne Unii w dziedzinie WPR proponowane przez Komisję lub przyjmowane przez Unię lub przez Komisję i finansowane przez EFRG nie przekraczały rocznego pułapu wydatków finansowanych przez ten fundusz.

(17) Z myślą o zapewnieniu, aby kwoty przeznaczone na finansowanie WPR nie przekraczały rocznych pułapów, należy utrzymać mechanizm finansowania, o którym mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 73/2009⁽⁷⁾, zgodnie z którym poziom wsparcia bezpośredniego zostaje dostosowany. W przypadku gdy Parlament Europejski i Rada nie ustalą ich przed dniem 30 czerwca roku kalendarzowego, do którego się one stosują, Komisja powinna być upoważniona do ustalenia tych dostosowań.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej i uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 637/2008 i (WE) nr 73/2009 (Zob. s. 608 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽²⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2009/128/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 165/94 z dnia 24 stycznia 1994 r. dotyczące współfinansowania przez Wspólnotę kontroli na odległość (Dz.U. L 24 z 29.1.1994, s. 6).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (Zob. s. 884 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz.U. L 30 z 31.1.2009, s. 16).

- (18) Aby wesprzeć sektor rolnictwa w przypadku poważnych kryzysów mających wpływ na produkcję rolną lub dystrybucję produktów rolnych, należy ustanowić rezerwę kryzysową w drodze zastosowania, na początku każdego roku, zmniejszenia płatności bezpośrednich przy pomocy mechanizmu dyscypliny finansowej.
- (19) Art. 169 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 przewiduje, że niezaangażowane środki odnoszące się do działań, o których mowa w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, mogą zostać przeniesione jedynie na następny rok budżetowy, a przeniesienie takie może skutkować dodatkową płatnością jedynie na rzecz odbiorców końcowych, którzy w poprzednim roku budżetowym byli objęci dostosowaniem płatności bezpośrednich, o którym mowa w art. 25 niniejszego rozporządzenia. W konsekwencji, w przypadku gdy środki są przenoszone na następny rok budżetowy, administracje krajowe musiałyby w jednym roku budżetowym dokonywać płatności na rzecz dwóch grup beneficjentów płatności bezpośrednich: z jednej strony – dokonując zwrotów z niewykorzystanej kwoty przeniesionej na podstawie dyscypliny budżetowej na rzecz rolników objętych dyscypliną budżetową w poprzednim roku budżetowym, a z drugiej strony – dokonując płatności bezpośrednich w roku budżetowym N na rzecz tych rolników, którzy o nie wystąpili. Aby uniknąć nałożenia na administracje krajowe nadmiernych obciążeń administracyjnych, należy przewidzieć odstępstwo od art. 169 ust. 3 akapit czwarty rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, umożliwiając administracjom krajowym zwrot na rzecz rolników objętych dyscypliną finansową w roku N kwoty przeniesionej na rok budżetowy N, zamiast zwracać ją rolnikom objętym nią w roku N-1.
- (20) Środki podjęte w celu określenia wkładu finansowego z funduszy do celów obliczenia pułapów finansowych nie mają wpływu na kompetencje władzy budżetowej ustanowionej przez TFUE. Środki te powinny zatem opierać się na kwotach referencyjnych ustalonych zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym z dnia 19 listopada 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 1311/2013.
- (21) Dyscyplina budżetowa wymaga również stałego kontrolowania średniookresowej sytuacji budżetowej. Dlatego też w trakcie przedkładania projektu budżetu na dany rok Komisja powinna przedstawić swoje prognozy i analizy Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz, w razie konieczności, zaproponować prawodawcy odpowiednie środki. Ponadto Komisja powinna wykorzystywać w pełni i przez cały czas swoje uprawnienia w zakresie zarządzania w celu zapewnienia przestrzegania pułapu rocznego oraz, w razie konieczności, proponować Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź Radzie odpowiednie środki mające na celu poprawę sytuacji budżetowej. Jeżeli pod koniec roku budżetowego wnioski o zwrot przedstawione przez państwa członkowskie uniemożliwiają przestrzeganie pułapu rocznego, Komisja powinna mieć możliwość podjęcia środków umożliwiających tymczasowy podział dostępnych środków budżetowych pomiędzy państwa członkowskie proporcjonalnie do ich wniosków o zaległą wypłatę, jak również środków zapewniających zachowanie pułapu ustalonego na dany rok. Płatności na ten rok powinny być realizowane w następnym roku budżetowym; należy także ostatecznie ustalić całkowitą kwotę finansowania unijnego przysługującą państwom członkowskim, jak również sposób podziału wyrównania między państwami członkowskimi w celu zapewnienia przestrzegania ustalonej kwoty.
- (22) Wykonując budżet, Komisja powinna stosować comiesięczny system wczesnego ostrzegania i monitorowania wydatków rolnych, tak aby – w przypadku pojawienia się ryzyka przekroczenia pułapu rocznego – mogła jak najszybciej podjąć odpowiednie środki w ramach swoich uprawnień w zakresie zarządzania oraz – gdyby środki te okazały się niewystarczające – zaproponowania innych środków. Okresowe sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady powinno zawierać porównanie zmian wydatków dokonanych do dnia sporządzenia tego sprawozdania z wydatkami szacunkowymi, a także powinno zawierać ocenę prognozowanego wykonania budżetu do końca roku budżetowego.
- (23) Kurs walutowy stosowany przez Komisję przy tworzeniu dokumentów budżetowych powinien odzwierciedlać najnowsze dostępne dane, z uwzględnieniem okresu upływającego między sporządzeniem dokumentów a ich przekazaniem.
- (24) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ⁽¹⁾ ustanawia przepisy, które mają zastosowanie do wsparcia finansowego w ramach funduszy objętych tym rozporządzeniem, w tym EFRROW. Przepisy te obejmują również kwalifikowalność wydatków, zarządzanie finansami oraz systemy zarządzania i kontroli. Ze względu na jasność prawa oraz spójność między funduszami objętymi niniejszym rozporządzeniem, w przypadku zarządzania finansami w ramach EFRROW należy odnieść się do odpowiednich przepisów dotyczących zobowiązań budżetowych, terminów płatności oraz anulowania, określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013.
- (25) Programy rozwoju obszarów wiejskich są finansowane z budżetu Unii na podstawie zobowiązań w ratach rocznych. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość korzystania z przewidzianych unijnych środków finansowych od momentu rozpoczęcia programów. Dlatego też niezbędne jest ustanowienie odpowiednio ograniczonego systemu prefinansowania, aby zapewnić regularny przepływ środków finansowych umożliwiający dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów w ramach programów w odpowiednim czasie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 (Zob. s. 320 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (26) Pomijając prefinansowanie, niezbędne jest wprowadzenie rozróżnienia między płatnościami Komisji na rzecz akredytowanych agencji płatniczych, płatnościami okresowymi i płatnością sald, a także ustanowić szczegółowe zasady dotyczące ich wypłaty. Zasada automatycznego anulowania powinna pomóc w przyspieszeniu realizacji programów i przyczynić się do należytego zarządzania finansami. Przepisy dotyczące krajowych ram państw członkowskich w odniesieniu do programów regionalnych określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 ⁽¹⁾ zapewniają również państwom członkowskim narzędzie służące zapewnieniu realizacji i należytego zarządzania finansami.
- (27) Pomoc unijną należy wypłacać beneficjentom w ustalonym terminie, tak aby mogła ona zostać skutecznie wykorzystana. Nieprzestrzeganie przez państwa członkowskie terminów płatności określonych w prawie Unii mogłoby stworzyć poważne problemy dla beneficjentów i stanowić zagrożenie dla zasady jednoroczności budżetu Unii. Dlatego też wydatki dokonane poza terminami płatności powinny zostać wyłączone z finansowania unijnego. Zasada proporcjonalności określona w rozporządzeniu (WE) nr 1290/2005, powinna zostać utrzymana i powinna mieć zastosowanie do obu funduszy. W celu poszanowania zasady proporcjonalności Komisja powinna mieć możliwość przewidywania wyjątków od tej ogólnej zasady.
- (28) Rozporządzenie (WE) nr 1290/2005 przewiduje zmniejszenia i zawieszenia miesięcznych płatności lub płatności okresowych w ramach funduszy. Mimo dość ogólnego sformułowania tych przepisów, w praktyce mają one zastosowanie głównie w przypadku zmniejszenia płatności w wyniku nieprzestrzegania terminów płatności, pułapów oraz podobnych „zagadnień związanych z rachunkowością”, które można z łatwością stwierdzić w deklaracjach wydatków. Przepisy te pozwalają również na zmniejszenia i zawieszenia płatności w przypadku poważnych i trwałych niedociągnięć w krajowych systemach kontroli. Stosowanie takich zmniejszeń i zawieszeń podlega jednak raczej restrykcyjnym warunkom merytorycznym oraz przewidziana jest szczególna, dwuetapowa procedura postępowania w takich przypadkach. Parlament Europejski i Rada wielokrotnie zwracali się do Komisji o zawieszenie płatności na rzecz państw członkowskich niewywiązujących się ze swoich zobowiązań. W związku z tym niezbędne jest doprecyzowanie systemu przewidzianego w rozporządzeniu (WE) nr 1290/2005 w odniesieniu do zmniejszeń i zawieszeń oraz połączenie przepisów dotyczących zmniejszeń i zawieszeń w ramach funduszy w jednym artykule. System zmniejszeń wynikających z „zagadnień związanych z rachunkowością” należy utrzymać zgodnie z istniejącą praktyką administracyjną. Należy wzmocnić możliwość zmniejszenia lub zawieszenia płatności w przypadku znaczących i trwałych niedociągnięć w krajowych systemach kontroli, aby zapewnić Komisji
- możliwość szybkiego zawieszenia płatności w przypadku wykrycia poważnych niedociągnięć. Taka możliwość powinna zostać również rozszerzona, aby uwzględnić zaniedbania w systemie odzyskiwania nieprawidłowych płatności.
- (29) Sektorowe prawodawstwo rolne zobowiązuje państwa członkowskie do przesyłania w wyznaczonych terminach informacji dotyczących ilości przeprowadzonych kontroli oraz ich wyników. Takich statystyk kontroli używa się do określenia poziomu błędów na poziomie państw członkowskich oraz – w szerszym zakresie – do celów kontroli zarządzania funduszami. Statystyki kontroli stanowią ważne źródło informacji dla Komisji, umożliwiając jej ustalenie, czy fundusze są prawidłowo zarządzane, i są istotnym elementem rocznego poświadczenia wiarygodności. Ze względu na fundamentalny charakter statystyk kontroli oraz w celu zapewnienia, aby państwa członkowskie wywiązywały się z obowiązku ich przesyłania w terminie, niezbędne jest ustanowienie instrumentu zapobiegającego opóźnieniom w przekazywaniu wymaganych danych, który jest proporcjonalny do zakresu braku danych. Należy zatem ustanowić przepisy umożliwiające Komisji zawieszenie części miesięcznych lub okresowych płatności, w odniesieniu do których nie przesłano odpowiednich informacji statystycznych w terminie.
- (30) Aby umożliwić ponowne wykorzystanie funduszy, potrzebne są przepisy dotyczące przyznawania określonych kwot. Wykaz zawarty w rozporządzeniu (WE) nr 1290/2005 należy uzupełnić poprzez dodanie kwot związanych z opóźnionymi płatnościami oraz rozliczeniami rachunków w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG. W rozporządzeniu Rady (EWG) nr 352/78 ⁽²⁾ ustanowiono również przepisy dotyczące przeznaczenia kwot pochodzących z utraconych zabezpieczeń. Przepisy te należy zharmonizować i połączyć z istniejącymi przepisami dotyczącymi dochodów przeznaczonych na określony cel. Należy zatem uchylić rozporządzenie (EWG) nr 352/78.
- (31) Rozporządzenie Rady (WE) nr 814/2000 ⁽³⁾ oraz jego przepisy wykonawcze określają środki informacyjne związane z WPR, które mogą być finansowane na mocy art. 5 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1290/2005. Rozporządzenie (WE) nr 814/2000 zawiera wykaz tych środków wraz z ich celami oraz ustanawia zasady ich finansowania i realizacji odpowiednich projektów. Od czasu przyjęcia tego rozporządzenia, rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 przyjęto przepisy dotyczące dotacji i udzielania zamówień. Przepisy te powinny mieć zastosowanie także do środków informacyjnych w ramach WPR. Z myślą o uproszczeniu przepisów i ich spójności rozporządzenie (WE) nr 814/2000 należy uchylić, utrzymując jednak przepisy szczegółowe dotyczące celów oraz rodzajów środków, jakie mają

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Zob. s. 487 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 352/78 z dnia 20 lutego 1978 r. w sprawie uznawania utraconych zabezpieczeń, poręczeń i gwarancji złożonych w ramach wspólnej polityki rolnej (Dz.U. L 50 z 22.2.1978, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 814/2000 z dnia 17 kwietnia 2000 r. w sprawie działań informacyjnych odnoszących się do wspólnej polityki rolnej (Dz.U. L 100 z 20.4.2000, s. 7).

być finansowane. Środki te powinny również uwzględniać potrzebę zapewnienia większej skuteczności komunikacji ze społeczeństwem oraz większej synergii pomiędzy działaniami informacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy Komisji, jak również potrzebę zapewnienia, aby społeczeństwo było skutecznie informowane na temat priorytetów politycznych Unii. Dlatego też przepisy te powinny również obejmować środki informacyjne odpowiednie dla WPR w ramach komunikacji instytucjonalnej, o których mowa w komunikacie Komisji: Budżet z perspektywy „Europy 2020” („komunikat Komisji” „Budżet z perspektywy „Europy 2020””) – Część II: poszczególne dziedziny polityki.

- (32) Finansowanie środków i operacji w ramach WPR jest częściowo realizowane w ramach zarządzania dzielonego. W celu zapewnienia należytego zarządzania unijnymi środkami finansowymi Komisja powinna przeprowadzać kontrole zarządzania funduszami przez organy państw członkowskich odpowiedzialne za dokonywanie płatności. Należy określić charakter kontroli, które mają być przeprowadzane przez Komisję, aby określić zakres zadań Komisji w kwestii wykonywania budżetu oraz sprecyzować obowiązki państw członkowskich w zakresie współpracy.
- (33) Aby umożliwić Komisji spełnienie jej obowiązku sprawdzania istnienia i właściwego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli wydatków unijnych w państwach członkowskich należy, niezależnie od kontroli przeprowadzanych przez same państwa członkowskie, wprowadzić przepisy umożliwiające dokonywanie kontroli przez osoby upoważnione przez Komisję do działania w jej imieniu, które powinny mieć możliwość zwracania się o pomoc ze strony państw członkowskich w ramach swojej pracy.
- (34) Niezbędne jest jak najszersze zastosowanie technologii informatycznych w celu opracowywania informacji, które mają być przekazywane Komisji. Podczas przeprowadzania kontroli, Komisja powinna mieć pełny i natychmiastowy dostęp do danych związanych z wydatkami, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej.
- (35) W celu ustanowienia finansowego powiązania między akredytowanymi agencjami płatniczymi a budżetem Unii Komisja powinna przeprowadzać coroczne rozliczenie rachunków tych agencji (finansowe rozliczenie rachunków). Decyzja dotycząca rozliczenia rachunków powinna dotyczyć kompletności, dokładności i prawdziwości prowadzonych rozliczeń, natomiast nie powinna dotyczyć zgodności wydatków z prawem Unii.
- (36) Komisja jest odpowiedzialna za wykonanie budżetu Unii Europejskiej we współpracy z państwami członkowskimi zgodnie z art. 317 TFUE. Komisja jest uprawniona do decydowania, w drodze aktów wykonawczych, czy

wydatki dokonane przez państwa członkowskie są zgodne z prawem Unii. Państwom członkowskim należy przyznać prawo do uzasadniania swoich decyzji dotyczących płatności i do korzystania z procedury pojednawczej w przypadku braku porozumienia między nimi a Komisją. W celu udzielenia państwom członkowskim gwarancji prawnych i finansowych w odniesieniu do wydatków dokonanych w przeszłości, należy ustalić maksymalny okres, w którym Komisja może podejmować decyzje dotyczące skutków finansowych stwierdzonej niezgodności. W odniesieniu do EFFROW procedura rozliczenia zgodności powinna być zgodna z przepisami dotyczącymi korekt finansowych dokonywanych przez Komisję, określonymi w części 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

- (37) W przypadku EFRG odzyskane kwoty powinny zostać zwrócone do funduszu w przypadku gdy wydatki nie są zgodne z prawem Unii ani uzasadnione uprawnieniami do płatności. Aby zapewnić wystarczająco dużo czasu na przeprowadzenie wszystkich niezbędnych procedur administracyjnych, w tym kontroli wewnętrznych, państwa członkowskie powinny zwrócić się do beneficjenta o zwrot stosownych kwot w ciągu 18 miesięcy po zatwierdzeniu, a w stosownych przypadkach – otrzymaniu przez agencję płatniczą lub podmiot odpowiedzialny za odzyskiwanie takich płatności, sprawozdania z kontroli lub podobnego dokumentu potwierdzającego, że zaistniała nieprawidłowość. Należy wprowadzić przepis dotyczący systemu odpowiedzialności finansowej w przypadku gdy dopuszczono się nieprawidłowości i w przypadku gdy pełna kwota nie została odzyskana. W tym celu należy ustanowić procedurę umożliwiającą Komisji ochronę interesów budżetu Unii poprzez podejmowanie decyzji o częściowym obciążeniu danego państwa członkowskiego kwotami, które zostały utracone w wyniku nieprawidłowości i które nie zostały odzyskane w rozsądnym okresie. W niektórych przypadkach zaniechań ze strony danego państwa członkowskiego uzasadnione jest także obciążenie go całością kwoty. Jednakże, z zastrzeżeniem wypełnienia przez państwa członkowskie obowiązków w ramach ich wewnętrznych procedur, obciążenia finansowe należy rozdzielać w równomierny sposób pomiędzy Unię a państwo członkowskie. Te same zasady należy stosować do EFRROW, jednakże z zastrzeżeniem wymogu, aby kwoty odzyskane lub anulowane w następstwie nieprawidłowości pozostawały do dyspozycji zatwierdzonych programów rozwoju obszarów wiejskich w danym państwie członkowskim, ponieważ zostały one przyznane temu państwu członkowskiemu. Należy również ustanowić przepisy określające obowiązki państw członkowskich w zakresie składania sprawozdań.
- (38) Procedury odzyskiwania stosowane przez państwa członkowskie mogą spowodować opóźnienia w odzyskiwaniu środków o wiele lat, bez gwarancji ich skuteczności. Koszty stosowania tych procedur mogą być również nieproporcjonalne w stosunku do kwot odzyskanych lub możliwych do odzyskania. W związku z tym należy zezwolić państwom członkowskim na wstrzymanie procedur odzyskiwania w niektórych przypadkach.

- (39) W celu ochrony interesów finansowych budżetu Unii, państwa członkowskie powinny podejmować środki w celu upewnienia się, czy transakcje finansowane przez fundusze rzeczywiście mają miejsce i są poprawnie wykonywane. Państwa członkowskie powinny ponadto zapobiegać wszelkim nieprawidłowościom lub niewywiązywaniu się z obowiązków przez beneficjentów, wykrywać je i skutecznie zwalczać. W tym celu zastosowanie ma rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁽¹⁾. W przypadkach naruszenia sektorowego prawodawstwa rolnego, gdy na mocy unijnych aktów prawnych nie zostały ustanowione szczegółowe przepisy dotyczące kar administracyjnych, państwa członkowskie powinny nakładać kary krajowe, które powinny być skuteczne, odstrasżające i proporcjonalne.
- (40) Należy unikać finansowania w ramach WPR działań, które generują dodatkowe koszty w innych obszarach polityki objętych budżetem ogólnym Unii Europejskiej, zwłaszcza w dziedzinie środowiska i zdrowia publicznego. Ponadto wprowadzanie nowych systemów płatniczych, oraz powiązanych systemów monitorowania i kar, nie powinno wiązać się z niepotrzebnymi dodatkowymi procedurami administracyjnymi i zwiększeniem biurokracji.
- (41) Przepisy dotyczące ogólnych zasad mających zastosowanie do kontroli i zwrotów nienależnych płatności oraz nakładania kar zawarte są w różnych sektorowych rozporządzeniach rolnych. Przepisy te powinny znaleźć się w tych samych ramach prawnych na poziomie horyzontalnym. Powinny one obejmować obowiązki państw członkowskich w odniesieniu do kontroli administracyjnych oraz kontroli na miejscu, których celem jest sprawdzenie zgodności z przepisami dotyczącymi środków w ramach WPR, przepisów dotyczących odzyskiwania pomocy, zmniejszeń oraz wykluczeń z pomocy. Należy również ustanowić przepisy dotyczące kontroli wywiązywania się z obowiązków niekoniecznie związanych z wypłatą pomocy.
- (42) Różnorodne przepisy w ramach sektorowego prawodawstwa rolnego wymagają złożenia zabezpieczenia w celu zapewnienia płatności kwoty należnej w przypadku niewywiązania się z obowiązku. Aby wzmocnić ramy prawne dotyczące zabezpieczeń, do wszystkich tych przepisów należy stosować jeden horyzontalny przepis.
- (43) Państwo członkowskie powinno ustanowić i prowadzić zintegrowany system zarządzania i kontroli („zintegrowany system”) w odniesieniu do niektórych płatności przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1307/2013 oraz w rozporządzeniu (UE) nr 1305/2013. Aby poprawić skuteczność i monitorowanie wsparcia unijnego, państwa członkowskie należy upoważnić do korzystania ze zintegrowanego systemu w odniesieniu do innych systemów wsparcia unijnego.
- (44) Należy zachować główne elementy systemu zintegrowanego, a w szczególności przepisy dotyczące skomputeryzowanej bazy danych, system identyfikacji działek rolnych, wniosków o przyznanie pomocy lub wniosków o przyznanie płatności oraz system identyfikacji i rejestrowania uprawnień do płatności, przy jednoczesnym uwzględnieniu rozwoju polityki, w szczególności poprzez wprowadzenie płatności za praktyki rolnicze korzystne dla klimatu i środowiska oraz korzyści ekologiczne związane z cechami krajobrazu. Z myślą o zmniejszeniu obciążenia administracyjnego oraz zapewnieniu skutecznych i efektywnych kontroli, państwa członkowskie powinny odpowiednio wykorzystywać technologie przy ustanawianiu tych systemów.
- (45) Do celów stworzenia warstwy referencyjnej w systemie identyfikacji działek rolnych, dostosowanej do obszarów proekologicznych, państwa członkowskie powinny mieć możliwość uwzględnienia szczegółowych informacji, które mogą być wymagane od rolników w ich wnioskach w latach składania wniosków 2015 do 2017, takie jak identyfikacja tych elementów krajobrazu lub innych obszarów, które mogą zostać zakwalifikowane jako obszary proekologiczne oraz, w razie konieczności, wskazanie wielkości tych elementów i obszarów.
- (46) Właściwe organy krajowe powinny przekazywać beneficjentom płatności przewidziane w ramach systemów wsparcia unijnego objętych systemem zintegrowanym w pełnej wysokości, z zastrzeżeniem wszelkich zmniejszeń przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, oraz w wyznaczonych okresach. W celu bardziej elastycznego zarządzania płatnościami bezpośrednimi należy umożliwić państwom członkowskim dokonywanie płatności objętych systemem zintegrowanym w nie więcej niż dwóch ratach na rok.
- (47) Bardzo skutecznym środkiem nadzoru nad transakcjami stanowiącymi część systemu finansowania przez EFRG może być kontrola dokumentów handlowych przedsiębiorstw otrzymujących lub dokonujących płatności. Przepisy dotyczące kontroli dokumentów handlowych są określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 485/2008⁽²⁾. Kontrola taka jest uzupełnieniem innych kontroli prowadzonych już przez państwa członkowskie. Ponadto, rozporządzenie to nie ma wpływu na przepisy krajowe dotyczące kontroli, które mają szerszy zakres niż kontrole przewidziane w tym rozporządzeniu.
- (48) Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 485/2008 państwa członkowskie powinny podjąć środki niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych budżetu Unii, a w szczególności w celu sprawdzenia autentyczności i prawidłowości operacji finansowanych przez EFRG. Dla zapewnienia jasności i zrozumiałości odpowiednie przepisy powinny zostać włączone do tego samego aktu. Należy zatem uchylić rozporządzenie (WE) nr 485/2008.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 485/2008 z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie kontroli przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (Dz.U. L 143 z 3.6.2008, s. 1).

- (49) Określenie dokumentów stanowiących podstawę takiej kontroli powinno umożliwić przeprowadzenie pełnej kontroli. Wybór przedsiębiorstw poddawanych kontroli powinien być uzależniony od charakteru transakcji przeprowadzanych na ich odpowiedzialność, a podział sektorowy przedsiębiorstw otrzymujących lub dokonujących płatności powinien być dokonany w zależności od ich finansowego znaczenia w systemie finansowania przez EFRG.
- (50) Należy określić zakres uprawnień urzędników odpowiedzialnych za kontrolę i obowiązki przedsiębiorstw w zakresie udostępniania dokumentów handlowych takim urzędnikom na określony okres, a także dostarczania informacji, jakich urzędnicy mogą żądać. Należy umożliwić zatrzymanie dokumentów handlowych w określonych przypadkach.
- (51) Ze względu na międzynarodową strukturę handlu rolnego oraz mając na uwadze funkcjonowanie rynku wewnętrznego niezbędne jest zorganizowanie współpracy między państwami członkowskimi. Niezbędne jest również utworzenie na poziomie Unii scentralizowanego systemu dokumentacji dotyczącej przedsiębiorstw otrzymujących lub dokonujących płatności i mających siedzibę w państwach trzecich.
- (52) Chociaż przyjmowanie programów kontroli należy do obowiązków państw członkowskich, powinny one przekazywać swoje programy Komisji, tak aby mogła ona wypełniać swoją funkcję nadzorczą i koordynacyjną, w celu zapewnienia, aby programy przyjmowane były na podstawie odpowiednich kryteriów oraz zagwarantowania, aby kontrole koncentrowały się na sektorach lub przedsiębiorstwach, w których istnieje duże ryzyko nadużyć finansowych. Istotne jest, aby każde państwo członkowskie posiadało specjalną jednostkę odpowiedzialną za monitorowanie kontroli dokumentów handlowych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu lub koordynowanie takich kontroli. Te specjalne jednostki powinny być zorganizowane niezależnie od jednostek przeprowadzających kontrole przed dokonaniem płatności. Informacje zgromadzone podczas takich kontroli powinny być chronione tajemnicą zawodową.
- (53) W rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003⁽¹⁾, które zostało zastąpione rozporządzeniem (WE) nr 73/2009, ustanowiono zasadę, że płatność pełnej kwoty beneficjentom niektórych rodzajów wsparcia w ramach WPR powinna być powiązana z przestrzeganiem przepisów dotyczących gospodarowania gruntami, produkcji rolnej oraz działalności rolniczej. Zasada ta została następnie
- odzwierciedlona w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1698/2005⁽²⁾ oraz rozporządzeniu Rady (WE) nr 1234/2007⁽³⁾.
- W ramach systemu „zasady wzajemnej zgodności” państwa członkowskie mają nakładać kary w formie zmniejszenia wsparcia lub wykluczenia ze wsparcia otrzymywanego w ramach WPR w całości lub w części.
- (54) Ten system zasady wzajemnej zgodności obejmuje w ramach WPR podstawowe normy dotyczące środowiska, zmiany klimatu, utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt, zdrowia roślin oraz dobrostanu zwierząt. Zasada wzajemnej zgodności ma na celu przyczynienie się do rozwoju zrównoważonego rolnictwa poprzez zwiększenie świadomości po stronie beneficjentów co do potrzeby przestrzegania tych podstawowych norm. Ma ona również na celu przyczynienie się do pogodzenia celów WPR z oczekiwaniami społeczeństwa poprzez poprawę spójności tej polityki z politykami w dziedzinie środowiska, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt, zdrowia roślin oraz dobrostanu zwierząt. System zasady wzajemnej zgodności stanowi integralną część WPR i należy go w związku z tym utrzymać. Należy jednak uprościć jego zakres, który składa się obecnie z oddzielnych wykazów dotyczących podstawowych wymogów w zakresie zarządzania oraz norm utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, tak aby zapewnić i uwidocznić spójność systemu zasady wzajemnej zgodności. W tym celu wymogi oraz normy powinny zostać umieszczone w jednym wykazie i pogrupowane według obszarów i zagadnień. Z doświadczeń wynika również, że szereg wymogów w zakresie systemu zasady wzajemnej zgodności nie jest dostatecznie związanych z działalnością rolniczą czy powierzchnią gospodarstwa rolnego lub dotyczy raczej organów krajowych, a nie beneficjentów. Należy w związku z tym dostosować ten zakres. Ponadto należy ustanowić przepisy dotyczące utrzymywania trwałych użytków zielonych w latach 2015 i 2016.
- (55) Państwa członkowskie muszą w pełni wdrożyć wymogi podstawowe w zakresie zarządzania, aby można je było stosować na poziomie gospodarstw oraz zapewnić równe traktowanie rolników.
- (56) Zgodnie z art. 22 dyrektywy 2000/60/WE, dyrektywa Rady 80/68/EWG⁽⁴⁾ ma zostać uchylona z dniem 23 grudnia 2013 r. Aby utrzymać te same przepisy

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniające rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001, (WE) nr 1454/2001, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 1251/1999, (WE) nr 1254/1999, (WE) nr 1673/2000, (EWG) nr 2358/71 i (WE) nr 2529/2001 (Dz.U. L 270 z 21.10.2003, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW) (Dz.U. L 277 z 21.10.2005, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) (Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 80/68/EWG z dnia 17 grudnia 1979 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne (Dz.U. L 20 z 26.1.1980, s. 43).

- dotyczące zasady wzajemnej zgodności odnoszące się do ochrony wód podziemnych co przepisy ustanowione w dyrektywie 80/68/EWG w brzmieniu w ostatnim dniu jej obowiązywania, właściwe jest dostosowanie zakresu systemu zasady wzajemnej zgodności oraz określenie norm utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska obejmujących wymogi określone w art. 4 i 5 tej dyrektywy.
- (57) Z systemu zasady wzajemnej zgodności wynikają pewne ograniczenia administracyjne zarówno dla beneficjentów, jak i administracji krajowych, z uwagi na to, że musi zostać zapewnione prowadzenie odpowiedniej dokumentacji, przeprowadzanie kontroli oraz stosowanie kar w razie konieczności. Kary te powinny być proporcjonalne, skuteczne i odstraszające. Takie kary powinny pozostawać bez uszczerbku dla innych kar ustanowionych w prawie Unii lub prawie krajowym. W celu zapewnienia spójności właściwe jest połączenie odpowiednich przepisów unijnych w jednym instrumencie prawnym. W przypadku rolników uczestniczących w systemie dla małych gospodarstw, o którym mowa w tytule V rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, obciążenia, jakie należy ponosić w ramach systemu zasady wzajemnej zgodności można by uznać za przekraczające korzyści wynikające z uczestnictwa tych rolników w tym systemie. W celu uproszczenia, rolnicy ci powinni zostać zatem zwolnieni ze stosowania zasady wzajemnej zgodności, a w szczególności z podlegania systemowi kontroli oraz narażenia na stosowanie kar związanych z zasadą wzajemnej zgodności. Takie zwolnienie pozostaje jednak bez uszczerbku dla obowiązku przestrzegania mającego zastosowanie prawa sektorowego lub możliwości przeprowadzenia kontroli i nałożenia kar na mocy tego prawa.
- (58) Rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 ustanowiło ramy norm utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, na podstawie których państwa członkowskie mają przyjąć normy krajowe uwzględniające szczególne cechy danych obszarów, włączając w to warunki glebowe i klimatyczne, oraz istniejące systemy gospodarki rolnej (użytkowanie gruntów, zmianowanie upraw, metody uprawy roli), jak również struktury gospodarstw. Te normy utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska mają na celu przyczynianie się do zapobiegania erozji gleby, zachowania materii organicznej gleby oraz struktury gleby, zapewnienia minimalnego poziomu utrzymania gruntów, zapobiegania pogorszeniu się stanu siedlisk przyrodniczych oraz ochrony wód i gospodarki wodnej. Szerszy zakres systemu zasady wzajemnej zgodności, ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu, powinien zatem obejmować ramy, na podstawie których państwa członkowskie mają przyjąć krajowe normy utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska. Ramy unijne powinny również zawierać przepisy w zakresie zagadnień związanych ze stanem wód, glebą, zasobami węgla, różnorodnością biologiczną oraz krajobrazem, jak również przepisy dotyczące minimalnego poziomu utrzymania gruntów.
- (59) Beneficjenci powinni wyraźnie zrozumieć swoje obowiązki w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zasady wzajemnej zgodności. W tym celu państwa członkowskie powinny przekazywać wszelkie informacje dotyczące wymogów i norm będących częścią tych przepisów w wyczerpujący, zrozumiały i przejrzysty sposób, w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków elektronicznych.
- (60) Skuteczne wdrożenie zasady wzajemnej zgodności wymaga weryfikacji przestrzegania obowiązków na poziomie beneficjentów. W przypadku gdy państwo członkowskie podejmuje decyzję o skorzystaniu z wariantu niezastosowania zmniejszenia lub wykluczenia, gdy odnośna kwota wynosi mniej niż 100 EUR, właściwy organ kontrolny powinien, w odniesieniu do próby beneficjentów w roku następnym, sprawdzić, czy w odniesieniu do danej niezgodności podjęto działania naprawcze.
- (61) W celu zapewnienia harmonijnej współpracy między Komisją a państwami członkowskimi w zakresie finansowania wydatków WPR, a w szczególności w celu umożliwienia Komisji monitorowania zarządzania finansami przez państwa członkowskie oraz rozliczania rachunków akredytowanych agencji płatniczych niezbędne jest, aby państwa członkowskie przekazywały Komisji pewne informacje lub zachowywały je do jej dyspozycji.
- (62) Do celów zestawiania danych, które mają zostać przesłane Komisji oraz umożliwienia jej pełnego i natychmiastowego dostępu do danych związanych z wydatkami zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej, należy ustanowić odpowiednie przepisy dotyczące przedstawiania i przekazywania danych, w tym również przepisy dotyczące terminów.
- (63) Ponieważ w ramach stosowania krajowych systemów kontroli i rozliczania zgodności mogą być przekazywane dane osobowe lub tajemnice handlowe, państwa członkowskie i Komisja powinny zagwarantować poufność informacji otrzymywanych w tym kontekście.
- (64) Z myślą o zapewnieniu należytego zarządzania finansowego budżetem Unii oraz bezstronnego traktowania zarówno na poziomie państw członkowskich, jak i beneficjentów, należy ustanowić przepisy dotyczące stosowania euro.
- (65) Kurs walutowy euro może zmieniać się w ciągu okresu, w którym realizowane są operacje. Dlatego też kurs stosowany do danych kwot powinien być ustalany przy uwzględnieniu wydarzenia, za pomocą którego osiągnięty zostaje cel gospodarczy danej operacji. Stosowany kurs walutowy powinien być kursem walutowym, który ma zastosowanie w dniu, w którym zdarzenie to ma miejsce. Niezbędne jest określenie tego zdarzenia lub odstąpić od jego stosowania, przestrzegając jednocześnie pewnych kryteriów, w szczególności odnoszących się do szybkości, z jaką zachodzą zmiany kursów walutowych. Te kryteria ustanowione zostały w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2799/98⁽¹⁾ i uzupełniają one podobne przepisy rozporządzenia (WE) nr 1290/2005. Dla zapewnienia jasności i zrozumiałości odpowiednie przepisy powinny zostać włączone do tego samego aktu, a rozporządzenie (WE) nr 2799/98 należy w związku z tym uchylić.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2799/98 z dnia 15 grudnia 1998 r. ustanawiające agromonetarne porozumienia dotyczące euro (Dz.U. L 349 z 24.12.1998, s. 1).

- (66) Należy ustanowić szczególne przepisy dotyczące wyjątkowych sytuacji monetarnych zachodzących w Unii albo na rynku światowym i wymagających natychmiastowej reakcji w celu zapewnienia skutecznego funkcjonowania ustaleń ustanowionych w ramach WPR.
- (67) Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, powinny mieć możliwość dokonywania płatności wydatków wynikających z prawodawstwa WPR w euro, a nie w walucie krajowej. Należy ustanowić szczególne przepisy w celu zapewnienia, aby możliwość ta nie prowadziła do jakiegokolwiek nieuzasadnionej korzyści dla stron dokonujących płatności lub otrzymujących płatność.
- (68) Każdy środek w ramach WPR powinien podlegać monitorowaniu i ewaluacji w celu poprawy jego jakości oraz wykazania jego osiągnięć. W tym kontekście Komisja powinna określić wykaz wskaźników oraz ocenić wyniki WPR w odniesieniu do celów polityki dotyczących rentownej produkcji żywności, zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi oraz działań na rzecz klimatu i zrównoważonego rozwoju terytorialnego. Przy ocenie w szczególności wyników WPR w odniesieniu do celu odnoszącego się do rentownej produkcji żywności należy uwzględnić wszystkie odnośne czynniki, w tym zmiany cen środków do produkcji rolnej. Komisja powinna ustanowić ramy wspólnego systemu monitorowania i ewaluacji, zapewniając między innymi terminową dostępność odpowiednich danych, w tym informacji od państw członkowskich. W trakcie tego procesu powinna ona uwzględnić zapotrzebowanie na dane oraz synergie pomiędzy potencjalnymi źródłami danych. Ponadto w komunikacie Komisji „Budżet z perspektywy »Europę 2020« – Część II” stwierdzono, że należy zwiększyć wydatki w całym budżecie Unii związane z klimatem o przynajmniej 20 % za pomocą wkładów finansowych w ramach różnych polityk. Komisja powinna zatem mieć możliwość oceny oddziaływania wsparcia Unii w ramach WPR na cele w dziedzinie klimatu.
- (69) Zastosowanie ma prawo Unii dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, a w szczególności dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ oraz rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾.
- (70) W wyroku z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawach połączonych C-92/09 i 93/09 *Volker und Markus Schecke GbR oraz Eifert przeciwko Land Hessen*⁽³⁾ Trybunał Sprawiedliwości orzekł nieważność art. 42 pkt 8b i art. 44a rozporządzenia (WE) nr 1290/2005 i rozporządzenia Komisji (WE) nr 259/2008⁽⁴⁾, w odniesieniu do osób fizycznych będących beneficjentami europejskich funduszy rolnych, w zakresie, w jakim przepisy te nakładały obowiązek publikowania danych osobowych dotyczących każdego beneficjenta, bez wprowadzenia rozróżnienia w oparciu o odpowiednie kryteria, takie jak okresy, w których osoby te otrzymywały taką pomoc, jej częstotliwość czy też rodzaj i wysokość.
- (71) W następstwie tego wyroku oraz w oczekiwaniu na przyjęcie nowych przepisów, uwzględniających zastrzeżenia zgłoszone przez Trybunał, rozporządzenie (WE) nr 259/2008 zostało zmienione rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 410/2011⁽⁵⁾ w celu wyraźnego określenia, że obowiązek publikowania informacji nie powinien mieć zastosowania do osób fizycznych.
- (72) We wrześniu 2011 r. Komisja zorganizowała konsultacje z zainteresowanymi stronami z udziałem przedstawicieli rolniczych lub handlowych organizacji zawodowych, przedstawicieli branży spożywczej i pracowników, jak również przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i instytucji Unii. W ramach tych konsultacji przedstawiono różne opcje w odniesieniu do publikacji danych osób fizycznych będących beneficjentami unijnych funduszy rolnych oraz poszanowania zasady proporcjonalności w kontekście podawania odnośnych informacji do wiadomości publicznej. Na konferencji tej dyskutowano na temat potrzeby publikacji nazwisk osób fizycznych, aby uwzględnić cel lepszej ochrony interesów finansowych Unii, zwiększyć przejrzystość i podkreślić osiągnięcia beneficjentów w zapewnianiu dóbr publicznych, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby publikacja nie wykraczała poza to, co jest konieczne do realizacji tych uzasadnionych celów.
- (73) W wyroku w sprawach połączonych *Volker und Markus Schecke GbR oraz Eifert przeciwko Land Hessen* Trybunał nie zakwestionował zasadności celu polegającego na wzmocnieniu kontroli publicznej nad sposobem wykorzystywania środków pieniężnych z funduszy. Trybunał podkreślił jednak, że należy rozważyć metody publikowania informacji dotyczących zainteresowanych beneficjentów, które są zgodne z celem takiej publikacji, a jednocześnie mniej ingerują w prawo tych beneficjentów do poszanowania ich życia prywatnego ogólnie, a w szczególności ochrony ich danych osobowych.
- (1) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).
- (3) [2010] Zb. orz. I-11063.
- (4) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 259/2008 z dnia 18 marca 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 w zakresie publikowania informacji na temat beneficjentów środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. L 76 z 19.3.2008, s. 28).
- (5) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 410/2011 z dnia 27 kwietnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 259/2008 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 w zakresie publikowania informacji na temat beneficjentów środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. L 108 z 28.4.2011, s. 24).

- (74) Cel polegający na wzmocnieniu kontroli publicznej w odniesieniu do indywidualnych beneficjentów powinien być analizowany w świetle nowych ram zarządzania finansami i kontroli, które mają być stosowane od dnia 1 stycznia 2014 r. oraz w świetle doświadczeń zdobytych w państwach członkowskich. W tych nowych ramach nie jest możliwe, aby kontrole prowadzone przez administracje krajowe były wyczerpujące, w szczególności z uwagi na fakt, że w odniesieniu do prawie wszystkich systemów, jedynie niewielką część populacji można poddawać kontroli na miejscu. Ponadto te nowe ramy przewidują, że pod pewnymi warunkami państwa członkowskie mogą ograniczyć liczbę kontroli na miejscu.
- Wystarczające zwiększenie minimalnego wskaźnika kontroli stanowiłoby w obecnym kontekście tak istotne dodatkowe obciążenie finansowe i administracyjne dla administracji krajowych, że administracje te nie byłyby w stanie sobie z nim poradzić.
- (75) W związku z powyższym publikowanie nazw (nazwisk) beneficjentów funduszy stanowi środek wzmocnienia publicznej kontroli wykorzystania funduszy i dlatego jest użytecznym uzupełnieniem istniejących ram zarządzania i kontroli, niezbędnym do zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony interesów finansowych Unii. Osiąga się to częściowo przez zapobiegawcze i odstrasające skutki takiego publikowania, częściowo poprzez zniechęcanie indywidualnych beneficjentów do nieprawidłowych zachowań, a częściowo również poprzez zwiększanie osobistej odpowiedzialności rolników za wykorzystanie otrzymanych publicznych środków finansowych.
- (76) W tym kontekście należy odpowiednio uznać rolę odgrywaną przez społeczeństwo obywatelskie, w tym przez media i organizacje pozarządowe, oraz ich wkład we wzmacnianie kontrolnych ram administracji skierowanych przeciwko nadużyciom finansowym i wszelkim innym nadużyciom publicznych środków finansowych.
- (77) Publikowanie odnośnych informacji jest również spójne z podejściem określonym w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012.
- (78) Alternatywnie, cel polegający na wzmocnieniu kontroli publicznej w odniesieniu do indywidualnych beneficjentów mógłby konkretyzować się poprzez wprowadzenie wobec państw członkowskich obowiązku zapewnienia publicznego dostępu do odnośnych informacji na wniosek, bez ich publikowania. Byłoby to jednak mniej skuteczne i powodowałoby to ryzyko stworzenia niepożądanych rozbieżności w trakcie wprowadzania w życie. W związku z tym, organy krajowe powinny mieć możliwość polegania na kontroli publicznej w odniesieniu do indywidualnych beneficjentów poprzez publikowanie ich nazw (nazwisk) i innych odnośnych danych.
- (79) Jeżeli ma zostać osiągnięty cel polegający na publicznej kontroli nad sposobem wykorzystania środków pieniężnych z funduszy, pewien zakres informacji o beneficjentach musi zostać przekazywany do wiadomości publicznej. Informacje te powinny obejmować dane dotyczące tożsamości beneficjenta, przyznanej kwoty pomocy, funduszu, z którego ona pochodzi, oraz celu i charakteru danego środka. Publikacja tych informacji powinna być dokonana w sposób, który w jak najmniejszym stopniu ingeruje w prawo beneficjentów do poszanowania ich życia prywatnego ogólnie, a w szczególności w ich prawo do ochrony danych osobowych, które to prawa są uznane w art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (80) W celu zapewnienia, aby niniejsze rozporządzenie było zgodne z zasadą proporcjonalności, prawodawca zbadał wszystkie alternatywne sposoby osiągnięcia celu kontroli publicznej nad sposobem wykorzystywania środków pieniężnych z funduszy, przeanalizowane w uzasadnieniu określonym w załączniku do dokumentu Rady 6370/13, i wybrał sposób, który spowoduje jak najmniejszą ingerencję w odnośne prawa indywidualne.
- (81) Publikacja szczegółów na temat środka uprawniającego rolnika do otrzymania pomocy lub wsparcia, oraz na temat charakteru i celu pomocy lub wsparcia zapewnia społeczeństwu konkretne informacje o dotowanych działaniach i celu, na realizację którego pomoc lub wsparcie zostały przyznane. Wzmocni to również zapobiegawczy i odstrasający efekt kontroli publicznej w zakresie ochrony interesów finansowych.
- (82) W celu zachowania równowagi między celem polegającym na wzmocnieniu kontroli publicznej nad sposobem wykorzystania środków pieniężnych z funduszy, z jednej strony, a prawem beneficjentów do poszanowania ich życia prywatnego ogólnie, a w szczególności do ochrony ich danych osobowych, z drugiej strony, należy uwzględnić rozmiar udzielonej pomocy. Z dogłębnej analizy oraz konsultacji z zainteresowanymi stronami wynika, że w celu wzmocnienia skuteczności takiej publikacji oraz ograniczenia ingerencji w prawa beneficjentów, niezbędne jest ustanowienie progu wyrażonego w postaci kwoty otrzymanej pomocy, poniżej którego nazwisko beneficjenta nie powinno być publikowane.
- (83) Próg ten powinien być progiem de minimis oraz powinien odzwierciedlać poziom programów wsparcia ustanowionych w ramach WPR i opierać się na takim poziomie. Ponieważ struktury gospodarek rolnych państw członkowskich są bardzo różnorodne i mogą znacząco różnić się od przeciętnej struktury gospodarstw rolnych Unii, należy dopuścić stosowanie różnych minimalnych progów, odzwierciedlających szczególną sytuację w poszczególnych państwach członkowskich. Rozporządzenie (UE) nr 1307/2013 ustanawia prosty i konkretny program dla małych gospodarstw. Art. 63 tego rozporządzenia ustanawia kryteria obliczania kwoty pomocy. Z myślą o zapewnieniu spójności, w przypadku państw członkowskich stosujących ten program, próg, który należy uwzględnić, powinien zostać określony na takim samym poziomie, jak ustalone przez dane państwo członkowskie kwoty, o których mowa w art. 63 ust. 1 akapit drugi lub w art. 63 ust. 2 akapit drugi tego rozporządzenia (UE) nr 1307/2013. W przypadku państw członkowskich, które zdecydowały o niestosowaniu tego programu, próg, który należy uwzględnić, powinien zostać określony na takim samym poziomie jak maksymalna kwota pomocy możliwa w ramach tego programu, zgodnie z art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013. Poniżej tych określonych progów publikacja powinna obejmować wszystkie odnośne informacje umożliwiające podatnikom uzyskanie dokładnego obrazu WPR, z wyjątkiem nazwisk.

- (84) Publiczne udostępnienie tych informacji, w powiązaniu z ogólnymi informacjami dla społeczeństwa przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu, zwiększy przejrzystość wykorzystania unijnych środków finansowych w ramach WPR, przyczyniając się w ten sposób do lepszej widoczności i lepszego zrozumienia tej polityki. Umożliwi to obywatelom aktywniejszy udział w procesie decyzyjnym i zagwarantuje większą legitymizację, skuteczność i odpowiedzialność administracji względem obywateli. Umożliwia to również obywatelom zopoznanie się z konkretnymi przykładami dostarczania przez rolnictwo dóbr publicznych dla obywateli, umacniając tym samym legitymizację pomocy państwa w sektorze rolnictwa.
- (85) W związku z powyższym, należy uznać, że zapewnienie ogólnej publikacji odpowiednich informacji nie wykracza poza to, co jest konieczne w społeczeństwie demokratycznym mając na uwadze potrzebę ochrony interesów finansowych Unii, jak również nadrzędną wagę celu w postaci publicznej kontroli nad sposobem wykorzystywania środków pieniężnych z funduszy.
- (86) Aby spełnione zostały wymogi dotyczące ochrony danych, beneficjenci funduszy powinni być informowani o publikacji ich danych zanim dojdzie do tej publikacji. Powinni być oni również informowani o tym, że dane te mogą być przetwarzane przez organy audytowe i dochodzeniowe Unii i państw członkowskich w celu ochrony interesów finansowych Unii. Ponadto beneficjentów należy informować o ich prawach wynikających z dyrektywy 95/46/WE oraz o procedurach umożliwiających wykonywanie z tych praw.
- (87) W związku z tym, po przeprowadzeniu dogłębnej analizy i oceny najbardziej odpowiedniego sposobu poszanowania prawa beneficjentów do ochrony danych osobowych, a ponadto w oparciu o informacje dostarczone przez Komisję podczas negocjowania niniejszego rozporządzenia, należy ustanowić w niniejszym rozporządzeniu nowe przepisy dotyczące publikowania informacji na temat wszystkich beneficjentów funduszy.
- (88) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze.
- (89) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do: procedur wydawania, cofania i przeglądu akredytacji dla agencji płatniczych i jednostek koordynujących, a także procedur nadzoru akredytacji agencji płatniczych; przepisów dotyczących pracy i kontroli leżących u podstaw poświadczenia zarządczego agencji płatniczej, funkcjonowania jednostki koordynującej oraz zgłaszania Komisji informacji przez tą jednostkę koordynującą; przepisów dotyczących zadań jednostek certyfikujących, w tym kontroli, jak również certyfikatów i sprawozdań, wraz z towarzyszącymi im dokumentami, które mają być sporządzane przez te jednostki. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽¹⁾.
- (90) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny również obejmować: zasady audytu, na których oparte są opinie jednostek certyfikujących, w tym oceny ryzyka, kontrole wewnętrzne oraz wymagany poziom dowodów kontroli, metody kontroli, które mają być stosowane przez jednostki certyfikujące, z uwzględnieniem międzynarodowych standardów rewizji finansowej, przy wydawaniu ich opinii, w tym również w stosownych przypadkach wykorzystania pojedynczej zintegrowanej próby każdej populacji oraz, w stosownych przypadkach, możliwość towarzyszenia agencjom płatniczym w kontrolach na miejscu.
- (91) Powinny one także obejmować: przepisy dotyczące jednolitego wdrożenia systemu doradztwa rolniczego; określanie miesięcznych płatności pochodzących z EFRG dla państw członkowskich; ustalanie kwot finansowania środków interwencji publicznej; przepisy dotyczące finansowania nabywania przez Komisję zdjęć satelitarnych wymaganych do kontroli oraz środki podejmowane przez Komisję przy zastosowaniu technik teledetekcji używanych do monitorowania zasobów rolnych; procedurę dokonywania przez Komisję zakupu tych zdjęć satelitarnych i monitorowanie zasobów rolnych, ramy dotyczące nabywania, poprawiania oraz korzystania ze zdjęć satelitarnych oraz danych meteorologicznych, jak również mających zastosowanie terminów.
- (92) Powinny one także obejmować: w kontekście procedury dyscypliny finansowej – wysokość dostosowań płatności bezpośrednich, jak również ich zmian oraz warunków i zasad mających zastosowanie do środków przeniesionych zgodnie z art. 169 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 w celu finansowania tych płatności bezpośrednich; w kontekście procedury dyscypliny budżetowej – tymczasowe ustalanie kwoty płatności oraz tymczasowy podział dostępnego budżetu między państwa członkowskie.
- (93) Ponadto, uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować: wyznaczenie okresu, w którym akredytowane agencje płatnicze muszą sporządzić i przekazać Komisji deklaracje wydatków pośrednich odnoszących się do programów rozwoju obszarów wiejskich; zmniejszanie lub zawieszanie płatności miesięcznych lub płatności okresowych dla państw członkowskich, szczegóły dotyczące prowadzenia przez agencje płatnicze osobnych ksiąg rachunkowych; szczegółowe warunki mające zastosowanie do informacji, które mają być wprowadzone do ksiąg rachunkowych prowadzonych przez agencje płatnicze; przepisy dotyczące finansowania i księgowania środków interwencyjnych w formie przechowywania publicznego oraz innych wydatków finansowanych z funduszy, warunki i zasady regulujące stosowanie

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

procedury automatycznego anulowania, procedur i innych ustaleń praktycznych dotyczących właściwego funkcjonowania zawieszenia przez Komisję płatności dla państw członkowskich w przypadku opóźnienia w przekazywaniu informacji przez państwa członkowskie.

- (94) Co więcej, uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować: procedury dotyczące szczególnych obowiązków, które państwa członkowskie muszą wypełniać w odniesieniu do kontroli; procedury dotyczące obowiązków w zakresie współpracy, których mają przestrzegać państwa członkowskie w odniesieniu do kontroli na miejscu prowadzonych przez Komisję i dostępu do informacji; procedury i inne ustalenia praktyczne dotyczące obowiązku zgłaszania nieprawidłowości i nadużyć finansowych, warunki, w jakich muszą być przechowywane dokumenty potwierdzające dokonane płatności oraz dokumenty związane z przeprowadzeniem kontroli administracyjnych i kontroli bezpośrednich wymaganych na mocy prawa unijnego; rozliczanie rachunków oraz zgodność rozliczenia, wyłączenie z finansowania unijnego kwot pokrywanych z budżetu Unii, procedury odzyskiwania nienależnych płatności wraz z odsetkami oraz formy powiadamiania Komisji i komunikowania się z nią, jakie państwa członkowskie mają stosować w odniesieniu do nieprawidłowości.
- (95) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować: przepisy mające na celu osiągnięcie jednolitego stosowania obowiązków państw członkowskich w odniesieniu do ochrony finansowych interesów Unii, niezbędne przepisy mające na celu osiągnięcie jednolitego stosowania kontroli w Unii, stosowanie i obliczanie częściowego lub całkowitego zwrotu płatności lub uprawnień do płatności; odzyskiwanie nienależnych płatności i ściąganie kar pieniężnych, jak również zwrot niewłaściwie przyznanych uprawnień do płatności oraz stosowania odsetek. Powinny one również obejmować: stosowanie i obliczanie wysokości kar administracyjnych, szczegółowe przepisy dotyczące ustalenia, czy niezgodność jest nieznaczna, przepisy określające przypadki, w których – ze względu na charakter kar – państwa członkowskie mogą zatrzymać kwoty odzyskane w ramach tych kar; oraz zawieszanie płatności miesięcznych w określonych przypadkach objętych rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013.
- (96) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować: formę zabezpieczenia, jakie ma być składane, oraz procedur składania zabezpieczenia, jego przyjmowania oraz zastępowania pierwotnych zabezpieczeń; procedury w zakresie zwalniania zabezpieczenia oraz powiadomień, jakie państwa członkowskie lub Komisja mają złożyć w kontekście zabezpieczeń. Powinny one również obejmować: przepisy, które są zarówno niezbędne, jak i uzasadnione w sytuacji nadzwyczajnej, w celu rozwiązania szczególnych problemów w odniesieniu do okresów płatności i realizacji płatności zaliczkowych; przepisy dotyczące wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatności, wniosków o uprawnienia do płatności, łącznie z ostatecznym terminem ich składania, wymogów dotyczących minimalnego zakresu informacji
- zawartych we wniosku, przepisy dotyczące wprowadzenia zmian we wnioskach o przyznanie pomocy lub ich wycofywania, zwolnienia z wymogu składania wniosków o pomoc oraz przepisy umożliwiające państwom członkowskim stosowanie uproszczonych procedur lub korygowanie oczywistych błędów.
- (97) Podobnie, uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować: przepisy dotyczące przeprowadzania kontroli sprawdzających przestrzeganie obowiązków oraz poprawność i kompletność informacji podanych we wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność, w tym przepisy dotyczące zakresu tolerancji w przypadku kontroli na miejscu, specyfikacji technicznych niezbędnych do jednolitego wdrożenia zintegrowanego systemu administracji i kontroli; przepisy dotyczące przekazywania gospodarstwu rolnemu, któremu towarzyszy przekazanie jakichkolwiek obowiązków dotyczących kwalifikowalności w odniesieniu do danej pomocy, które nie zostały jeszcze spełnione; oraz przepisy dotyczące płatności zaliczek. Powinny one także obejmować: przepisy mające na celu zapewnienie jednolitego stosowania przepisów dotyczących kontroli dokumentów handlowych; procedury odnoszące się do własnych baz danych państw członkowskich oraz do analitycznej bazy danych izotopowych, która pomoże wykrywać oszustwa; procedury dotyczące współpracy i pomocy między organami kontroli, przepisy dotyczące przeprowadzania kontroli zgodności z normami handlowymi, przepisy dotyczące organów odpowiedzialnych za przeprowadzanie tych kontroli, jak również dotyczące treści, częstotliwości tych kontroli oraz etapu wprowadzania do obrotu do którego mają być stosowane.
- (98) Uprawnienia wykonawcze Komisji powinny również obejmować: w kontekście kontroli dotyczących chronionych nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych oraz chronionych określeń tradycyjnych – komunikaty, jakie państwa członkowskie mają przekazywać Komisji; przepisy dotyczące organu odpowiedzialnego za sprawdzenie zgodności ze specyfikacją produktu, w tym – w przypadku gdy obszarem geograficznym jest państwo trzecie; działania, jakie państwa członkowskie mają podejmować w celu zapobieżenia niewłaściwemu stosowaniu chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych oraz chronionych określeń tradycyjnych, kontroli i weryfikacji, które mają być przeprowadzane przez państwa członkowskie, w tym testów.
- Powinny one również obejmować: przepisy dotyczące przeprowadzania kontroli sprawdzających przestrzeganie obowiązków w zakresie zasady wzajemnej zgodności; szczegółowe przepisy proceduralne i techniczne dotyczące obliczania i stosowania kar administracyjnych za nieprzestrzeganie wymogów zasady wzajemnej zgodności; przepisy dotyczące przekazywania Komisji informacji przez państwa członkowskie, o czym mowa w art. 104; oraz środki mające na celu zagwarantowanie stosowania prawa unijnego, jeżeli wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutami krajowymi mogą zagrażać jego stosowaniu.

- (99) Ponadto, uprawnienia wykonawcze Komisji powinny obejmować: zestaw wskaźników właściwych dla monitorowania i ewaluacji WPR; przepisy dotyczące informacji, które mają być przesyłane Komisji przez państwa członkowskie do celów monitorowania i ewaluacji WPR; przepisy dotyczące formy i kalendarza publikacji beneficjentów funduszy, jednolitego stosowania obowiązku informowania beneficjentów, że ich dane zostaną udostępnione publicznie, oraz współpracy między Komisją i państwami członkowskimi w kontekście publikacji beneficjentów funduszy.
- (100) Przy przyjmowaniu niektórych aktów wykonawczych należy stosować procedurę doradcą. W przypadku aktów wykonawczych dotyczących obliczania kwot przez Komisję procedura doradcza umożliwia Komisji pełne przejście całkowitej odpowiedzialności za zarządzanie budżetem oraz zmierza do zwiększenia skuteczności, przewidywalności oraz szybkości realizacji, przy zapewnianiu przestrzegania terminów oraz procedur budżetowych. W przypadku aktów wykonawczych dotyczących płatności dokonywanych na rzecz państw członkowskich oraz operacji związanych z procedurą rozliczania rachunków procedura doradcza umożliwia Komisji pełne przejście odpowiedzialności za zarządzanie budżetem oraz weryfikację rocznych sprawozdań finansowych krajowych agencji płatniczych w celu zatwierdzenia tych sprawozdań lub – w przypadku wydatków dokonanych niezgodnie z przepisami unijnymi – wykluczenia takich wydatków z finansowania unijnego. W pozostałych przypadkach przy przyjmowaniu aktów wykonawczych należy stosować procedurę sprawdzającą.
- (101) W odniesieniu do wyznaczania salda netto dostępnego na wydatki EFRG oraz dokonywania płatności dodatkowych lub potrąceń w kontekście procedury wypłacania płatności miesięcznych Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania aktów wykonawczych bez stosowania rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
- (102) Ponieważ przejście od systemu obowiązującego na mocy uchylonych rozporządzeń do systemu ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu może powodować praktyczne i szczególne problemy, należy wprowadzić przepis umożliwiający Komisji przyjmowanie niezbędnych i należytych uzasadnionych środków.
- (103) Z uwagi na pilną potrzebę przygotowania sprawnego wdrożenia zamierzonych środków, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (104) Ponieważ okres programowania w odniesieniu do programów rozwoju obszarów wiejskich finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia rozpoczyna się w dniu 1 stycznia 2014 r., niniejsze rozporządzenie należy stosować począwszy od tej daty. Jednakże z uwagi na fakt, że rolniczy rok budżetowy obejmuje wydatki zrealizowane i dochody otrzymane oraz ujęte w sprawozdaniach rachunkowych funduszy przez agencje płatnicze w odniesieniu do roku budżetowego „N”, który rozpoczyna się w dniu 16 października roku

„N-1”, a kończy w dniu 15 października roku „N”, przepisy odnoszące się do akredytacji i cofnięcia akredytacji agencji płatniczych i jednostek koordynujących oraz odnoszące się do stosownych uprawnień Komisji, do zarządzania finansowego funduszami w takich aspektach, jak pułap budżetowy, rezerwa na wypadek kryzysów w sektorze rolniczym, dyscyplina finansowa, oraz do przeznaczenia dochodów, powinny mieć zastosowanie od wcześniejszej daty, odpowiadającej początkowi roku budżetowego 2014, czyli od dnia 16 października 2013 r. Z tego samego powodu przepisy odnoszące się do procedury płatności miesięcznych dokonywanych przez Komisję na rzecz państw członkowskich i do przestrzegania przez agencje płatnicze terminów płatności powinny mieć zastosowanie do wydatków dokonanych od początku roku budżetowego 2014, czyli od dnia 16 października 2013 r.

- (105) Skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię ⁽¹⁾.
- (106) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze względu na powiązania między niniejszym rozporządzeniem a innymi instrumentami WPR oraz ograniczenia środków finansowych państw członkowskich w rozszerzonej Unii, natomiast ze względu na wieloletnią gwarancję finansowania unijnego oraz skoncentrowanie się na jego priorytetach możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określonej w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Zakres stosowania

Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy dotyczące:

- a) finansowania wydatków w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR), w tym wydatków na rozwój obszarów wiejskich;
- b) systemu doradztwa rolniczego;
- c) systemów zarządzania i kontroli, które mają być wprowadzone przez państwa członkowskie;
- d) systemu zasady wzajemnej zgodności;
- e) rozliczenia rachunków.

⁽¹⁾ Dz.U. C 35 z 9.2.2012, s. 1.

Artykuł 2

Pojęcia używane w niniejszym rozporządzeniu

1. Do celów niniejszego rozporządzenia:
  - a) „rolnik”, oznacza rolnika w rozumieniu art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - b) „działalność rolnicza” oznacza działalność rolniczą w rozumieniu art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - c) „użytki rolne” oznaczają użytki rolne w rozumieniu art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - d) „gospodarstwo rolne” oznacza gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 91 ust. 3;
  - e) „płatności bezpośrednie” oznaczają płatności bezpośrednie w rozumieniu art. 1 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
  - f) „sektorowe prawodawstwo rolne” oznacza wszelkie mające zastosowanie akty przyjęte w ramach WPR na podstawie art. 43 TFUE, a także, w stosownych przypadkach, wszelkie akty delegowane lub wykonawcze przyjęte na podstawie takich aktów, oraz część drugą rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w zakresie, w jakim ma ona zastosowanie do EFRROW;
  - g) „nieprawidłowość” oznacza nieprawidłowość w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95.
2. Do celów finansowania WPR, zarządzania nią i monitorowania jej „siła wyższa” i „nadzwyczajne okoliczności” mogą zostać uznane w szczególności w następujących przypadkach:
  - a) śmierć beneficjenta;
  - b) długoterminowa niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu;
  - c) poważna klęska żywiołowa powodująca duże szkody w gospodarstwie rolnym;
  - d) zniszczenie w wyniku wypadku budynków inwentarskich w gospodarstwie rolnym;
  - e) choroba epizootyczna lub choroba roślin dotykająca, odpowiednio, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;
  - f) wyłączenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wyłączenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku.

TYTUŁ II

PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE FUNDUSZY ROLNYCH

ROZDZIAŁ I

Fundusze rolne

Artykuł 3

Fundusze finansujące wydatki rolne

1. Aby osiągnąć cele WPR określone w TFUE, poszczególne środki objęte zakresem tej polityki, w tym działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, finansowane są poprzez:

- a) Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG);
  - b) Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).
2. EFRG i EFRROW („fundusze”) stanowią część budżetu ogólnego Unii Europejskiej (budżetu Unii).

Artykuł 4

Wydatki EFRG

1. EFRG realizowany jest zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego między państwami członkowskimi a Unią. EFRG finansuje następujące wydatki, które muszą być dokonywane zgodnie z prawem Unii:

- a) środki mające na celu regulację lub wspieranie rynków rolnych;
- b) płatności bezpośrednie dla rolników w ramach WPR;
- c) wkład finansowy Unii przeznaczony na środki informacyjne i promocyjne dotyczące produktów rolnych na rynku wewnętrznym Unii i w państwach trzecich, podejmowane przez państwa członkowskie na podstawie programów innych niż te, o których mowa w art. 5, wybranych przez Komisję;
- d) wkład finansowy Unii przeznaczony na program unijny „Owoce i warzywa w szkole”, o którym mowa w art. 23 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 oraz środki dotyczące chorób zwierząt i utraty zaufania konsumentów, o których mowa w art. 155 tego rozporządzenia.

2. EFRG finansuje bezpośrednio oraz zgodnie z prawem unijnym następujące wydatki:

- a) promocja produktów rolnych, realizowana bezpośrednio przez Komisję albo za pośrednictwem organizacji międzynarodowych;
- b) środki, podejmowane zgodnie z prawem unijnym, mające na celu zapewnienie zachowania, opisu, gromadzenia i wykorzystywania zasobów genetycznych w rolnictwie;

- c) tworzenie i utrzymywanie systemów informacyjnych rachunkowości rolniczej;
- d) systemy badań rolnych, w tym również badań w zakresie struktury gospodarstw rolnych.

Artykuł 5

Wydatki EFRROW

EFRROW realizowany jest zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego między państwami członkowskimi a Unią. EFRROW finansuje wkład finansowy Unii przeznaczony na programy rozwoju obszarów wiejskich realizowane zgodnie z prawem unijnym dotyczącym wsparcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Artykuł 6

Pozostałe wydatki, w tym pomoc techniczna

Fundusze mogą finansować bezpośrednio, z inicjatywy Komisji lub w jej imieniu, działania przygotowawcze, w zakresie monitorowania, wsparcia administracyjnego i technicznego, jak również środki ewaluacji, audytu i kontroli wymagane do realizacji WPR. Środki te obejmują w szczególności:

- a) środki wymagane do analizy, zarządzania, monitorowania, wymiany informacji oraz realizacji WPR, jak również środki odnoszące się do wdrażania systemów kontroli oraz pomocy technicznej i administracyjnej;
- b) nabywanie przez Komisję zdjęć satelitarnych wymaganych do kontroli zgodnie z art. 21;
- c) środki podejmowane przez Komisję dzięki zastosowaniu technik teledetekcji używanych do monitorowania zasobów rolnych zgodnie z art. 22;
- d) środki wymagane do utrzymania i rozwoju metod i technicznych środków przekazu informacji, wzajemnej komunikacji, monitorowania i kontroli zarządzania finansowego środkami finansowymi wykorzystywanymi do finansowania WPR;
- e) dostarczanie informacji dotyczących WPR zgodnie z art. 45;
- f) badania dotyczące WPR i ewaluacji środków finansowanych przez fundusze, w tym doskonalenie metod ewaluacji i wymiana informacji na temat praktyk w ramach WPR;
- g) w stosownych przypadkach – tworzenie agencji wykonawczych zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003⁽¹⁾, których działalność związana jest z WPR;
- h) działania związane z rozpowszechnianiem informacji, zwiększaniem świadomości, promowaniem współpracy oraz

wymiany doświadczeń na poziomie Unii, podejmowane w ramach rozwoju obszarów wiejskich, w tym tworzenie sieci łączącej zainteresowane podmioty;

- i) środki wymagane do opracowywania, rejestracji oraz ochrony logo w ramach unijnej polityki jakości oraz ochrony praw własności intelektualnej z nimi związanych, jak również rozwoju niezbędnych technologii informacyjnych.

ROZDZIAŁ II

Agencje płatnicze i inne instytucje

Artykuł 7

Przyznawanie i wycofywanie akredytacji agencji płatniczych oraz jednostek koordynujących

1. Agencje płatnicze są jednostkami lub instytucjami państw członkowskich odpowiedzialnymi za zarządzanie wydatkami, o których mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5, oraz za ich kontrolę.

Z wyjątkiem dokonywania płatności, wykonywanie tych zadań może być delegowane.

2. Państwa członkowskie akredytują jako agencje płatnicze jednostki lub instytucje, które dysponują strukturą administracyjną i systemem wewnętrznej kontroli, oferujące wystarczające gwarancje, że płatności są zgodne z prawem, prawidłowe i właściwie rozliczane. W tym celu agencje płatnicze muszą spełniać minimalne warunki w zakresie akredytacji w odniesieniu do struktury wewnętrznej, działań kontrolnych, informacji i komunikacji oraz monitorowania określone przez Komisję zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. a).

Każde państwo członkowskie, uwzględniając swoje przepisy konstytucyjne, ogranicza liczbę akredytowanych agencji płatniczych do nie więcej niż jednej na poziomie krajowym lub, w przypadku gdy ma to zastosowanie, jednej na region. Jednakże w przypadku gdy agencje płatnicze ustanowiono na poziomie regionalnym, państwa członkowskie dodatkowo akredytują agencję płatniczą na poziomie krajowym dla programów pomocy, którymi ze względu na ich charakter należy zarządzać na tym poziomie, albo powierzają zarządzanie tymi programami swoim regionalnym agencjom płatniczym.

W drodze odstępstwa od akapitu drugiego państwa członkowskie mogą zachować liczbę agencji płatniczych, które otrzymały akredytację przed dniem 20 grudnia 2013.

Przed końcem 2016 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące funkcjonowania systemu agencji płatniczych w Unii, w stosownych przypadkach wraz z wnioskami ustawodawczymi.

3. Do dnia 15 lutego roku następującego po danym roku budżetowym osoba kierująca akredytowaną agencją płatniczą sporządza:

- a) roczne sprawozdanie finansowe dotyczące wydatków dokonanych przy realizacji zadań powierzonych podlegającym jej akredytowanym agencjom płatniczym, wraz z informacjami wymaganymi do ich rozliczenia zgodnie z art. 51;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnymi (Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1).

- b) deklarację zarządczą w odniesieniu do kompletności, rzetelności i prawdziwości sprawozdań finansowych oraz właściwego funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej, w oparciu o obiektywne kryteria, a także w odniesieniu do zgodności z prawem i prawidłowości transakcji stanowiących ich podstawę;
- c) roczne streszczenie końcowych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych kontroli, w tym analizę charakteru i zakresu stwierdzonych błędów i braków w systemach, jak również informacje o działaniach naprawczych, które mają zostać podjęte lub są planowane.

W wyjątkowych przypadkach, na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego, Komisja może przedłużyć termin przypadający w dniu 15 lutego, jednak nie później niż do dnia 1 marca.

4. W przypadku gdy akredytowano więcej niż jedną agencję płatniczą, państwo członkowskie wyznacza instytucję publiczną, („jednostkę koordynującą”), któremu przydziela następujące zadania:

- a) gromadzenie informacji przeznaczonych do dyspozycji Komisji i przesyłanie ich Komisji;
- b) podejmowanie lub koordynowanie, w zależności od przypadku, działań w celu eliminowania wszelkich niedociągnięć natury ogólnej oraz informowanie Komisji o wszelkich działaniach następczych;
- c) propagowanie oraz, w miarę możliwości, zapewnianie zharmonizowanego stosowania przepisów unijnych.

Państwa członkowskie przyznają jednostkom koordynującym specjalne akredytacje w zakresie przetwarzania informacji finansowych, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a).

5. W przypadku gdy akredytowana agencja płatnicza nie spełnia lub przestaje spełniać jednego lub większej liczby kryteriów akredytacji, o których mowa w ust. 2, państwo członkowskie działając z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji, cofa akredytację, chyba że agencja płatnicza wprowadzi niezbędną zmianę w terminie, który należy określić w zależności od powagi problemu.

6. Agencje płatnicze zarządzają operacjami związanymi z interwencją publiczną, za które są odpowiedzialne, i zapewniają kontrolę tych operacji, a także przyjmują ogólną odpowiedzialność w tym zakresie.

Artykuł 8

Uprawnienia Komisji

1. W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu przewidzianego w art. 7, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 111 aktów delegowanych dotyczących:

- a) minimalnych warunków dotyczących akredytacji agencji płatniczych i jednostek koordynujących, o których mowa, odpowiednio, w art. 7 ust. 2 i w art. 7 ust. 4;

- b) obowiązków agencji płatniczych w odniesieniu do interwencji publicznej, jak również przepisów dotyczących zakresu ich obowiązków w dziedzinie zarządzania i kontroli.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) procedur wydawania, cofania i przeglądu akredytacji dla agencji płatniczych i jednostek koordynujących, a także procedur nadzoru akredytacji agencji płatniczych;
- b) pracy i kontroli leżących u podstaw deklaracji zarządczej agencji płatniczych;
- c) funkcjonowania jednostki koordynującej i zgłaszania informacji Komisji, o czym mowa w art. 7 ust. 4.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 9

Jednostki certyfikujące

1. Jednostka certyfikująca to publiczny lub prywatny organ audytowy wyznaczony przez państwo członkowskie. W przypadku gdy jest to prywatny organ audytowy i wymaga tego mające zastosowanie prawo unijne lub krajowe, jest on wybierany przez państwo członkowskie w drodze publicznej procedury przetargowej. Jednostka certyfikująca przedstawia sporządzoną zgodnie z przyjętymi w skali międzynarodowej standardami kontroli opinię na temat kompletności, dokładności oraz prawdziwości rocznych sprawozdań finansowych agencji płatniczej, właściwego funkcjonowania jej wewnętrznego systemu kontroli oraz zgodności z prawem i prawidłowości wydatków, o których zwrot zwrócono się do Komisji. Opinia ta określa też, czy badanie podaje w wątpliwość twierdzenia zawarte w deklaracji zarządczej.

Jednostka certyfikująca musi dysponować niezbędną fachową wiedzą techniczną. Musi być niezależna operacyjnie zarówno od danej agencji płatniczej i jednostki koordynującej, jak również od organu, który akredytował tę agencję.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące zadań jednostek certyfikujących, w tym kontroli, jak również świadectw i sprawozdań, wraz z towarzyszącymi im dokumentami, sporządzanych przez te jednostki. Uwzględniając potrzebę maksymalnej skuteczności w odniesieniu do testowania transakcji i profesjonalnego osądu audytowego, w kontekście zintegrowanego podejścia, akty wykonawcze określają również:

- a) zasady audytu, na których oparte są opinie jednostki certyfikującej, w tym ocenę ryzyka, kontrole wewnętrzne oraz wymagany poziom dowodów audytowych;

b) metody audytu, które mają być stosowane przez jednostki certyfikujące, z uwzględnieniem międzynarodowych standardów audytu, przy przedstawianiu ich opinii, w tym, w stosownych przypadkach, wykorzystania pojedynczej zintegrowanej próby oraz, w stosownych przypadkach, możliwości uczestniczenia przez agencje płatnicze w kontrolach na miejscu.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 10

Dopuszczalność płatności dokonywanych przez agencje płatnicze

Wydatki, o których mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5, mogą zostać objęte finansowaniem unijnym tylko jeżeli zostały dokonane przez akredytowane agencje płatnicze.

Artykuł 11

Płatność w całości na rzecz beneficjentów

O ile prawo unijne wyraźnie nie stanowi inaczej, płatności odnoszące się do finansowania przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu zostają w całości wypłacone beneficjentom.

TYTUŁ III

SYSTEM DORADZTWA ROLNICZEGO

Artykuł 12

Zasada i zakres stosowania

1. Państwa członkowskie ustanawiają system udzielania beneficjentom porad w zakresie zarządzania gruntami oraz zarządzania gospodarstwem („system doradztwa rolniczego”). System doradztwa rolniczego prowadzą wyznaczone instytucje publiczne lub wybrane podmioty prywatne.

2. System doradztwa rolniczego obejmuje przynajmniej:

- a) obowiązki na poziomie gospodarstwa wynikające z podstawowych wymogów w zakresie zarządzania oraz norm utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, określone w tytule VI rozdział I;
- b) praktyki rolnicze korzystne dla klimatu i środowiska określone w tytule III rozdział 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 oraz utrzymywanie użytków rolnych, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
- c) działania na poziomie gospodarstwa przewidziane w programach rozwoju obszarów wiejskich, mające na celu modernizację gospodarstw, budowanie konkurencyjności, integrację sektorową, innowację oraz zorientowanie na rynek, a także promowanie przedsiębiorczości;

d) wymogi na poziomie beneficjentów określone przez państwa członkowskie w celu wdrażania art. 11 ust. 3 dyrektywy 2000/60/WE;

e) wymogi na poziomie beneficjentów określone przez państwa członkowskie w celu wdrażania art. 55 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, w szczególności wymóg zgodności z ogólnymi zasadami integrowanej ochrony przed szkodnikami, o którym mowa w art. 14 dyrektywy 2009/128/WE.

3. System doradztwa rolniczego może również obejmować w szczególności:

- a) promowanie przekształcania gospodarstw i dywersyfikacji ich działalności gospodarczej;
- b) zarządzanie ryzykiem i wprowadzanie odpowiednich działań prewencyjnych przeciwdziałających skutkom klęsk żywiołowych, katastrof oraz chorób zwierząt i roślin;
- c) minimalne wymogi ustanowione w prawie krajowym, o których mowa w art. 28 ust. 3 i art. 29 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013;
- d) informacje dotyczące łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, różnorodności biologicznej i ochrony wód, jak określono w załączniku I do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 13

Szczegółowe wymogi dotyczące systemu doradztwa rolniczego

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby doradcy pracujący w systemie doradztwa rolniczego byli odpowiednio wykwalifikowani i odbywali regularne szkolenia.

2. Państwa członkowskie zapewniają rozdzielenie funkcji doradczych i kontrolnych. W związku z powyższym oraz bez uszczerbku dla prawa krajowego dotyczącego publicznego dostępu do dokumentów, państwa członkowskie zapewniają, aby wybrane podmioty i wyznaczone instytucje, o których mowa w art. 12 ust. 1, nie ujawniały żadnych danych osobowych ani informacji prywatnych lub danych, które uzyskują w trakcie prowadzenia działalności doradczej, osobom innym niż beneficjent zarządzający danym gospodarstwem rolnym, z wyjątkiem wszelkich nieprawidłowości lub naruszeń stwierdzonych w trakcie prowadzenia działalności, które podlegają obowiązkowi zgłoszenia organom publicznym na mocy prawa unijnego lub krajowego, w szczególności w przypadku przestępstw.

3. Odnośny organ krajowy przekazuje, przede wszystkim przy użyciu środków elektronicznych, potencjalnemu beneficjentowi odpowiedni wykaz wybranych podmiotów i wyznaczonych instytucji, o których mowa w art. 12 ust. 1.

Artykuł 14

Dostęp do systemu doradztwa rolniczego

Beneficjenci i rolnicy, którzy nie otrzymują wsparcia w ramach WPR, mogą dobrowolnie uczestniczyć w systemie doradztwa rolniczego.

Bez uszczerbku dla art. 99 ust. 2 akapit czwarty, państwa członkowskie mogą jednak określić, na podstawie obiektywnych kryteriów, kategorie beneficjentów, którzy będą mieli dostęp do systemu doradztwa rolniczego na zasadach pierwszeństwa, w tym do sieci działających w ramach ograniczonych zasobów w rozumieniu art. 53, 55 i 56 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013

W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają, aby pierwszeństwo otrzymywali rolnicy mający najbardziej ograniczony dostęp do usług doradztwa innych niż system doradztwa rolniczego.

W ramach systemu doradztwa rolniczego beneficjenci otrzymują porady uwzględniające szczególną sytuację ich gospodarstw rolnych.

Artykuł 15

Uprawnienia Komisji

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące jednolitego wdrażania systemu doradztwa rolniczego, aby zapewnić pełną operacyjność tego systemu.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

TYTUŁ IV

ZARZĄDZANIE FINANSAMI FUNDUSZY

ROZDZIAŁ I

EFRG

Sekcja 1

Finansowanie wydatków

Artykuł 16

Pułap budżetowy

1. Roczny pułap wydatków EFRG składa się z kwot maksymalnych ustalonych dla tego funduszu na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1311/2013.

2. W przypadku gdy prawo Unii przewiduje kwoty, o które mają być zmniejszone lub zwiększone kwoty, o których mowa w ust. 1, Komisja przyjmuje akty wykonawcze bez stosowania procedury, o której mowa w art. 116, ustalające saldo netto dostępne w przypadku wydatków EFRG na podstawie danych, o których mowa w prawie unijnym.

Artykuł 17

Płatności miesięczne

1. Środki niezbędne do finansowania wydatków, o których mowa w art. 4 ust. 1, Komisja udostępnia państwom członkowskim w formie miesięcznych płatności, na podstawie wydatków dokonanych przez akredytowane agencje płatnicze w okresie referencyjnym.

2. W oczekiwaniu na płatności miesięczne przekazywane przez Komisję państwa członkowskie zapewniają środki wymagane do realizacji wydatków, w zależności od potrzeb akredytowanych agencji płatniczych.

Artykuł 18

Procedura dotycząca płatności miesięcznych

1. Bez uszczerbku dla stosowania art. 51 i 52, Komisja dokonuje płatności miesięcznych z tytułu wydatków poniesionych przez akredytowane agencje płatnicze w miesiącu referencyjnym.

2. Płatności miesięcznych na rzecz każdego państwa członkowskiego dokonuje się najpóźniej trzeciego dnia roboczego drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano wydatków. Wydatki dokonane przez państwa członkowskie w okresie od 1 do 15 października przypisuje się jako wydatki dokonane w październiku. Wydatki dokonane w okresie od 16 do 31 października przypisuje się jako wydatki dokonane w listopadzie.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające miesięczne płatności, których dokonuje na podstawie deklaracji wydatków państw członkowskich oraz na podstawie informacji dostarczonych zgodnie z art. 102 ust. 1, uwzględniając zmniejszenia lub zawieszenia zastosowane na podstawie w art. 41 lub jakiegokolwiek inne korekty. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

4. Komisja może przyjmować akty wykonawcze bez stosowania procedury, o której mowa w art. 116, określające płatności dodatkowe lub potrącenia. W takich przypadkach komitet, o którym mowa w art. 116 ust. 1, jest o tym informowany na jego następnym posiedzeniu.

Artykuł 19

Koszty administracyjne i koszty zatrudnienia

EFRG nie pokrywa wydatków związanych z kosztami administracyjnymi i kosztami zatrudnienia poniesionymi przez państwa członkowskie i przez beneficjentów ubiegających się o środki z tego funduszu.

Artykuł 20

Wydatki w zakresie interwencji publicznej

1. W przypadku gdy w ramach wspólnej organizacji rynków w odniesieniu do interwencji publicznej nie ustalono kwoty jednostkowej, EFRG finansuje dany środek na podstawie standardowych kwot jednakowych w całej Unii, w szczególności w przypadku środków finansowych pochodzących z państw członkowskich, wykorzystanych na skup produktów, koszty składowania oraz, w stosownych przypadkach, koszty związane z przetworzeniem produktów objętych interwencją.

2. W celu zapewnienia finansowania wydatków w zakresie interwencji publicznej przez EFRG Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 115 aktów delegowanych dotyczących:

a) rodzaju środków kwalifikujących się do finansowania unijnego i warunków ich zwrotu;

b) warunków kwalifikowalności i metod obliczania na podstawie informacji rzeczywiście udokumentowanych przez agencje płatnicze lub na podstawie kwot ryczałtowych określonych przez Komisję lub na podstawie kwot ryczałtowych lub kwot nieryczałtowych przewidzianych w sektorowym prawodawstwie rolnym.

3. W celu zapewnienia właściwego zarządzania środkami przewidzianymi w budżecie Unii na EFRG, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115, ustanawiających przepisy dotyczące oceny operacji związanych z interwencją publiczną, środki, jakie należy podjąć w przypadku straty lub obniżenia jakości produktów w ramach interwencji publicznej oraz dotyczące określenia kwot, jakie mają być finansowane.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustalające kwoty, o których mowa w ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

Artykuł 21

Nabywanie zdjęć satelitarnych

Wykaz zdjęć satelitarnych wymaganych do kontroli uzgadniany jest między Komisją a państwami członkowskimi zgodnie ze specyfikacją przygotowaną przez każde z państw członkowskich.

Komisja dostarcza te zdjęcia satelitarne bezpłatnie podmiotom kontrolnym lub usługodawcom upoważnionym przez te podmioty do ich reprezentowania.

Komisja pozostaje właścicielem zdjęć satelitarnych i odzyskuje je po zakończeniu prac. Komisja może również postanowić o prowadzeniu prac w zakresie poprawy technik i metod pracy w związku z kontrolą użytków rolnych za pomocą teledetekcji.

Artykuł 22

Monitorowanie zasobów rolnych

Środki finansowane na podstawie art. 6 lit. c) mają na celu dostarczenie Komisji środków służących:

- zarządzaniu unijnymi rynkami rolnymi w kontekście globalnym;
- zapewnieniu monitorowania agroeconomicznego i rolniczo-środowiskowego gruntów rolnych, w tym gruntów leśnych, jak również monitorowania stanu upraw, tak aby umożliwić dokonywanie oszacowań, w szczególności w odniesieniu do plonów i produkcji rolnej;
- umożliwieniu dostępu do takich oszacowań w kontekście międzynarodowym, na przykład w ramach inicjatyw koordynowanych przez organizacje w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych lub przez inne agencje międzynarodowe;

- przyczynieniu się do przejrzystości rynków światowych; oraz
- zapewnieniu technologicznego monitorowania systemu agrometeorologicznego.

Środki finansowane na podstawie art. 6 lit. c) dotyczą gromadzenia lub zakupu danych potrzebnych do realizacji i monitorowania WPR, w tym również danych satelitarnych i danych meteorologicznych, tworzenia infrastruktury danych przestrzennych i strony internetowej, przeprowadzania szczegółowych badań związanych z warunkami klimatycznymi, stosowania teledetekcji do pomocy przy monitorowaniu stanu gleby i aktualizacji modeli agrometeorologicznych i ekonometrycznych. W razie konieczności działania te są podejmowane we współpracy z krajowymi laboratoriami i podmiotami.

Artykuł 23

Uprawnienia wykonawcze

Komisja może przyjmować akty wykonawcze określające:

- przepisy odnoszące się do finansowania na podstawie art. 6 lit. b) i c);
- procedurę realizacji środków, o których mowa w art. 21 i 22, w celu osiągnięcia wyznaczonych celów;
- ramy regulujące nabywanie, poprawianie i korzystanie ze zdjęć satelitarnych i danych meteorologicznych, jak również mające zastosowanie terminy.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Sekcja 2

Dyscyplina budżetowa

Artykuł 24

Przestrzeganie pułapu

1. Na żadnym z etapów procedury budżetowej i wykonywania budżetu środki przeznaczone na wydatki z EFRG nie mogą przekroczyć kwoty, o której mowa w art. 16.

Wszystkie instrumenty prawne proponowane przez Komisję i przyjęte przez Parlament Europejski i Radę, Radę lub Komisję, które mają wpływ na budżet EFRG, muszą uwzględniać kwotę, o której mowa w art. 16.

2. W przypadku gdy dla danego państwa członkowskiego prawo unijne przewiduje pułap finansowy wydatków rolnych w euro, takie wydatki zwraca się z zastrzeżeniem pułapu ustalonego w euro, a w przypadku gdy zastosowanie ma art. 41, z zastrzeżeniem wszelkich niezbędnych dostosowań.

3. Krajowe pułapy płatności bezpośrednich, o których mowa w art. 7 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, skorygowane o dostosowania określone w art. 26 niniejszego rozporządzenia, uznaje się za pułapy finansowe w euro.

Artykuł 25

Rezerwa na wypadek kryzysów w sektorze rolnym

Na wypadek poważnych kryzysów mających wpływ na produkcję lub dystrybucję rolną ustanawia się rezerwę przeznaczoną do dostarczania dodatkowego wsparcia dla sektora rolnego („rezerwa na wypadek kryzysów w sektorze rolnym”); rezerwę tę ustanawia się poprzez stosowanie na początku każdego roku, zmniejszenia płatności bezpośrednich przy użyciu mechanizmu dyscypliny finansowej, o którym mowa w art. 26.

Całkowita kwota rezerwy wynosi 2 800 mln EUR, w równych rocznych ratach wynoszących 400 mln EUR (w cenach z 2011 r.) w okresie 2014–2020 i jest włączona do działu 2 wieloletnich ram finansowych określonych w załączniku do rozporządzenia (UE) nr 1311/2013.

Artykuł 26

Dyscyplina finansowa

1. Aby zapewnić przestrzeganie rocznych pułapów określonych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 1311/2013 w odniesieniu do finansowania wydatków związanych z rynkiem i na płatności bezpośrednie, ustala się współczynnik korygujący płatności bezpośrednie („współczynnik korygujący”), gdy prognozy wydatków na finansowanie środków finansowanych w ramach tego podpułapu w danym roku budżetowym wskazują, że mające zastosowanie pułapy roczne zostaną przekroczone.

2. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek dotyczący współczynnika korygującego nie później niż w dniu 31 marca roku kalendarzowego, w odniesieniu do którego zastosowanie ma ten współczynnik korygujący.

3. Jeżeli w którymkolwiek roku współczynnik korygujący nie został ustalony przez Parlament Europejski i Radę do dnia 30 czerwca, Komisja przyjmuje akt wykonawczy ustalający współczynnik korygujący oraz informuje o tym niezwłocznie Parlament Europejski i Radę. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

4. Do dnia 1 grudnia Komisja może na podstawie nowych informacji będących w jej posiadaniu przyjąć akty wykonawcze dostosowujące współczynnik korygujący ustalony zgodnie z ust. 2 lub 3. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

5. W drodze odstępstwa od art. 169 ust. 3 akapit czwarty rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 państwa członkowskie zwracają środki przeniesione zgodnie z art. 169 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 odbiorcom końcowym, w odniesieniu do których w roku budżetowym, na który przeniesiono środki, zastosowano współczynnik korygujący.

Zwrot środków, o którym mowa w akapicie pierwszym, stosuje się jedynie wobec beneficjentów końcowych w tych państwach członkowskich, w których w poprzednim roku budżetowym stosowano dyscyplinę finansową.

6. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające warunki i zasady mające zastosowanie do środków przeniesionych zgodnie z art. 169 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 w celu finansowania wydatków, o których

mowa w art. 4 ust. 1 lit. b) niniejszego rozporządzenia. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

7. Podczas stosowania niniejszego artykułu kwotę rezerwy na wypadek kryzysów w sektorze rolnym, o której mowa w art. 25, uwzględnia się podczas określania wysokości współczynnika korygującego. Wszelkie kwoty nieudostępniowane na środki kryzysowe do końca roku budżetowego są wydatkowane zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu.

Artykuł 27

Procedura dyscypliny budżetowej

1. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w tym samym czasie co projekt budżetu na rok budżetowy N, swoje prognozy na lata budżetowe N – 1, N oraz N + 1.

2. Jeżeli w trakcie opracowywania projektu budżetu na rok budżetowy N pojawia się ryzyko, że kwota, o której mowa w art. 16, zostanie przekroczona w odniesieniu do roku budżetowego N, Komisja proponuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź Radzie środki niezbędne do zapewnienia przestrzegania tej kwoty.

3. W dowolnym momencie, jeżeli Komisja uzna, że występuje ryzyko przekroczenia kwoty, o której mowa w art. 16, oraz że w ramach swoich uprawnień nie jest w stanie podjąć odpowiednich środków w celu zaradzenia sytuacji, proponuje ona inne środki zapewniające przestrzeganie tej kwoty. W przypadku gdy podstawą prawną odnośnego środka jest art. 43 ust. 3 TFUE, środki te przyjmuje Rada. W przypadku gdy podstawą prawną odnośnego środka jest art. 43 ust. 2 TFUE, środki te przyjmują Parlament Europejski i Rada.

4. Jeżeli na koniec roku budżetowego N wnioski państw członkowskich o zwrot przekroczą lub mogą przekroczyć kwotę, o której mowa w art. 16, Komisja:

a) rozpatruje wnioski przedstawione przez państwa członkowskie proporcjonalnie i w granicach dostępnego budżetu oraz przyjmuje akty wykonawcze ustalające wstępnie kwotę płatności na dany miesiąc;

b) określa, dla wszystkich państw członkowskich, najpóźniej do dnia 28 lutego roku budżetowego N + 1, ich sytuację w odniesieniu do finansowania unijnego w roku budżetowym N;

c) przyjmuje akty wykonawcze ustalające łączną kwotę finansowania unijnego w podziale na poszczególne państwa członkowskie, na podstawie jednolitej stawki finansowania unijnego, w granicach budżetu dostępnego na płatności miesięczne;

d) dokonuje wyrównania kwot należnych państwom członkowskim najpóźniej podczas przekazywania płatności miesięcznych za marzec roku N + 1.

Akty wykonawcze przewidziane w akapicie pierwszym lit. a) i c) przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

Artykuł 28

System wczesnego ostrzeżenia i monitorowania

W celu zapewnienia, aby pułap budżetowy, o którym mowa w art. 16, nie został przekroczony, Komisja wprowadza w życie system miesięcznego wczesnego ostrzeżenia i monitorowania wydatków EFRG.

W tym celu na początku każdego roku budżetowego Komisja określa miesięczny harmonogram wydatków, opierając się, w stosownych przypadkach, na średniej miesięcznych wydatków z trzech poprzednich lat.

Komisja przedstawia okresowo Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie analizujące zmiany w dokonanych wydatkach w stosunku do harmonogramu oraz oceniające prognozowane wykonanie budżetu w bieżącym roku budżetowym.

Artykuł 29

Referencyjny kurs walutowy

1. Przy przyjmowaniu projektu budżetu lub listu w sprawie poprawek do projektu budżetu dotyczącego wydatków rolnych w celu ustalenia założeń budżetowych EFRG Komisja stosuje średni kurs wymiany euro do dolara amerykańskiego zanotowany na rynku w ostatnim kwartale zakończonym co najmniej 20 dni przed przyjęciem przez Komisję dokumentu budżetowego.

2. Przy przyjmowaniu projektu budżetu korygującego i uzupełniającego lub listu w sprawie poprawek do tego projektu budżetu oraz o ile dokumenty te dotyczą środków związanych ze środkami, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. a), Komisja stosuje:

- a) rzeczywisty średni kurs wymiany euro do dolara amerykańskiego zanotowany na rynku od dnia 1 sierpnia poprzedniego roku budżetowego do końca ostatniego kwartału zakończonego co najmniej 20 dni przed przyjęciem przez Komisję dokumentu budżetowego, a najpóźniej w dniu 31 lipca bieżącego roku budżetowego; oraz
- b) rzeczywisty średni kurs walutowy zanotowany na rynku w ostatnim kwartale zakończonym co najmniej 20 dni przed przyjęciem przez Komisję dokumentu budżetowego, jako prognozę na pozostałą część roku budżetowego.

ROZDZIAŁ II

EFRROW

Sekcja 1

Ogólne przepisy dotyczące efrrow

Artykuł 30

Zakaz podwójnego finansowania

Wydatki finansowane w ramach EFRROW nie podlegają żadnemu innemu finansowaniu z budżetu Unii.

Artykuł 31

Przepisy dotyczące wszystkich płatności

1. Zgodnie z art. 77 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 płatności wkładu EFRROW przez Komisję, o których mowa w art. 5 niniejszego rozporządzenia, nie mogą przekraczać zobowiązań budżetowych.

Płatności te są przypisywane do najwcześniejszego otwartego zobowiązania budżetowego.

2. Zastosowanie ma art. 84 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

Sekcja 2

Finansowanie programów rozwoju obszarów wiejskich

Artykuł 32

Wkład finansowy EFRROW

Wkład finansowy EFRROW przeznaczony na wydatki w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich określa się w odniesieniu do każdego programu w ramach pułapów ustalonych w prawie unijnym dotyczącym wsparcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich udzielanego z EFRROW.

Artykuł 33

Zobowiązania budżetowe

W przypadku unijnych zobowiązań budżetowych w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich zastosowanie ma art. 76 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Sekcja 3

Wkład finansowy w programy rozwoju obszarów wiejskich

Artykuł 34

Przepisy mające zastosowanie do płatności w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich

1. Środki niezbędne do finansowania wydatków, o których mowa w art. 5, udostępniane są państwowemu członkowskim w formie prefinansowania, płatności okresowych oraz płatności salda, jak opisano w niniejszej sekcji.

2. Łączna kwota prefinansowania i płatności okresowych nie może przekroczyć 95 % wkładu EFRROW na każdy program rozwoju obszarów wiejskich.

Gdy osiągnięty zostanie pułap 95 %, państwa członkowskie nadal przekazują Komisji wnioski o płatności.

Artykuł 35

Zasady prefinansowania

1. Po przyjęciu decyzji w sprawie zatwierdzenia programu rozwoju obszarów wiejskich Komisja wypłaca danemu państwu członkowskiemu wstępną kwotę prefinansowania na cały okres programowania. Ta wstępna kwota prefinansowania wypłacana jest w następujących ratach:

- a) w 2014 r. - 1 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres programowania w ramach programu oraz 1,5 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres programowania w ramach programu, w przypadku gdy dane państwo członkowskie otrzymywało pomoc finansową od 2010 r., zgodnie z art. 122 i 143 TFUE, albo z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EFSF), lub otrzymuje pomoc finansową w dniu 31 grudnia 2013 r. zgodnie z art. 136 i 143 TFUE;
- b) w 2015 r. - 1 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres programowania w ramach programu oraz 1,5 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres programowania w ramach programu, w przypadku gdy dane państwo członkowskie otrzymywało pomoc finansową od 2010 r., zgodnie z art. 122 i 143 TFUE albo z EFSF, lub otrzymuje pomoc finansową w dniu 31 grudnia 2014 r. zgodnie z art. 136 i 143 TFUE;
- c) w 2016 r. - 1 % kwoty wsparcia z EFRROW na cały okres programowania w ramach programu.

Jeżeli program rozwoju obszarów wiejskich zostanie przyjęty w 2015 r. lub później, wcześniejsze raty zostają wypłacone w roku przyjęcia.

2. Jeżeli w terminie 24 miesięcy od daty płatności przez Komisję pierwszej raty kwoty prefinansowania nie zostaną dokonane żadne wydatki ani nie wpłynęła żadna deklaracja wydatków w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, łączna kwota wypłacona tytułem prefinansowania zwracana jest Komisji.

3. Odsetki od kwoty prefinansowania są przekazywane na rzecz danego programu rozwoju obszarów wiejskich i odejmowane od kwoty wydatków publicznych wskazanej w końcowej deklaracji wydatków.

4. Całkowita kwota prefinansowania rozliczana jest zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 51 niniejszego rozporządzenia, przed zakończeniem programu rozwoju obszarów wiejskich.

Artykuł 36

Płatności okresowe

1. Płatności okresowe dokonywane są w ramach każdego programu rozwoju obszarów wiejskich. Ich obliczenie następuje przez zastosowanie współczynnika współfinansowania do każdego działania w odniesieniu do wydatków publicznych dokonanych w ramach danego działania, o czym mowa w art. 59 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013

2. Komisja dokonuje płatności okresowych, z zastrzeżeniem dostępności środków w budżecie, oraz uwzględniając zmniejszenia lub zawieszenia stosowane na mocy art. 41, w celu zwrotu wydatków dokonanych przez akredytowane agencje płatnicze w ramach realizacji programów.

3. Komisja dokonuje każdej płatności okresowej pod warunkiem spełnienia następujących wymogów:

- a) przekazania Komisji deklaracji wydatków podpisanej przez akredytowaną agencję płatniczą, zgodnie z art. 102 ust. 1 lit. c);
- b) przestrzegania całkowitej kwoty wkładu EFRROW przyznanej dla każdego z działań dla całego okresu objętego danym programem;
- c) przekazania Komisji ostatniego rocznego sprawozdania z postępów realizacji danego programu rozwoju obszarów wiejskich.

4. Jeżeli nie został spełniony jeden z wymogów określonych w ust. 3 Komisja niezwłocznie informuje akredytowaną agencję płatniczą lub jednostkę koordynującą, w przypadku gdy została ona wyznaczona. Jeżeli nie został spełniony jeden z wymogów określonych w ust. 3 lit. a) lub lit. c), deklaracja wydatków nie zostaje przyjęta.

5. Bez uszczerbku dla stosowania art. 51 i 52 Komisja dokonuje płatności okresowych w terminie nieprzekraczającym 45 dni od daty rejestracji deklaracji wydatków spełniającej wymogi określone w ust. 3 niniejszego artykułu.

6. W terminach określonych przez Komisję akredytowane agencje płatnicze sporządzają i przekazują Komisji bezpośrednio albo za pośrednictwem jednostki koordynującej, w przypadku gdy została ona wyznaczona, pośrednie deklaracje wydatków odnoszących się do programów rozwoju obszarów wiejskich.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające terminy, w których akredytowane agencje płatnicze przekazują te pośrednie deklaracje wydatków. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3,

Deklaracje wydatków obejmują wydatki dokonane przez agencje płatnicze w każdym z odnośnych okresów. Jednakże w przypadkach, gdy wydatki, o których mowa w art. 65 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, nie mogą zostać zadeklarowane Komisji w danym okresie ze względu na oczekiwanie na zatwierdzenie przez Komisję zmian w programie, mogą one zostać zadeklarowane w kolejnych okresach.

Pośrednie deklaracje wydatków dotyczące wydatków dokonanych począwszy od dnia 16 października księgowane są w budżecie na rok następny.

7. Zastosowanie ma art. 83 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Artykuł 37

Płatność salda i zakończenie programu

1. Z zastrzeżeniem dostępności środków w budżecie Komisja dokonuje płatności salda po otrzymaniu ostatniego rocznego sprawozdania z postępu realizacji danego programu rozwoju obszarów wiejskich, na podstawie: obowiązującego planu finansowego, rocznego sprawozdania finansowego z ostatniego roku realizacji danego programu rozwoju obszarów wiejskich oraz związanej z nim decyzji w sprawie rozliczeń. Sprawozdania te przedstawiane są Komisji nie później niż sześć miesięcy po ostatecznym terminie kwalifikowalności wydatków, o którym mowa w art. 65 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, i obejmują wydatki dokonane przez agencję płatniczą aż do ostatniego terminu kwalifikowalności wydatków.

2. Płatność salda następuje nie później niż w terminie sześciu miesięcy po uznaniu przez Komisję informacji oraz dokumentów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, za dopuszczalne oraz od rozliczenia ostatniego rocznego sprawozdania finansowego. Bez uszczerbku dla art. 38 ust. 5 przyznane kwoty, które pozostają po dokonaniu płatności salda, są anulowane przez Komisję najpóźniej w terminie sześciu miesięcy.

3. Nieprzekazanie Komisji najpóźniej w terminie określonym w ust. 1 ostatniego rocznego sprawozdania z postępu realizacji wraz z dokumentami niezbędnymi do dokonania rozliczenia rachunków z ostatniego roku realizacji programu pociąga za sobą automatyczne anulowanie salda zgodnie z art. 38.

Artykuł 38

Automatyczne anulowanie w przypadku programów rozwoju obszarów wiejskich

1. Komisja automatycznie anuluje każdą część zobowiązania budżetowego dotyczącego programu rozwoju obszarów wiejskich, która nie została wykorzystana na prefinansowanie lub płatności okresowe lub w odniesieniu do której do Komisji nie wpłynęła żadna deklaracja wydatków spełniająca wymogi określone w art. 36 ust. 3 dotycząca wydatków dokonanych do dnia 31 grudnia trzeciego roku następującego po roku, w którym podjęto zobowiązanie budżetowe.

2. Część zobowiązań budżetowych nadal otwartych w ostatnim terminie kwalifikowalności wydatków, o którym mowa w art. 55 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, w odniesieniu do których nie sporządzono deklaracji wydatków w terminie sześciu miesięcy po tym terminie, zostaje automatycznie anulowana.

3. W przypadku postępowania sądowego lub odwoławczego postępowania administracyjnego mającego skutek zawieszający, bieg terminu, o którym mowa w ust. 1 lub 2, z upływem którego następuje automatyczne anulowanie, zostaje zawieszony w odniesieniu do kwoty odpowiadającej danym operacjom na czas trwania tego postępowania sądowego lub odwoławczego postępowania administracyjnego, pod warunkiem że Komisja otrzyma od państwa członkowskiego do dnia 31 grudnia roku $N + 3$ uzasadnione powiadomienie.

4. Przy obliczaniu kwot podlegających automatycznemu anulowaniu nie uwzględnia się:

- a) części zobowiązań budżetowych, w odniesieniu do których przedstawiono deklarację wydatków, ale których zwrot jest przedmiotem zmniejszenia lub zawieszenia przez Komisję na dzień 31 grudnia roku $N + 3$;
- b) części zobowiązań budżetowych, które nie mogły stać się przedmiotem wypłaty ze strony agencji płatniczej z powodu siły wyższej, która w poważny sposób wpłynęła na realizację programu rozwoju obszarów wiejskich. Organy krajowe powołujące się na siłę wyższą muszą udowodnić jej bezpośrednie konsekwencje dla realizacji całości lub części programu.

Do dnia 31 stycznia państwo członkowskie przesyła Komisji informacje dotyczące wyjątków, o których mowa w akapicie pierwszym, w odniesieniu do kwot zadeklarowanych do końca poprzedniego roku.

5. Komisja informuje państwa członkowskie w odpowiednim czasie o istnieniu ryzyka zastosowania automatycznego anulowania. Komisja informuje je o tym, jakiej kwoty – według posiadanych przez nią informacji – może dotyczyć automatyczne anulowanie. Państwa członkowskie mają dwa miesiące od daty otrzymania tej informacji na wyrażenie swojej zgody na odnośną kwotę lub na przedstawienie swoich uwag. Komisja dokonuje automatycznego anulowania nie później niż w terminie dziewięciu miesięcy po upływie ostatecznego terminu wynikającego z zastosowania ust. 1–3.

6. W przypadku zastosowania automatycznego anulowania wkład EFRROW na dany program rozwoju obszarów wiejskich zostaje dla danego roku zmniejszony o kwotę, która została automatycznie anulowana. Państwo członkowskie przedstawia Komisji do zatwierdzenia skorygowany plan finansowania dotyczący podziału kwoty zmniejszenia pomocy między działania w ramach programu. W przypadku braku takiego planu Komisja dokonuje proporcjonalnego zmniejszenia kwot przyznanych na każde działanie.

ROZDZIAŁ III

Przepisy wspólne

Artykuł 39

Rolniczy rok budżetowy

Bez uszczerbku dla szczególnych przepisów dotyczących deklaracji wydatków i dochodów związanych z interwencją publiczną, ustanowionych przez Komisję na podstawie art. 46 ust. 6 lit. a), rolniczy rok budżetowy obejmuje poniesione wydatki i uzyskane dochody zaksięgowane w budżecie funduszy przez agencje płatnicze w odniesieniu do roku budżetowego „N”, rozpoczynającego się w dniu 16 października roku „N-1” oraz kończącego się w dniu 15 października roku „N”.

Artykuł 40

Przestrzeganie terminów płatności

W przypadku gdy w prawie unijnym ustanowiono terminy płatności, jakakolwiek płatność dokonana przez agencje płatnicze przed najwcześniejszą możliwą datą płatności oraz po najpóźniejszej możliwej dacie płatności nie kwalifikuje się do finansowania unijnego, z wyjątkiem przypadków, warunków i limitów, które należy określić przy zachowaniu zasady proporcjonalności.

Aby wydatki dokonane przed najwcześniejszą możliwą datą płatności lub po najpóźniejszej możliwej dacie płatności kwalifikowały się do finansowania unijnego, ograniczając jednocześnie wynikające z tego skutki finansowe, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115, dotyczących odstępstw od zasady zawartej w akapicie pierwszym.

Artykuł 41

Zmniejszanie i zawieszanie płatności miesięcznych i płatności okresowych

1. W przypadku gdy deklaracje wydatków lub informacje, o których mowa w art. 102, pozwalają Komisji stwierdzić, że wydatki zostały dokonane przez instytucje, które nie są akredytowanymi agencjami płatniczymi, lub że terminy płatności lub pułapy finansowe ustalone w prawie unijnym nie są przestrzegane lub też że wydatków dokonano niezgodnie z przepisami unijnymi, Komisja może zmniejszyć lub zawiesić płatności miesięczne lub płatności okresowe na rzecz danego państwa członkowskiego w ramach aktów wykonawczych dotyczących płatności miesięcznych, o których mowa w art. 18 ust. 3, lub w ramach płatności okresowych, o których mowa w art. 36, po umożliwieniu państwom członkowskim przedstawienia swoich uwag.

W przypadku gdy deklaracje wydatków lub informacje, o których mowa w art. 102, nie pozwalają Komisji stwierdzić, czy wydatki zostały dokonane zgodnie z przepisami unijnymi, Komisja prosi dane państwo członkowskie o dostarczenie dalszych informacji oraz przedłożenie swoich uwag w terminie nie krótszym niż 30 dni. Jeżeli państwo członkowskie nie odpowiada na prośbę Komisji w wyznaczonym terminie lub jeżeli jego odpowiedź jest uważana za niezadowalającą bądź wskazuje, że wydatków dokonano niezgodnie z przepisami unijnymi, Komisja może zmniejszyć lub zawiesić płatności miesięczne lub płatności okresowe na rzecz danego państwa członkowskiego w ramach aktów wykonawczych dotyczących takich płatności miesięcznych, o których mowa w art. 18 ust. 3, lub w ramach płatności okresowych, o których mowa w art. 36.

2. Komisja może przyjmować akty wykonawcze zmniejszające lub zawieszające płatności miesięczne lub płatności okresowe na rzecz państwa członkowskiego jeżeli jeden lub większa liczba kluczowych elementów odnośnego krajowego systemu kontroli nie istnieje lub nie działa skutecznie ze względu na wagę lub utrzymywanie się stwierdzonych niedociągnięć lub jeżeli podobne poważne niedociągnięcia występują w systemie odzyskiwania nieprawidłowych płatności i jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków:

- a) niedociągnięcia, o których mowa w akapicie pierwszym, mają stały charakter i były powodem przyjęcia co najmniej dwóch aktów wykonawczych na mocy art. 52, wyłączających z finansowania unijnego wydatki poniesione przez dane państwo członkowskie; lub
- b) Komisja stwierdza, że dane państwo członkowskie nie jest w stanie wdrożyć niezbędnych środków zaradczych w najbliższej przyszłości, zgodnie z planem działania zawierającym wskaźniki wyraźnego postępu, które mają zostać ustanowione w drodze konsultacji z Komisją.

Zmniejszenie lub zawieszenie stosuje się do odnośnych wydatków dokonanych przez agencję płatniczą w przypadku gdy niedociągnięcia istnieją w okresie, który należy określić w aktach wykonawczych, o których mowa w niniejszym ustępie, który to okres nie może przekraczać dwunastu miesięcy. Jeżeli warunki zmniejszenia lub zawieszenia nadal są spełniane, Komisja może przyjąć akt wykonawczy przedłużający ten okres o dalsze okresy nieprzekraczające łącznie dwunastu miesięcy. Zmniejszenia i zawieszenia nie kontynuuje się jeżeli warunki te nie są już spełniane.

Akty wykonawcze przewidziane w niniejszym ustępie przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

Przed przyjęciem aktów wykonawczych, o których mowa w niniejszym ustępie, Komisja informuje dane państwo członkowskie o swoim zamiarze i prosi o jego odpowiedź w terminie, który nie może być krótszy niż 30 dni.

Akty wykonawcze określające płatności miesięczne, o których mowa w art. 18 ust. 3, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 36, uwzględniają akty wykonawcze przyjęte na podstawie niniejszego ustępu.

3. Zmniejszenia i zawieszenia na mocy niniejszego artykułu stosuje się zgodnie z zasadą proporcjonalności oraz bez uszczerbku dla stosowania art. 51 i 52.

4. Zmniejszenia i zawieszenia na mocy niniejszego artykułu stosuje się bez uszczerbku dla art. 19, 22 i 23 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Zawieszenia, o których mowa w art. 19 i 22 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, stosuje się zgodnie z procedurą ustanowioną w ust. 2 niniejszego artykułu.

Artykuł 42

Zawieszenie płatności w przypadku spóźnionego przedłożenia informacji

W przypadku gdy sektorowe prawodawstwo rolne wymaga, aby państwo członkowskie przedłożyło w określonym terminie informacje na temat liczby kontroli przeprowadzonych na mocy art. 59 i ich wyników oraz w przypadku gdy państwa członkowskie przekroczyły ten termin, Komisja może zawiesić płatności miesięczne, o których mowa w art. 18, lub płatności okresowe, o których mowa w art. 36, pod warunkiem że udostępniła państwom członkowskim w odpowiednim czasie przed rozpoczęciem okresu referencyjnego wszystkie informacje, formularze i wyjaśnienia potrzebne do sporządzenia stosownych statystyk. Kwota, która ma zostać zawieszona, nie może przekraczać 1,5 % wydatków, w odniesieniu do których nie przesłano na czas odpowiednich informacji statystycznych. Przy stosowaniu zawieszenia Komisja działa zgodnie z zasadą proporcjonalności, uwzględniając wielkość opóźnienia. W szczególności bierze się pod uwagę, czy spóźnione przedłożenie informacji zagraża mechanizmowi rocznego absolutorium budżetowego. Przed zawieszeniem płatności miesięcznych Komisja powiadamia zainteresowane państwo członkowskie na

piśmie. Komisja zwraca zawieszono kwoty, gdy otrzyma informacje statystyczne od zainteresowanych państw członkowskich, pod warunkiem że data ich otrzymania nie jest późniejsza niż 31 stycznia następnego roku.

Artykuł 43

Przeznaczenie dochodów

1. „Dochodami przeznaczonymi na określony cel” w rozumieniu art. 21 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 są:

- a) kwoty, które na podstawie art. 40 i art. 51 w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG oraz na podstawie art. 52 i 54 muszą zostać wpłacone do budżetu Unii, wraz z odsetkami;
- b) kwoty zebrane lub odzyskane na podstawie części II tytuł I rozdział III sekcja III rozporządzenia (WE) nr 1234/2007;
- c) kwoty zebrane w wyniku zastosowania kar na podstawie szczegółowych zasad ustanowionych w sektorowym prawodawstwie rolnym Unii, chyba że to prawodawstwo wyraźnie stanowi, że państwa członkowskie mogą zachować te kwoty;
- d) kwoty odpowiadające karom stosowanym zgodnie z przepisami dotyczącymi zasady wzajemnej zgodności, ustanowionymi w tytule VI rozdział II, w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG;
- e) wszelkie zabezpieczenia, depozyty lub gwarancje, wnoszone na podstawie prawa unijnego przyjętego w ramach WPR, z wyłączeniem rozwoju obszarów wiejskich, i które uległy następnie przypadkowi. Jednakże zabezpieczenia, które uległy przypadkowi, złożone przy wydawaniu pozwoleń na wywóz lub przywóz lub w ramach procedur przetargowych wyłącznie w celu zapewnienia złożenia przez oferentów rzetelnych ofert, są zatrzymywane przez państwa członkowskie.

2. Kwoty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane do budżetu Unii oraz, w przypadku ich ponownego wykorzystania, wykorzystywane wyłącznie do finansowania wydatków EFRG lub EFRROW.

3. Niniejsze rozporządzenie stosuje się odpowiednio do dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w ust. 1.

4. W odniesieniu do EFRG art. 170 i 171 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 stosuje się odpowiednio do księgowania dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 44

Prowadzenie osobnych ksiąg rachunkowych

Każda agencja płatnicza prowadzi osobne księgi rachunkowe w odniesieniu do środków przewidzianych w budżecie Unii na fundusze.

Artykuł 45

Środki informacyjne

1. Przekazywanie informacji finansowane na podstawie art. 6 lit. e) ma na celu w szczególności: dostarczenie wsparcia w zakresie wyjaśniania, wdrażania i rozwijania WPR oraz podnoszenie świadomości społecznej w zakresie treści i celów tej polityki; odzyskiwanie zaufania konsumentów, utraconego w następstwie kryzysów, za pomocą kampanii informacyjnych; informowanie rolników i innych podmiotów aktywnych w obszarach wiejskich oraz promowanie europejskiego modelu rolnictwa, jak również pomoc obywatelom w jego zrozumieniu.

Środki te mają na celu przekazywanie spójnych, obiektywnych i kompleksowych informacji, zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz Unii, w celu przedstawienia rzetelnego ogólnego obrazu WPR.

2. Środkami, o których mowa w ust. 1, mogą być:

- a) roczne programy prac lub inne szczególne środki przedstawione przez strony trzecie;
- b) działania wdrażane z inicjatywy Komisji.

Wyklucza się środki wymagane przez prawo lub środki już finansowane w ramach innych działań unijnych.

W celu wdrożenia działań, o których mowa w lit. b), Komisję mogą wspomagać eksperci zewnętrzni.

Środki, o których mowa w akapicie pierwszym, przyczyniają się również do przekazywania informacji na temat priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim priorytety te są związane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia.

3. Komisja publikuje do dnia 31 października każdego roku zaproszenie do składania wniosków spełniające warunki określone w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012.

4. Komitet, o którym mowa w art. 116 ust. 1, powiadamia się o środkach przewidzianych i podjętych na podstawie niniejszego artykułu.

5. Co dwa lata Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące wykonania niniejszego artykułu.

Artykuł 46

Uprawnienia Komisji

1. Aby uwzględnić dochody zebrane przez agencje płatnicze i przeznaczone do budżetu Unii podczas dokonywania płatności na podstawie deklaracji wydatków przekazanych przez państwa członkowskie, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 115 aktów delegowanych dotyczących warunków, na jakich należy dokonać wyrównań między niektórymi wydatkami a dochodami w ramach funduszy.

2. Jeżeli budżet Unii nie został przyjęty na początku roku budżetowego lub jeżeli całkowita kwota przewidzianych zobowiązań przekracza próg określony w art. 170 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 966/2012, w celu dokonania sprawiedliwego podziału dostępnych środków między państwa członkowskie, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 niniejszego rozporządzenia dotyczących metody stosowanej do zobowiązań i płatności kwot.

3. W celu zweryfikowania spójności danych przekazywanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do wydatków lub innych informacji przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, w przypadku nieprzestrzegania obowiązku powiadamiania Komisji zgodnie z art. 102, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 dotyczących odroczenia płatności miesięcznych na rzecz państw członkowskich, o których mowa w art. 42, w odniesieniu do wydatków w ramach EFRG oraz określających warunki, na jakich dokona zmniejszenia lub zawieszania płatności okresowych na rzecz państw członkowskich w ramach EFRROW, o których mowa w tym artykule.

4. W celu zapewnienia poszanowania zasady proporcjonalności przy stosowaniu art. 42 Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 115 aktów delegowanych w sprawie przepisów dotyczących:

- a) wykazu środków objętych art. 42;
- b) zakresu zawieszenia płatności, o których mowa w tym artykule.

5. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające dalsze przepisy dotyczące obowiązków określonych w art. 44, jak również szczególne warunki mające zastosowanie do informacji zapisywanych w księgach rachunkowych prowadzonych przez agencje płatnicze. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

6. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) finansowania i księgowania środków interwencyjnych w formie przechowywania publicznego, a także innych wydatków finansowanych z funduszy;
- b) warunków przeprowadzania procedury automatycznego anulowania;
- c) procedury i innych ustaleń dotyczących właściwego funkcjonowania mechanizmu przewidzianego w art. 42.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

ROZDZIAŁ IV

Rozliczanie rachunków

Sekcja I

Przepisy ogólne

Artykuł 47

Kontrole na miejscu przeprowadzane przez Komisję

1. Bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie na mocy krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych lub na mocy z art. 287 TFUE lub wszelkich kontroli przeprowadzanych na mocy art. 322 TFUE lub na podstawie rozporządzenia Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽¹⁾ Komisja może organizować kontrole na miejscu w państwach członkowskich w celu sprawdzenia w szczególności:

- a) zgodności praktyk administracyjnych z przepisami unijnymi;
- b) istnienia wymaganych dokumentów potwierdzających i ich zgodności z operacjami finansowanymi przez EFRG lub EFRROW;
- c) warunków, w jakich operacje finansowane przez EFRG lub EFRROW były przeprowadzane i kontrolowane;
- d) czy agencja płatnicza spełnia kryteria akredytacyjne określone w art. 7 ust. 2 i czy państwa członkowskie prawidłowo stosują przepisy art. 7 ust. 5.

Osoby upoważnione przez Komisję do przeprowadzania kontroli na miejscu w jej imieniu lub pracownicy Komisji działający w ramach powierzonych im uprawnień muszą mieć dostęp do ksiąg i wszystkich innych dokumentów, w tym dokumentów i ich metadanych - łącznie z informacjami sporządzonymi lub otrzymanymi i przechowywanymi w postaci elektronicznej - związanymi z wydatkami finansowanymi przez EFRG lub EFRROW.

Uprawnienia do przeprowadzania kontroli na miejscu nie mają wpływu na stosowanie przepisów krajowych, które zastrzegają dostęp do niektórych aktów dla osób specjalnie wyznaczonych na mocy prawa krajowego. Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽²⁾ oraz rozporządzeniu (Euratom, WE) nr 2185/96, osoby upoważnione przez Komisję do działania w jej imieniu nie biorą udziału między innymi w kontrolach przeprowadzanych w mieszkaniach lub formalnych przesłuchaniach osób przeprowadzanych na podstawie prawa danego państwa członkowskiego. Mają one jednak dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1)

2. W odpowiednim czasie przed przeprowadzeniem kontroli na miejscu Komisja zawiadamia o niej dane państwo członkowskie lub państwo członkowskie, na którego terytorium kontrola ma się odbyć, uwzględniając administracyjne oddziaływanie organizacji tej kontroli na agencje płatnicze. Urzędnicy danego państwa członkowskiego mogą brać udział w tych kontrolach.

Na wniosek Komisji i za zgodą państwa członkowskiego dodatkowe kontrole lub dochodzenia dotyczące operacji objętych zakresem niniejszego rozporządzenia są przeprowadzane przez właściwe organy tego państwa członkowskiego. Pracownicy Komisji lub osoby upoważnione przez Komisję do działania w jej imieniu mogą uczestniczyć w takich kontrolach.

W celu usprawnienia kontroli Komisja może, za zgodą danych państw członkowskich, zwrócić się o pomoc do organów tych państw członkowskich w przypadku niektórych kontroli lub niektórych dochodzeń.

Artykuł 48

Dostęp do informacji

1. Państwa członkowskie udostępniają Komisji wszystkie informacje niezbędne dla sprawnego funkcjonowania funduszy oraz podejmują wszystkie odpowiednie środki w celu ułatwienia kontroli, które Komisja uzna za odpowiednie w ramach zarządzania finansowaniem unijnym, łącznie z kontrolami na miejscu.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji, na jej wniosek, przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, które przyjęły w celu wprowadzenia w życie unijnych aktów prawnych dotyczących WPR, w przypadku gdy akty te mają konsekwencje finansowe dla EFRG lub EFRROW.

3. Państwa członkowskie udostępniają Komisji informacje na temat wykrytych nieprawidłowości oraz przypadków podejrzeń nadużyć finansowych, a także informacje na temat działań podjętych na podstawie sekcji III niniejszego rozdziału w celu odzyskania nienależnych płatności związanych z tymi nieprawidłowościami i nadużyciami.

Artykuł 49

Dostęp do dokumentów

Akredytowane agencje płatnicze przechowują dokumenty potwierdzające dokonane płatności oraz dokumenty związane z przeprowadzeniem kontroli administracyjnych i kontroli bezpośrednich wymaganych na mocy prawa unijnego oraz udostępniają Komisji te dokumenty i informacje. Te dokumenty potwierdzające mogą być przechowywane w formie elektronicznej w warunkach określonych przez Komisję na podstawie art. 50 ust. 2.

W przypadku gdy dokumenty te są przechowywane przez organ działający w ramach delegacji udzielonej przez agencję płatniczą i odpowiedzialny za zatwierdzanie wydatków, organ ten przekazuje akredytowanej agencji płatniczej sprawozdania dotyczące liczby przeprowadzonych kontroli, ich przedmiotu oraz działań podjętych na podstawie ich wyników.

Artykuł 50

Uprawnienia Komisji

1. W celu zapewnienia prawidłowego i skutecznego stosowania przepisów dotyczących kontroli na miejscu oraz dostępu do dokumentów i informacji określonych w niniejszym rozdziale Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 115 aktów delegowanych uzupełniających szczególnie obowiązki, które mają wypełniać państwa członkowskie na mocy niniejszego rozdziału.

2. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- procedur w odniesieniu do szczególnych obowiązków, których państwa członkowskie muszą przestrzegać w związku z kontrolami przewidzianymi w niniejszym rozdziale;
- procedur w odniesieniu do obowiązków w zakresie współpracy, których państwa członkowskie muszą przestrzegać w związku z wdrożeniem art. 47 i 48;
- procedur i innych ustaleń praktycznych dotyczących obowiązku składania sprawozdań, o którym mowa w art. 48 ust. 3;
- warunków, w jakich mają być przechowywane dokumenty potwierdzające, o których mowa w art. 49, w tym ich formy i okresu ich przechowywania.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Sekcja II

Rozliczanie

Artykuł 51

Rozliczanie rachunków

Przed dniem 31 maja roku następującego po danym roku budżetowym oraz na podstawie informacji przekazanych zgodnie z art. 102 ust. 1 lit. c) Komisja przyjmuje akty wykonawcze zawierające decyzję w sprawie rozliczenia sprawozdań finansowych akredytowanych agencji płatniczych. Te akty wykonawcze dotyczą kompletności, dokładności i prawdziwości przedłożonych rocznych sprawozdań finansowych i pozostają bez uszczerbku dla treści decyzji przyjętych w późniejszym terminie na podstawie art. 52.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

Artykuł 52

Rozliczanie zgodności

1. W przypadku gdy Komisja stwierdzi, że wydatki objęte zakresem art. 4 ust. 1 oraz art. 5 dokonano niezgodnie z prawem unijnym oraz, w przypadku EFRROW, niezgodnie z mającym zastosowanie prawem unijnym i krajowym, o których mowa w art. 85 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, przyjmuje ona akty wykonawcze określające kwoty, które mają być wyłączone z finansowania unijnego. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

2. Komisja dokonuje oszacowania kwot podlegających wyłączeniu w oparciu o wagę stwierdzonej niezgodności. Komisja należyce uwzględni charakter naruszenia oraz stratę finansową poniesioną przez Unię. Komisja dokonuje wyłączenia w oparciu o ustalone kwoty nienależnych wydatków, a w przypadku gdy ich określenie nie jest możliwe przy proporcjonalnym wysiłku, może ona zastosować korekty ekstrapolowane lub ryczałtowe. Korekty ryczałtowe stosuje się jedynie w przypadku gdy ze względu na charakter sprawy lub ze względu na to, że państwo członkowskie nie przekazało Komisji niezbędnych informacji, dokładniejsze określenie straty finansowej poniesionej przez Unię nie jest możliwe przy proporcjonalnym wysiłku.

3. Przed przyjęciem jakiegokolwiek decyzji o odmowie finansowania wyniki kontroli przeprowadzonej przez Komisję oraz odpowiedzi zainteresowanego państwa członkowskiego są przedmiotem powiadomienia na piśmie, a w jego następstwie obie strony próbują osiągnąć porozumienie w sprawie działań, które mają zostać podjęte. Na tym etapie procedury państwa członkowskie mają możliwość wykazania, że rzeczywisty zakres niezgodności jest mniejszy niż w ocenie Komisji.

W przypadku gdy porozumienie nie zostało osiągnięte, państwo członkowskie może zwrócić się o rozpoczęcie procedury zmierzającej do wypracowania, w terminie czterech miesięcy, wspólnego stanowiska stron. Jej wyniki stanowią treść sprawozdania przedkładanego Komisji. Komisja uwzględni zalecenia ze sprawozdania przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji o odmowie finansowania oraz przedstawi uzasadnienie jeżeli zadecyduje, że nie będzie się stosować do tych zaleceń.

4. Odmowa finansowania nie może dotyczyć:

- a) wydatków określonych w art. 4 ust. 1, dokonanych więcej niż 24 miesiące przed powiadomieniem na piśmie państwa członkowskiego przez Komisję o wynikach kontroli;
- b) wydatków związanych ze środkami wieloletnimi wchodzącymi w zakres art. 4 ust. 1 lub w zakres programów określonych w art. 5, w przypadku gdy ostatni nałożony na beneficjenta obowiązek nastąpił więcej niż 24 miesiące przed powiadomieniem na piśmie państwa członkowskiego przez Komisję o wynikach przeprowadzonej przez nią kontroli;
- c) wydatków związanych ze środkami przewidzianymi w programach określonych w art. 5, innych niż te, o których mowa w lit. b) niniejszego ustępu, dla których płatność lub, w zależności od przypadku, ostatnia płatność przez agencję płatniczą została dokonana więcej niż 24 miesiące przed powiadomieniem na piśmie państwa członkowskiego przez Komisję o wynikach przeprowadzonej przez nią kontroli.

5. Ust. 4 nie ma zastosowania do:

- a) nieprawidłowości objętych zakresem sekcji III niniejszego rozdziału;

b) pomocy krajowej, w odniesieniu do której Komisja wszczęła procedurę ustanowioną w art. 108 ust. 2 TFUE, lub naruszeń, o stwierdzeniu których Komisja powiadomiła dane państwo członkowskie w drodze wezwania do usunięcia uchybienia zgodnie z art. 258 TFUE;

c) naruszeń przez państwa członkowskie obowiązków w ramach tytułu V rozdział III niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że w ciągu 12 miesięcy po otrzymaniu sprawozdania państwa członkowskiego na temat wyników przeprowadzanych przez nie kontroli odnośnych wydatków Komisja powiadomi państwo członkowskie na piśmie o wynikach przeprowadzonej przez nią kontroli.

Artykuł 53

Uprawnienia Komisji

1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

a) rozliczenia rachunków przewidzianego w art. 51 w odniesieniu do środków, jakie mają być podjęte w związku z przyjęciem decyzji i jej wdrożeniem, w tym wymiany informacji pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi oraz terminów, jakich należy przestrzegać;

b) rozliczenia zgodności przewidzianego w art. 52 w odniesieniu do środków, jakie mają być podjęte w związku z przyjęciem decyzji i jej wdrożeniem, w tym wymiany informacji pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi oraz terminów, jakich należy przestrzegać, a także procedury pojedynczej przewidzianej w tym artykule, w tym ustanowienia, zadań, składu oraz uzgodnień roboczych organu pojedynczego.

2. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

3. Aby umożliwić Komisji ochronę interesów finansowych Unii oraz zapewnić skuteczne stosowanie przepisów dotyczących rozliczenia zgodności przewidzianego w art. 52, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115, dotyczących kryteriów i metod stosowania korekt.

Sekcja III

Nieprawidłowości

Artykuł 54

Przepisy wspólne

1. W przypadku jakichkolwiek nienależnych płatności wynikających z nieprawidłowości lub zaniedbań państwa członkowskie występują do beneficjenta o zwrot odnośnej kwoty w ciągu 18 miesięcy po zatwierdzeniu, a w stosownych przypadkach po otrzymaniu przez agencję płatniczą lub podmiot odpowiedzialny za odzyskiwanie takich płatności sprawozdania z kontroli lub podobnego dokumentu stwierdzającego, że miała miejsce nieprawidłowość. Odpowiednie kwoty zapisuje się w księdze dłużników agencji płatniczej w momencie wystąpienia o ich zwrot.

2. Jeżeli odzyskanie nie nastąpi w ciągu czterech lat od daty wystąpienia o zwrot należności lub w ciągu ośmiu lat, w przypadku gdy odzyskanie jest przedmiotem postępowania przed sądami krajowymi, konsekwencje finansowe wynikające z nieodzyskania kwot ponosi w 50 % dane państwo członkowskie, a w 50 % budżet Unii, bez uszczerbku dla wymogu, zgodnie z którym dane państwo członkowskie musi kontynuować procedury odzyskiwania należności zgodnie z art. 58.

W przypadku gdy w procedurze odzyskiwania należności instrumentem administracyjnym lub prawnym charakterze ostatecznym stwierdzony zostanie brak jakiegokolwiek nieprawidłowości, obciążenia finansowe poniesione przez dane państwo członkowskie zgodnie z akapitem pierwszym deklarowane są wobec funduszy jako wydatki.

Jednakże w przypadku gdy z przyczyn niezależnych od danego państwa członkowskiego odzyskanie nie jest możliwe w terminie określonym w akapicie pierwszym, a kwota, która ma zostać odzyskana, przekracza 1 milion EUR, Komisja może, na wniosek państwa członkowskiego, przedłużyć ten termin o okres nie dłuższy niż połowa pierwotnego okresu.

3. W należycie uzasadnionych przypadkach państwa członkowskie mogą zdecydować o zaprzestaniu odzyskiwania. Taka decyzja może zostać podjęta jedynie w następujących przypadkach:

a) w przypadku gdy łączna kwota już dokonanych oraz przewidywanych kosztów odzyskiwania przewyższa kwotę do odzyskania; warunek ten uznaje się za spełniony

(i) jeżeli kwota do odzyskania od beneficjenta w kontekście płatności indywidualnej w ramach programu pomocy lub środka wsparcia nie przekracza 100 EUR, nie licząc odsetek; lub

(ii) jeżeli kwota do odzyskania od beneficjenta w kontekście płatności indywidualnej w ramach programu pomocy lub środka wsparcia wynosi między 100 a 150 EUR, nie licząc odsetek, a dane państwo członkowskie stosuje próg równy lub wyższy niż kwota, która ma zostać odzyskana zgodnie z jego prawem krajowym w odniesieniu do niedochodzenia należności krajowych;

b) w przypadku gdy odzyskanie okazuje się niemożliwe z uwagi na niewypłacalność dłużnika lub osób odpowiedzialnych prawnie za nieprawidłowości, stwierdzoną i uznaną zgodnie z prawem krajowym.

W przypadku gdy decyzja, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, podejmowana jest zanim pozostająca kwota należna podlegała przepisom, o których mowa w ust. 2, skutki finansowe nieodzyskania kwot ponosi budżet Unii.

4. Państwa członkowskie ujmują w rocznych sprawozdaniach finansowych przekazywanych Komisji na podstawie art. 102 ust. 1 lit. c) ppkt (iv) kwoty obciążające je w wyniku zastosowania ust. 2 niniejszego artykułu. Komisja sprawdza, czy zostało to zrobione, i dokonuje wszelkich niezbędnych zmian w akcie wykonawczym, o którym mowa w art. 51 ust. 1.

5. Pod warunkiem zastosowania procedury określonej w art. 52 ust. 3 Komisja może przyjmować akty wykonawcze wykluczające z finansowania unijnego kwot pokrywanych z budżetu Unii w następujących przypadkach:

a) jeżeli państwo członkowskie nie przestrzegало terminów, o których mowa w ust. 1;

b) jeżeli Komisja stwierdza, że decyzja państwa członkowskiego o zaprzestaniu odzyskiwania, podjęta na podstawie ust. 3, jest nieuzasadniona;

c) jeżeli Komisja stwierdza, że nieprawidłowości w odzyskiwaniu lub jego brak wynikają z nieprawidłowości lub zaniedbań, które można przypisać organom administracyjnym lub innym organom rządowym państwa członkowskiego.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradcą, o której mowa w art. 116 ust. 2.

Artykuł 55

Przepisy szczególne dotyczące EFRG

Kwoty odzyskane w wyniku nieprawidłowości lub zaniedbań, wraz z odsetkami, są przekazywane agencji płatniczej i księgowane przez nią jako dochody uzyskane w ramach EFRG w miesiącu faktycznego otrzymania środków pieniężnych.

W przypadku zwrotu do budżetu Unii, o którym mowa w akapicie pierwszym, państwo członkowskie może zatrzymać 20 % odpowiednich kwot tytułem ryczałtowego zwrotu kosztów odzyskania, z wyjątkiem kwot w przypadkach nieprawidłowości lub zaniedbań, które można przypisać organom administracyjnym lub innym organom rządowym tego państwa członkowskiego.

Artykuł 56

Przepisy szczególne dotyczące EFRROW

W przypadku wykrycia nieprawidłowości lub zaniedbań w operacjach lub programach dotyczących rozwoju obszarów wiejskich państwa członkowskie dokonują dostosowania finansowego przez całkowite lub częściowe anulowanie odnośnego finansowania Unii. Państwa członkowskie uwzględniają charakter i wagę stwierdzonych nieprawidłowości, jak również rozmiar straty finansowej poniesionej przez EFRROW.

Anulowane kwoty finansowania unijnego w ramach EFRROW i kwoty odzyskane, wraz z odsetkami, są ponownie przypisywane do danego programu. Jednakże unijne środki finansowe anulowane lub odzyskane mogą być ponownie wykorzystane przez państwa członkowskie jedynie na operację w ramach tego samego programu rozwoju obszarów wiejskich oraz pod warunkiem że kwoty te nie zostaną ponownie przeznaczone na operacje, które były przedmiotem dostosowania finansowego. Po zakończeniu programu rozwoju obszarów wiejskich państwo członkowskie przekazuje odzyskane kwoty do budżetu Unii.

*Artykuł 57***Uprawnienia Komisji**

1. W celu zapewnienia prawidłowego i skutecznego stosowania przepisów dotyczących warunków odzyskiwania nienależnych płatności wraz z odsetkami Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 dotyczących szczególnych obowiązków, które muszą być wypełniane przez państwa członkowskie.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) procedur odzyskiwania nienależnych płatności wraz z odsetkami, jak określono w niniejszej sekcji, oraz procedur informowania Komisji o kwotach do odzyskania;
- b) form powiadamiania i komunikowania się z Komisją przez państwa członkowskie w związku z obowiązkami określonymi w niniejszej sekcji.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

TYTUŁ V

SYSTEMY KONTROLI ORAZ KARY

ROZDZIAŁ I

Zasady ogólne*Artykuł 58***Ochrona interesów finansowych Unii**

1. Państwa członkowskie przyjmują, w ramach WPR, wszystkie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, a także podejmują wszelkie inne środki niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, w szczególności w celu:

- a) kontroli zgodności z prawem i prawidłowości operacji finansowanych przez fundusze;
- b) zapewnienia skutecznego zapobiegania nadużyciom finansowym, w szczególności w obszarach o zwiększonym poziomie ryzyka, które będzie miało charakter odstrasżający, z uwzględnieniem kosztów i korzyści, jak również proporcjonalności takich środków;
- c) zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania i usuwania;
- d) nakładania skutecznych, odstrasżających oraz proporcjonalnych kar zgodnie z prawem unijnym, a w przypadku braku stosownych przepisów – zgodnie z prawem krajowym oraz, w razie konieczności, wszczynania w tym celu postępowań sądowych;
- e) odzyskiwania nienależnych płatności wraz z odsetkami oraz, w razie konieczności, wszczynania w tym celu postępowań sądowych.

2. Państwa członkowskie ustanawiają skuteczne systemy zarządzania i kontroli w celu zapewnienia zgodności z prawodawstwem regulującym unijne systemy wsparcia, zmierzające do zminimalizowania ryzyka strat finansowych dla Unii.

3. Państwa członkowskie informują Komisję o przyjętych przepisach i środkach podjętych na podstawie ust. 1 i 2.

Wszelkie warunki ustanowione przez państwa członkowskie w celu uzupełnienia warunków określonych w przepisach unijnych dotyczących otrzymywania wsparcia finansowanego przez EFRG lub EFRROW, muszą być możliwe do zweryfikowania.

4. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy niezbędne do jednolitego stosowania niniejszego artykułu i dotyczące:

- a) procedur, terminów, wymiany informacji w odniesieniu do obowiązków określonych w ust. 1 i 2;
- b) powiadamiania Komisji i komunikowania się z nią przez państwa członkowskie w związku z obowiązkami określonymi w ust. 3.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

*Artykuł 59***Ogólne zasady kontroli**

1. O ile nie przewidziano inaczej, system kontroli ustanowiony przez państwa członkowskie zgodnie z art. 58 ust. 2 obejmuje systematyczne kontrole administracyjne wszystkich wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność. System ten jest uzupełniany o kontrole na miejscu.

2. W przypadku kontroli na miejscu właściwy organ określa próbę kontrolną z całej populacji wnioskodawców, składającą się w stosownych przypadkach z części losowej w celu otrzymania reprezentatywnego wskaźnika błędu oraz części wybranej na podstawie analizy ryzyka, tak aby zidentyfikować obszary, gdzie występuje największe ryzyko błędów.

3. Właściwy organ sporządza sprawozdanie z każdej przeprowadzonej kontroli na miejscu.

4. W stosownym przypadku wszystkie kontrole na miejscu przewidziane w przepisach unijnych dotyczących pomocy dla rolnictwa oraz wsparcia w ramach rozwoju obszarów wiejskich przeprowadzane są w tym samym czasie.

5. Państwa członkowskie zapewniają minimalny poziom kontroli na miejscu niezbędny do skutecznego zarządzania ryzykiem oraz podwyższają ten poziom minimalny w razie konieczności. Państwa członkowskie mogą obniżyć ten poziom minimalny w przypadku gdy systemy zarządzania i kontroli funkcjonują właściwie, a wskaźnik błędu pozostaje na akceptowalnym poziomie.

6. W przypadkach, które zostaną określone przez Komisję na podstawie art. 62 ust. 2 lit. h), wnioski o przyznanie pomocy i wnioski o płatność lub wszelkie inne komunikacje, wnioski lub prośby mogą być korygowane i dostosowywane po ich złożeniu w przypadku stwierdzenia przez właściwy organ oczywistych błędów.

7. Wniosek o przyznanie pomocy lub wniosek o płatność jest odrzucany, jeżeli beneficjent lub jego przedstawiciel uniemożliwia przeprowadzenie kontroli na miejscu, z wyjątkiem przypadków siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności.

Artykuł 60

Klauzula dotycząca przypadków obchodzenia prawa

Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych, osobom fizycznym ani prawnym nie przyznaje się jakichkolwiek korzyści wynikających z sektorowego prawodawstwa rolnego, jeżeli stwierdzono, że warunki wymagane do uzyskania takich korzyści zostały sztucznie stworzone, w sprzeczności z celami tego prawodawstwa.

Artykuł 61

Zgodność systemów wsparcia do celów kontroli w sektorze wina

Do celów stosowania systemów wsparcia w sektorze wina, o których mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013, państwa członkowskie zapewniają, aby procedury zarządzania i kontroli stosowane w ramach tych systemów były zgodne z systemem zintegrowanym, o którym mowa w rozdziale II niniejszego tytułu, w odniesieniu do następujących elementów:

- a) skomputeryzowanej bazy danych;
- b) systemów identyfikacji działek rolnych;
- c) kontroli administracyjnych.

Procedury te muszą umożliwiać wspólne funkcjonowanie lub wymianę danych z systemem zintegrowanym.

Artykuł 62

Uprawnienia Komisji w odniesieniu do kontroli

1. W celu zapewnienia właściwego i skutecznego prowadzenia kontroli oraz zapewnienia, aby warunki kwalifikujące były weryfikowane w skuteczny, spójny i niedyskryminacyjny sposób, który chroni interesy finansowe Unii, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 ustanawiających, w przypadku gdy wymaga tego właściwe zarządzanie systemem, dodatkowe wymogi w odniesieniu do procedur celnych, w szczególności procedur ustanowionych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 952/2013⁽¹⁾.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy niezbędne do zapewnienia jednolitego stosowania niniejszego rozdziału, a w szczególności:

- a) przepisy dotyczące kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu przeprowadzanych przez państwa członkowskie w zakresie przestrzegania obowiązków, zobowiązań oraz kryteriów kwalifikowalności wynikających ze stosowania prawa unijnego;
- b) przepisy dotyczące minimalnego poziomu kontroli na miejscu oraz obowiązku jego zwiększenia lub możliwości jego zmniejszenia, jak określono w art. 59 ust. 5;
- c) zasady i metody mające zastosowanie do składania sprawozdań z przeprowadzonych kontroli i weryfikacji oraz ich wyników;
- d) organy odpowiedzialne za przeprowadzanie kontroli zgodności, jak również treść i częstotliwość tych kontroli oraz etap wprowadzania do obrotu, do którego mają mieć zastosowanie;
- e) w odniesieniu do konopi, jak określono w art. 52 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 – przepisy dotyczące szczególnych środków kontroli oraz metod określania poziomu tetrahydrokanabinolu;
- f) w odniesieniu do bawełny, jak określono w art. 56 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 – system kontroli zatwierdzonych organizacji międzybranżowych;
- g) w odniesieniu do wina, jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013 – przepisy dotyczące pomiaru obszarów, kontroli oraz szczególnych procedur finansowych mających na celu usprawnienie kontroli;
- h) przypadki, w których wnioski o przyznanie pomocy i wnioski o płatność lub jakiegokolwiek inne powiadomienia, wnioski lub prośby mogą być korygowane i dostosowywane po ich przedłożeniu, o czym mowa w art. 59 ust. 6;
- i) testy i metody, jakie mają być stosowane w celu ustalania kryteriów kwalifikowania produktów w ramach interwencji publicznej i przechowywania prywatnego, jak również stosowania procedur przetargowych, zarówno w odniesieniu do interwencji publicznej, jak i przechowywania prywatnego.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 63

Nienależne płatności i kary administracyjne

1. W przypadku stwierdzenia, że beneficjent nie spełnia kryteriów kwalifikowalności, zobowiązań lub innych obowiązków związanych z warunkami przyznania pomocy lub wsparcia, określonymi w sektorowym prawodawstwie rolnym, pomoc nie zostaje wypłacona lub zostaje zwrócona w całości lub w części oraz, w stosownych przypadkach, nie zostają przyznane lub zostają zwrócone odpowiednie uprawnienia do płatności, o których mowa w art. 21 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269z 10.10.2013, s. 1).

2. Ponadto, w przypadku gdy jest to przewidziane w sektorowym prawodawstwie rolnym, państwa członkowskie nakładają również kary administracyjne, zgodnie z przepisami określonymi w art. 64 i 77. Pozostaje to bez uszczerbku dla przepisów określonych w tytule VI art. 91–101.

3. Bez uszczerbku dla art. 54 ust. 3 kwoty, wraz z odsetkami, oraz uprawnienia do płatności, których dotyczy zwrot, o którym mowa w ust. 1, i których dotyczą kary, o których mowa w ust. 2, są odzyskiwane.

4. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 115 ustanawiające warunki częściowego lub całkowitego zwrotu, o którym mowa w ust. 1.

5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające szczegółowe przepisy proceduralne i techniczne dotyczące:

- a) stosowania i obliczania częściowego lub całkowitego zwrotu, o którym mowa w ust. 1;
- b) odzyskiwania nienależnych płatności oraz kar, a także nienależnie przyznanych uprawnień do płatności i stosowania odsetek.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 64

Stosowanie kar administracyjnych

1. W odniesieniu do kar administracyjnych, o których mowa w art. 63 ust. 2, niniejszy artykuł stosuje się w przypadku nieprzestrzegania kryteriów kwalifikowalności, zobowiązań lub innych obowiązków wynikających ze stosowania sektorowego prawodawstwa rolnego, z wyjątkiem tych, o których mowa w rozdziale II niniejszego tytułu art. 67–78 oraz w tytule VI art. 91–101 oraz tych podlegających karom przewidzianym w art. 89 ust. 3 i 4.

2. Nie nakłada się kar administracyjnych w przypadku gdy:

- a) niezgodność jest wynikiem działania siły wyższej;
- b) niezgodność jest wynikiem oczywistych błędów, o których mowa w art. 59 ust. 6;
- c) niezgodność jest wynikiem błędu właściwego organu lub innego organu oraz w przypadku gdy błąd ten nie mógł zostać w rozsądny sposób odkryty przez osobę, której dotyczy kara administracyjna;
- d) dana osoba może dowieść w sposób zadowalający właściwemu organowi, że nie jest winna niewypełnienia obowiązków, o których mowa w ust. 1, lub właściwy organ w inny sposób przekona się, że nie nastąpiło to z winy danej osoby;

e) niezgodność jest nieznaczna, w tym w przypadku gdy wyrażona jest w formie progu, który ma zostać ustalony przez Komisję na podstawie ust. 7 lit. b);

f) zachodzą inne przypadki, w których nałożenie kary nie jest właściwe; przypadki te mają być określone przez Komisję zgodnie z ust. 6 lit. b).

3. Kary administracyjne mogą być nakładane na beneficjenta pomocy lub wsparcia oraz na inne osoby fizyczne lub prawne, w tym na grupy lub stowarzyszenia takich beneficjentów lub innych osób, podlegających obowiązkowi określonym w przepisach, o których mowa w ust. 1.

4. Kary administracyjne mogą przybrać jedną z następujących form:

a) zmniejszenia kwoty pomocy lub wsparcia do wypłaty w związku z wnioskiem o przyznanie pomocy lub wnioskiem o płatność, w których stwierdzono niezgodności, lub w związku z kolejnymi wnioskami; jednakże w odniesieniu do wsparcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich pozostaje to bez uszczerbku dla możliwości zawieszenia wsparcia w przypadku gdy można oczekiwać od beneficjenta, że w rozsądnym czasie zajmie się niezgodnością;

b) wypłaty kwoty obliczonej na podstawie wielkości lub okresu, których dotyczy niezgodność;

c) zawieszenia lub wycofania zatwierdzenia, uznania lub zezwolenia;

d) wykluczenia z prawa uczestnictwa w danym systemie pomocy lub środka wsparcia lub z innego odnośnego środka bądź korzystania z nich.

5. Kary administracyjne muszą być proporcjonalne, a ich wysokość uzależniona od dotkliwości, zasięgu, trwałości i powtarzalności stwierdzonej niezgodności oraz muszą być ograniczone w następujący sposób:

a) kwota kary administracyjnej, o której mowa w ust. 4 lit. a), nie może przekraczać 200 % kwoty określonej we wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność;

b) niezależnie od lit. a), w odniesieniu do rozwoju obszarów wiejskich kwota kary administracyjnej, o której mowa w ust. 4 lit. a), nie może przekraczać 100 % kwalifikującej się kwoty;

c) kwota kary administracyjnej, o której mowa w ust. 4 lit. b), nie może przekraczać kwoty porównywalnej do odsetka, o którym mowa w lit. a) niniejszego ustępu;

d) zawieszenie, wycofanie lub wykluczenie, o których mowa w ust. 4 lit. c) i d), mogą zostać ustalone na maksymalnie trzy kolejne lata; okres ten może zostać odnowiony w przypadku wystąpienia jakiegokolwiek nowej niezgodności.

6. Aby z jednej strony uwzględnić odstrasżające skutki opłat i kar, a z drugiej strony specyficzny charakter każdego programu pomocy lub środka wsparcia objętego sektorowym prawodawstwem rolnym, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115:

- a) określających - w odniesieniu do każdego programu pomocy lub środka wsparcia i odnośnej osoby, o czym mowa w ust. 3, z wykazu określonego w ust. 4 i w granicach określonych w ust. 5 - karę administracyjną oraz konkretną jej wysokość, jaka ma być nakładana przez państwa członkowskie;
- b) określających przypadki, w których nie nakłada się kar administracyjnych, o których mowa w ust. 2 lit. f).

7. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające szczegółowe przepisy proceduralne i techniczne dotyczące jednolitego wykonywania niniejszego artykułu, a w szczególności:

- a) stosowania i obliczania wysokości kar administracyjnych;
- b) szczegółowe przepisy dotyczące ustalania, czy niezgodność jest nieznaczna, w tym ustanawiające próg ilościowy wyrażony jako wartość nominalna lub odsetek kwalifikującej się kwoty pomocy lub wsparcia, który w odniesieniu do wsparcia rozwoju obszarów wiejskich nie może być niższy niż 3 %, a w odniesieniu do wszystkich innych rodzajów pomocy lub wsparcia nie może być niższy niż 1 %;
- c) przepisów określających przypadki, w których ze względu na charakter kar państwa członkowskie mogą zatrzymać kwoty odzyskane w ramach tych kar.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 65

Zawieszanie płatności na rzecz państw członkowskich w szczególnych przypadkach objętych rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013

1. W przypadku gdy w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013 wymaga się od państw członkowskich, aby w wyznaczonym terminie przedłożyły szczególne informacje, a państwa członkowskie nie przesłały tych informacji w terminie lub nie przesłały ich w ogóle lub też przesłały informacje nieprawidłowe, Komisja może zawiesić płatności miesięczne, o których mowa w art. 18, pod warunkiem że Komisja w wyznaczonym terminie udostępniła państwom członkowskim potrzebne informacje, formularze i wyjaśnienia. Kwota, która ma zostać zawieszona, odnosi się do wydatków na środki rynkowe, w odniesieniu do których wymagane informacje nie zostały przesłane lub nie zostały przesłane w terminie lub też są nieprawidłowe.

2. Aby zapewnić poszanowanie zasady proporcjonalności podczas stosowania ust. 1, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 dotyczących środków rynkowych objętych zawieszeniem oraz wielkości i okresu zawieszenia płatności, o którym mowa w ust. 1.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące procedury i innych praktycznych ustaleń dotyczących właściwego funkcjonowania zawieszenia płatności miesięcznych, o którym mowa w ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 66

Zabezpieczenia

1. Państwa członkowskie żądają, w przypadku gdy stanowi tak sektorowe prawodawstwo rolne, złożenia zabezpieczenia gwarantującego, że określona kwota zostanie wypłacona lub ulegnie przepadkowi na rzecz właściwego organu, jeżeli dany obowiązek wynikający z sektorowego prawodawstwa rolnego nie zostanie spełniony.

2. Z wyjątkiem przypadków siły wyższej zabezpieczenie przepada w całości lub w części w razie niewywiązania się z konkretnego obowiązku lub też w przypadku, gdy wywiązano się z niego tylko częściowo.

3. Komisji jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 ustanawiających przepisy zapewniające niedyskryminacyjne traktowanie, słuszność oraz poszanowanie zasady proporcjonalności podczas składania zabezpieczenia oraz:

- a) określające podmiot odpowiedzialny, w przypadku gdy obowiązek nie zostanie spełniony;
- b) określające szczególne sytuacje, w których właściwe organy mogą odstąpić od wymogu złożenia zabezpieczenia;
- c) ustanawiające warunki mające zastosowanie do składanego zabezpieczenia i poręczyciela oraz warunki złożenia i zwolnienia tego zabezpieczenia.
- d) ustanawiające szczególne warunki związanych z zabezpieczeniem złożonym w związku zaliczkami;
- e) określające skutki nieprzestrzegania obowiązków, w odniesieniu do których złożono zabezpieczenie przewidziane w ust. 1, w tym utraty zabezpieczeń, współczynnika zmniejszenia, który należy stosować przy zwalnianiu zabezpieczeń dla refundacji, pozwoleń, ofert, ofert przetargowych lub szczególnych wniosków oraz w przypadkach gdy obowiązek objęty tym zabezpieczeniem nie został w pełni albo wcale wypełniony, z uwzględnieniem charakteru obowiązku, wielkości, w odniesieniu do których obowiązek nie został spełniony, okres przekroczenia terminu, w którym obowiązek miał zostać spełniony, oraz datę, przed którą dostarczono dowód na spełnienie obowiązku.

4. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy zabezpieczenia, jakie ma być składane, oraz procedury składania zabezpieczenia, jego przyjmowania oraz zastępowania pierwotnego zabezpieczenia;

- b) procedur w zakresie zwalniania zabezpieczenia;
- c) powiadomień, jakie mają być dokonywane przez państwa członkowskie oraz Komisję.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

ROZDZIAŁ II

Zintegrowany system zarządzania i kontroli

Artykuł 67

Zakres stosowania i używane terminy

1. Każde z państw członkowskich ustanawia i prowadzi zintegrowany system zarządzania i kontroli („system zintegrowany”).
2. System zintegrowany stosuje się do systemów wsparcia wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 oraz wsparcia przyznanego zgodnie z art. 21 ust.1 lit. a) i b), art. 28–31, art. 33, 34 i 40 rozporządzenia 1305/2013 oraz, w stosownych przypadkach, art. 35 ust. 1 lit. b) i c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Niniejszy rozdział nie ma jednak zastosowania do działań, o których mowa w art. 28 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013. Nie ma on też zastosowania do działań przewidzianych w art. 21 ust. 1 lit. a) i b) tego rozporządzenia w zakresie kosztów założenia.

3. W niezbędnym zakresie, system zintegrowany stosuje się również do kontroli zasady wzajemnej zgodności, jak określono w tytule VI.

4. Do celów niniejszego rozdziału:

- a) „działka rolna” oznacza zwarty obszar gruntu, zadeklarowany przez jednego rolnika i obejmujący nie więcej niż jedną grupę upraw; jednakże w przypadku gdy w kontekście rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 wymagana jest oddzielna deklaracja użytkowania pewnego obszaru w ramach grupy upraw, działka rolna podlega w razie konieczności dalszemu wyznaczeniu na podstawie tego konkretnego użytkowania; państwa członkowskie mogą ustanowić dodatkowe kryteria dalszego wyznaczenia działki rolnej;
- b) „bezpośrednia płatność obszarowa” oznacza system płatności podstawowej, system jednolitej płatności obszarowej oraz płatność redystrybucyjną, o której mowa w tytule III rozdział 1 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, płatność z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska, o której mowa w tytule III rozdział 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, płatność z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych, o której mowa w tytule III rozdział 4 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, płatność dla młodych rolników, o której mowa w tytule III rozdział 5 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, dobrowolne wsparcie związane z produkcją, o którym mowa w tytule IV rozdział 1, w przypadku gdy wsparcie to jest wypłacane na hektar; płatność specyficzna

w odniesieniu do bawełny, o której mowa w tytule IV rozdział 2; system dla małych gospodarstw, o którym mowa w tytule V rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, środki szczególne na rzecz produkcji rolnej w regionach peryferyjnych Unii, o których mowa w rozdziale IV rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 ⁽¹⁾, w przypadku gdy wsparcie jest wypłacane na hektar oraz szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego, o których to środkach mowa w rozdziale IV rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013 ⁽²⁾, w przypadku gdy wsparcie jest wypłacane na hektar.

Artykuł 68

Elementy systemu zintegrowanego

1. System zintegrowany obejmuje następujące elementy:
  - a) skomputeryzowaną bazę danych;
  - b) system identyfikacji działek rolnych;
  - c) system identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności;
  - d) wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność;
  - e) zintegrowany system kontroli;
  - f) jednolity system rejestrowania tożsamości każdego beneficjenta wsparcia, o którym mowa w art. 67 ust. 2, który składa wniosek o przyznanie pomocy lub wniosek o płatność.
2. W stosownych przypadkach system zintegrowany obejmuje system ustanowiony zgodnie z rozporządzeniem (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1760/2000 ⁽³⁾ oraz rozporządzeniem Rady (WE) nr 21/2004 ⁽⁴⁾ do celów identyfikacji i rejestracji zwierząt.
3. Bez uszczerbku dla odpowiedzialności państw członkowskich w odniesieniu do wdrożenia i stosowania systemu zintegrowanego, Komisja może zwrócić się o pomoc do wyspecjalizowanych podmiotów lub osób w celu ułatwienia utworzenia, monitorowania i prowadzenia systemu zintegrowanego, w szczególności z myślą o udzielaniu właściwym organom państw członkowskich porad technicznych, jeśli się o nie zwróć.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 23).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 229/2013 z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1405/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 41).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestracji bydła oraz dotyczące znakowania wołowiny i produktów z wołowiny, a także uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 820/97 (Dz.U. L 204 z 11.8.2000, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 21/2004 z dnia 17 grudnia 2003 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestrowania owiec i kóz oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 i dyrektywę 92/102/EWG i 64/432/EWG (Dz.U. L 5 z 9.1.2004, s. 8).

4. Państwa członkowskie podejmują wszelkie dalsze środki wymagane do właściwego stosowania systemu zintegrowanego i udzielają sobie wzajemnej pomocy niezbędnej przy kontrolach wymaganych na mocy niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 69

Skomputeryzowana baza danych

1. W skomputeryzowanej bazie danych („baza danych”) rejestruje się dane uzyskane z wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność w odniesieniu do każdego beneficjenta wsparcia, o którym mowa w art. 67 ust. 2.

Baza danych pozwala w szczególności na zapoznanie się poprzez właściwy organ państwa członkowskiego z danymi dotyczącymi bieżącego roku kalendarzowego lub gospodarczego oraz danymi z poprzednich dziesięciu takich lat. W przypadku gdy na poziom wsparcia rolników mają wpływ dane dotyczące wcześniejszego roku kalendarzowego lub roku gospodarczego, począwszy od roku 2000, baza danych pozwala również na zapoznanie się z danymi dotyczącymi tych lat. Baza danych pozwala także na bezpośrednie i natychmiastowe zapoznanie się z danymi dotyczącymi czterech kolejnych poprzednich lat kalendarzowych oraz z danymi dotyczącymi „trwałych użytków zielonych” określonych w art. 2 lit. c) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1120/2009⁽¹⁾ w jego pierwotnej wersji oraz w odniesieniu do okresów począwszy od rozpoczęcia jego stosowania, „trwałych użytków zielonych i pastwisk trwałych” określonych w art. 4 ust. 1 lit. h) rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, dotyczącymco najmniej pięciu kolejnych poprzednich lat kalendarzowych.

W drodze odstępstwa od akapitu drugiego od państw członkowskich, które przystąpiły do Unii w 2004 r. lub później, zobowiązane są jedynie do zapewnienia zapoznawania się z danymi począwszy od roku ich przystąpienia.

2. Państwa członkowskie mogą utworzyć zdecentralizowane bazy danych, pod warunkiem że zarówno one, jak i procedury administracyjne rejestrowania danych i dostępu do nich, są zaprojektowane w jednolity sposób na obszarze całego terytorium danego państwa członkowskiego oraz są kompatybilne między sobą w celu umożliwienia kontroli krzyżowych.

Artykuł 70

System identyfikacji działek rolnych

1. System identyfikacji działek rolnych ustanawia się w oparciu o mapy, dokumenty ewidencji gruntów lub też inne dane kartograficzne. Korzysta się z technik opartych na skomputeryzowanym systemie informacji geograficznej, w tym ortoobrazów lotniczych lub satelitarnych, przy zastosowaniu jednolitego standardu gwarantującego dokładność co najmniej równą dokładności kartografii w skali 1:10 000, a od 2016 r. w skali 1:5 000, przy uwzględnieniu obwodu i stanu działki. Należy to określić zgodnie z istniejącymi normami unijnymi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1120/2009 z dnia 29 października 2009 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania systemu płatności jednolitej przewidzianego w tytule III rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników (Dz.U. L 316 z 2.12.2009, s. 1).

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą nadal korzystać z takich technik, w tym ortoobrazów lotniczych lub satelitarnych przy zastosowaniu jednolitego standardu gwarantującego dokładność co najmniej równą dokładności kartografii w skali 1:10 000 w przypadku gdy zostały one nabyte na podstawie umów długoterminowych zatwierdzonych przed listopadem 2012 r.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby system identyfikacji działek rolnych zawierał warstwę referencyjną umożliwiającą uwzględnienie obszarów proekologicznych. Ta warstwa referencyjna obejmuje w szczególności stosowne zobowiązania szczególne lub systemy certyfikacji środowiskowej, o których mowa w art. 43 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, praktykom równoważne praktykom określonym w art. 46 tego rozporządzenia najpóźniej przed udostępnieniem w odniesieniu do roku składania wniosków 2018 formularzy wniosków, o których mowa w art. 72 niniejszego rozporządzenia, dotyczących płatności za praktyki rolnicze korzystne dla klimatu i środowiska, o których mowa w art. 43-46 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013.

Artykuł 71

System identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności

1. System identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności umożliwia weryfikację uprawnień oraz kontrole krzyżowe z wnioskami o przyznanie pomocy i systemem identyfikacji działek rolnych.

2. System, o którym mowa w ust. 1, umożliwia bezpośrednie i natychmiastowe zapoznanie się poprzez właściwy organ państwa członkowskiego z danymi dotyczącymi co najmniej czterech kolejnych poprzednich lat kalendarzowych.

Artykuł 72

Wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność

1. Każdego roku beneficjent wsparcia, o którym mowa w art. 67 ust. 2, składa wniosek o płatności bezpośrednio lub wniosek o płatność w odniesieniu do stosownych środków obszarowych i działań związanych ze zwierzętami w ramach rozwoju obszarów wiejskich obejmujący odpowiednio:

- a) wszystkie działki rolne w gospodarstwie, jak również grunty nierolnicze, których dotyczy wniosek o wsparcie, w którym mowa w art. 67 ust. 2;
- b) uprawnienia do płatności deklarowane do aktywowania;
- c) wszelkie inne informacje przewidziane w niniejszym rozporządzeniu lub wymagane w związku z wdrożeniem odpowiedniego sektorowego prawodawstwa rolnego lub wymagane przez dane państwo członkowskie.

W zakresie bezpośredniej płatności obszarowej, każde z państw członkowskich określa minimalny rozmiar działki rolnej, w odniesieniu do której można składać wniosek. Minimalna powierzchnia nie może jednak przekraczać 0,3 ha.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 lit. a) państwa członkowskie mogą zdecydować, że działki rolne o powierzchni do 0,1 ha, w odniesieniu do których nie składa się wniosku o płatność, nie muszą być deklarowane, pod warunkiem że suma wielkości tych działek nie przekracza 1 ha, lub mogą zdecydować, że rolnik, który nie ubiega się o jakiegokolwiek bezpośrednio płatności obszarowe, nie musi deklarować swoich działek rolnych w przypadku gdy suma wielkości tych działek nie przekracza 1 ha. W każdym przypadku rolnik musi wskazać w swoim wniosku, że ma w swoim posiadaniu działki rolne i na żądanie właściwych organów wskazać ich położenie.

3. Państwa członkowskie dostarczają, między innymi drogą elektroniczną, z góry ustalone formularze sporządzone w oparciu o obszary określone w poprzednim roku, a także materiały graficzne wskazujące położenie takich obszarów.

Państwo członkowskie może zdecydować, że wniosek o przyznanie pomocy i wnioski o płatność:

- a) są ważne, jeżeli beneficjent potwierdzi brak zmian w odniesieniu do wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność złożonych w poprzednim roku;
- b) mają zawierać jedynie zmiany w odniesieniu do wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność złożonych łącznie do poprzedniego roku.

Jednakże w odniesieniu do systemu dla małych gospodarstw określonego w tytule V rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 możliwość ta dotyczy wszystkich zainteresowanych rolników.

4. Państwo członkowskie może zdecydować, że jeden wniosek o przyznanie pomocy obejmuje kilka lub wszystkie systemy wsparcia i środki, o których mowa w art. 68 lub inne systemy wsparcia i środki.

5. W drodze odstępstwa od rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71⁽¹⁾ obliczanie daty złożenia lub zmiany wniosku o przyznanie pomocy, wniosku o płatność lub jakiegokolwiek dokumentów potwierdzających, umów lub deklaracji na mocy niniejszego rozdziału dostosowuje się do szczególnych wymogów systemu zintegrowanego. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 dotyczących przepisów mających zastosowanie do okresów, dat i terminów w przypadku gdy data końcowa składania wniosków lub zmian do nich wypada w dzień ustawowo wolny od pracy, sobotę lub niedzielę.

Artykuł 73

System identyfikacji beneficjentów

Jednolity system rejestrowania tożsamości każdego beneficjenta wsparcia, o którym mowa w art. 67 ust. 2, gwarantuje, aby wszystkie wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność złożone przez tego samego beneficjenta można było zidentyfikować jako takie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1).

Artykuł 74

Weryfikacja warunków kwalifikowalności oraz zmniejszeń

1. Zgodnie z art. 59, państwa członkowskie, za pomocą agencji płatniczych lub podmiotów przez nie upoważnionych do działania w ich imieniu, przeprowadzają kontrole administracyjne dotyczące wniosków o przyznanie pomocy w celu weryfikacji kryteriów kwalifikowalności do otrzymania pomocy. Te kontrole uzupełniane są przez kontrole na miejscu.

2. Do celów kontroli na miejscu państwa członkowskie sporządzają próbę kontrolną zawierającą listę gospodarstw rolnych lub beneficjentów.

3. Państwa członkowskie mogą korzystać z technik teledetekcji i globalnego systemu nawigacji satelitarnej w celu przeprowadzania kontroli działek rolnych na miejscu.

4. W przypadku nieprzestrzegania warunków kwalifikowalności stosuje się art. 63.

Artykuł 75

Płatności na rzecz beneficjentów

1. Płatności w ramach systemów wsparcia i środków, o których mowa w art. 67 ust. 2, dokonuje się w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 czerwca następnego roku kalendarzowego.

Płatności dokonuje się w nie więcej niż dwóch ratach w ciągu tego okresu.

Niezależnie od akapitów pierwszego i drugiego, państwa członkowskie mogą, przed dniem 1 grudnia, ale nie przed dniem 16 października, wypłacać zaliczki w wysokości do 50 % w przypadku płatności bezpośrednich oraz do 75 % w przypadku wsparcia w ramach rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w art. 67 ust. 2.

W odniesieniu do wsparcia przyznanego w ramach rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w art. 67 ust. 2, niniejszy ustęp ma zastosowanie do wniosków o przyznanie pomocy lub wniosków o płatność przedkładanych począwszy od roku składania wniosków 2018, z wyjątkiem płatności zaliczek w wysokości do 75 % przewidzianych w akapicie trzecim niniejszego ustępu.

2. Płatności, o których mowa w ust. 1, nie dokonuje się przed zakończeniem weryfikacji warunków kwalifikowalności dokonywanej przez państwa członkowskie na podstawie art. 74.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego zaliczki na wsparcie przyznane w ramach rozwoju obszarów wiejskich, o których mowa w art. 67 ust. 2, mogą być wypłacane po zakończeniu kontroli administracyjnych zgodnie z art. 59 ust. 1.

3. W przypadku sytuacji nadzwyczajnej Komisja przyjmuje akty wykonawcze, które są zarówno niezbędne, jak i uzasadnione, w celu rozwiązania szczególnych problemów związanych ze stosowaniem niniejszego artykułu. Takie akty wykonawcze mogą stanowić odstępstwo od ust. 1 i 2, ale jedynie w takim zakresie i przez taki okres, w jakim jest to absolutnie niezbędne.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 76

Uprawnienia delegowane

1. W celu zapewnienia, aby system zintegrowany przewidziany w niniejszym rozdziale był wdrażany w sposób skuteczny, spójny i niedyskryminujący oraz chroniący interesy finansowe Unii, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 dotyczących:

a) szczegółowych definicji niezbędnych do zapewnienia zharmonizowanego wdrożenia systemu zintegrowanego, oprócz definicji przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1307/2013 oraz w rozporządzeniu (UE) nr 1305/2013;

b) w odniesieniu do art. 67–75, przepisów dotyczących dalszych środków niezbędnych do zapewnienia zgodności z wymogami kontrolnymi określonymi w niniejszym rozporządzeniu lub w sektorowym prawodawstwie rolnym, które mają zostać przyjęte przez państwa członkowskie w odniesieniu do producentów, usługodawców, podmiotów, organizacji lub innych podmiotów, takich jak ubojnie lub stowarzyszenia zaangażowane w procedurę udzielania pomocy, w przypadku gdy niniejsze rozporządzenie nie przewiduje stosownych kar administracyjnych; środki takie w jak największym zakresie opierają się odpowiednio na przepisach dotyczących kar określonych w art. 77 ust. 1–5.

2. Aby zapewnić prawidłowy podział środków finansowych na podstawie wniosków o przyznanie pomocy przewidzianych w art. 72 między uprawnionych beneficjentów oraz umożliwić weryfikację spełnienia przez beneficjentów związanych z nimi obowiązków, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 dotyczących:

a) podstawowych cech, przepisów technicznych - w tym dotyczących aktualizacji działek referencyjnych - odpowiednich marginesów błędów przy uwzględnieniu obwołu i stanu działki, oraz obejmujących przepisy dotyczące włączenia cech krajobrazu przylegających do danej działki, a także wymogów jakości w odniesieniu do systemu identyfikacji działek rolnych przewidzianego w art. 70 i systemu identyfikacji beneficjentów, jak przewidziano w art. 73;

b) podstawowych cech, przepisów technicznych i wymogów jakości w odniesieniu do systemu identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności, przewidzianego w art. 71;

c) przepisów służących do ustanowienia definicji podstawy obliczania pomocy, włącznie z zasadami postępowania w pewnych przypadkach, gdy obszary kwalifikowalne obejmują charakterystyczne cechy krajobrazu lub drzewa; takie przepisy umożliwią państwom członkowskim w odniesieniu do obszarów będących trwałymi użytkami zielonymi automatyczne uznawanie rozproszonych charakterystycznych cech krajobrazu i rozproszonych drzew, których łączny

obszar nie przekracza pewnego odsetka działki referencyjnej, za część kwalifikującego się obszaru, bez konieczności uwzględniania ich na sporządzanych w tym celu mapach.

Artykuł 77

Stosowanie kar administracyjnych

1. W odniesieniu do kar administracyjnych, o których mowa w art. 63 ust. 2, niniejszy artykuł ma zastosowanie w przypadku nieprzestrzegania kryteriów kwalifikowalności, zobowiązań lub innych obowiązków wynikających ze stosowania przepisów dotyczących wsparcia, o których mowa w art. 67 ust. 2.

2. Nie nakłada się kar administracyjnych w przypadku gdy:

a) niezgodność jest wynikiem działania siły wyższej;

b) niezgodność jest wynikiem oczywistych błędów, o których mowa w art. 59 ust. 6;

c) niezgodność jest wynikiem błędu właściwego organu lub innego organu, w przypadku gdy błąd nie mógł być w rozsądny sposób odkryty przez osobę, której dotyczy kara administracyjna;

d) dana osoba może dowieść w sposób zadowalający właściwemu organowi, że nie jest winna niewypełnienia obowiązków, o których mowa w ust. 1, lub właściwy organ w inny sposób przekona się, że nie nastąpiło to z winy danej osoby;

e) niezgodność jest nieznaczna, w tym również gdy wyrażona jest w formie prognozy, który ma zostać ustalony przez Komisję zgodnie z ust. 7 lit. b);

f) zachodzą inne przypadki, w których nie jest właściwe nakładanie kary, które mają zostać określone przez Komisję zgodnie z ust. 7 lit. b).

3. Kary administracyjne mogą być nakładane na beneficjenta pomocy lub wsparcia, w tym na grupy lub stowarzyszenia beneficjentów, których dotyczą obowiązki określone w przepisach, o których mowa w ust. 1.

4. Kary administracyjne mogą przybrać następujące formy:

a) zmniejszenie kwoty pomocy lub wsparcia wypłaconej lub która miała zostać wypłacona w związku z wnioskiem o przyznanie pomocy lub wnioskiem o płatność, w których stwierdzono niezgodność, lub w związku z wnioskiem o przyznanie pomocy lub wnioskiem o płatność w odniesieniu do poprzednich lub kolejnych lat;

b) wypłaty kwoty obliczonej na podstawie wielkości lub okresu, których dotyczy niezgodność;

c) wykluczenia z prawa uczestnictwa w danym programie pomocy lub środka wsparcia.

5. Kary administracyjne muszą być proporcjonalne, a ich wysokość uzależniona od dotkliwości, zasięgu, trwałości i powtarzalności stwierdzonej niezgodności oraz muszą być ograniczone w następujący sposób:

- a) kwota kary administracyjnej w danym roku, o której mowa w ust. 4 lit. a), nie może przekraczać 100 % kwot określonych we wnioskach o przyznanie pomocy lub wnioskach o płatność;
- b) kwota kary administracyjnej w danym roku, o której mowa w ust. 4 lit. b), nie może przekraczać 100 % kwoty określonej we wnioskach o przyznanie pomocy lub wnioskach o płatność, do których się odnosi;
- c) wykluczenie, o którym mowa w ust. 4 lit. c), może zostać zastosowane maksymalnie przez trzy kolejne lata; okres ten może zostać ponownie zastosowany w przypadku wystąpienia nowej niezgodności.

6. Niezależnie od ust. 4 i 5, w przypadku płatności, o której mowa w tytule III rozdział 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, kary administracyjne przybierają formę zmniejszenia kwoty płatności dokonywanych lub które mają być dokonywane na mocy tego rozporządzenia.

Kary administracyjne, o których mowa w niniejszym ustępie, muszą być proporcjonalne i zróżnicowane stosownie do dotkliwości, zasięgu, trwałości i powtarzalności stwierdzonych niezgodności.

Kwota takich kar administracyjnych w odniesieniu do danego roku nie może przekraczać 0 % dla pierwszych dwóch lat stosowania tytułu III rozdział 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 (lata składania wniosków 2015 i 2016), 20 % dla trzeciego roku stosowania (rok składania wniosków 2017) oraz 25 % począwszy od czwartego roku stosowania (rok składania wniosków 2018), kwoty płatności, o której mowa w tytule III rozdział 3 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, do której dany rolnik byłby uprawniony, jeżeli rolnik spełniałby warunki dotyczące tej płatności.

7. Aby uwzględnić odstrasające skutki kar, jakie mają być nakładane, z jednej strony, oraz specyficzne cechy każdego programu pomocy lub środka wsparcia, o których mowa w art. 67 ust. 2, z drugiej strony, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115:

- a) określających - w odniesieniu do każdego programu pomocy lub środka wsparcia i odnośnej osoby, o czym mowa w ust. 3, z wykazu określonego w ust. 4 i w granicach określonych w ust. 5 i 6 - karę administracyjną oraz konkretną jej wysokość, jaka ma być nakładana przez państwa członkowskie;
- b) określających przypadki, w których nie nakłada się kar administracyjnych, o których mowa w ust. 2 lit. f).

8. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające szczegółowe przepisy proceduralne i techniczne mające na celu jednolite wykonywanie niniejszego artykułu, dotyczące:

- a) przepisów dotyczących stosowania i obliczania kar administracyjnych;
- b) szczegółowych przepisów dotyczących ustalenia, czy niezgodność jest nieznaczna, w tym ustanawiających próg ilościowy wyrażony jako wartość nominalna lub odsetek kwalifikującej się kwoty pomocy lub wsparcia, który wynosi nie mniej niż 0,5 %.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 78

Uprawnienia wykonawcze

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające:

- a) podstawowe cechy, przepisy techniczne i wymogi jakości w odniesieniu do skomputeryzowanej bazy danych przewidzianej w art. 69;
- b) przepisy dotyczące wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatności, przewidzianych w art. 72, oraz wniosków o uprawnienia do płatności, łącznie z ostatecznym terminem ich składania, wymogi dotyczące minimalnego zakresu informacji, jakie mają zawierać wnioski, przepisy dotyczące wprowadzania zmian we wnioskach o przyznanie pomocy lub ich wycofywania, zwolnienia z wymogu składania wniosku o pomoc oraz przepisy umożliwiające państwom członkowskim stosowanie uproszczonych procedur lub korygowanie oczywistych błędów;
- c) przepisy dotyczące przeprowadzania kontroli mających na celu weryfikację przestrzegania obowiązków oraz poprawność i kompletność informacji podanych we wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność, w tym przepisy dotyczące zakresu tolerancji pomiarów w przypadku kontroli na miejscu;
- d) specyfikacje techniczne potrzebne do jednolitego wykonywania przepisów niniejszego rozdziału;
- e) przepisy dotyczące przekazywania gospodarstwa rolnego, któremu towarzyszy przekazanie wszelkich obowiązków dotyczących kwalifikowalności w odniesieniu do odnośnego wsparcia, które nie zostały jeszcze spełnione;
- f) przepisy dotyczące realizacji płatności zaliczkowych, o których mowa w art. 75.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

ROZDZIAŁ III

Kontrola transakcji

Artykuł 79

Zakres stosowania i definicje

1. Niniejszy rozdział ustanawia szczegółowe zasady kontroli dokumentów handlowych jednostek otrzymujących lub dokonujących płatności, odnoszących się bezpośrednio lub pośrednio do systemu finansowania przez EFRG lub ich przedstawicieli („przedsiębiorstw”) w celu ustalenia, czy transakcje stanowiące część systemu finansowania przez EFRG faktycznie zostały przeprowadzone i wykonane prawidłowo.

2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków objętych systemem zintegrowanym, o którym mowa w rozdziale II niniejszego tytułu. Aby reagować na zmiany w sektorowym prawodawstwie rolnym i zapewnić skuteczność systemu kontroli *ex-post* ustanowionego na mocy niniejszego rozdziału, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 ustanawiających wykaz środków, które ze względu na swój charakter i wymogi kontroli nie mogą być poddane dodatkowej kontroli *ex-post* poprzez kontrolę dokumentów handlowych i w związku z tym nie podlegają takiej kontroli na mocy niniejszego rozdziału.

3. Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

- a) „dokument handlowy” oznacza wszystkie księgi, rejestry, dowody kasowe i dokumenty potwierdzające, rachunki, zapisy dotyczące produkcji i jakości, a także korespondencję odnoszącą się do działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, jak również dane handlowe, niezależnie od ich formy, w tym dane archiwizowane elektronicznie, w zakresie, w jakim te dokumenty lub dane odnoszą się bezpośrednio lub pośrednio do transakcji, o których mowa w ust. 1;
- b) „osoba trzecia” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną bezpośrednio lub pośrednio związaną z transakcjami przeprowadzanymi w ramach systemu finansowania przez EFRG.

Artykuł 80

Kontrole przeprowadzane przez państwa członkowskie

1. Państwa członkowskie przeprowadzają systematyczne kontrole dokumentów handlowych przedsiębiorstw z uwzględnieniem charakteru transakcji, które mają być przedmiotem kontroli. Państwa członkowskie zapewniają, aby wybór kontrolowanych przedsiębiorstw dał możliwie jak największą gwarancję skuteczności środków służących zapobieganiu i wykrywaniu nieprawidłowości. Wybór ten uwzględnia między innymi finansowe znaczenie przedsiębiorstw w tym systemie oraz inne czynniki ryzyka.

2. W stosownych przypadkach kontrole przewidziane w ust. 1 rozszerza się na osoby fizyczne i prawne, z którymi przedsiębiorstwa są powiązane, oraz na takie inne osoby fizyczne lub prawne, których kontrola może być istotna dla osiągnięcia celów określonych w art. 81.

3. Kontrola przeprowadzona na podstawie niniejszego rozdziału pozostaje bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzonych na podstawie art. 47 i 48.

Artykuł 81

Cele kontroli

1. Dokładność danych pierwotnych podlegających kontroli weryfikuje się przez szereg kontroli krzyżowych, włączając w to, w razie konieczności, dokumenty handlowe osób trzecich, stosownie do stopnia istniejącego ryzyka, obejmujących:

- a) porównania z dokumentami handlowymi dostawców, klientów, przewoźników i innych osób trzecich;

- b) kontrole bezpośrednie, w stosownych przypadkach, ilości i charakteru zapasów;
- c) porównania z rejestrami przepływów finansowych powiązanych z transakcjami realizowanymi w ramach systemu finansowania przez EFRG lub będących skutkiem tych transakcji; oraz
- d) kontrole w odniesieniu do księgowości lub rejestry przepływów finansowych wskazujących w czasie kontroli, że dokumenty będące w posiadaniu agencji płatniczej jako uzasadnienie dla wypłaty pomocy beneficjentowi są rzetelne.

2. W szczególności w przypadku gdy przedsiębiorstwa zobowiązane są do prowadzenia dokładnych rejestrów zapasów zgodnie z przepisami unijnymi lub krajowymi, kontrola tych rejestrów obejmuje w odpowiednich przypadkach porównanie z dokumentami handlowymi oraz, w stosownych przypadkach, z faktyczną ilością zapasów w magazynach.

3. Przy wyborze transakcji, które mają być kontrolowane, w pełni uwzględnia się stopień istniejącego ryzyka.

Artykuł 82

Dostęp do dokumentów handlowych

1. Osoby odpowiedzialne za przedsiębiorstwo lub osoba trzecia zapewniają, aby wszystkie dokumenty handlowe oraz informacje dodatkowe dostarczane były urzędnikom odpowiedzialnym za kontrolę lub osobom upoważnionym do przeprowadzania kontroli w ich imieniu. Dane archiwizowane elektronicznie dostarczane są na odpowiednim nośniku danych.

2. Urzędnicy odpowiedzialni za kontrole lub osoby upoważnione do przeprowadzania kontroli w ich imieniu mogą wymagać dostarczenia im wyciągów lub kopii dokumentów, o których mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy w trakcie kontroli przeprowadzanej na mocy niniejszego rozdziału dokumenty handlowe zachowane przez przedsiębiorstwa zostaną uznane za nieodpowiednie do celów kontroli, przedsiębiorstwo zostaje pouczone, aby w przyszłości prowadzić takie zapisy w sposób zgodny z wymogami państwa członkowskiego odpowiedzialnego za kontrolę, bez uszczerbku dla obowiązków określonych w innych rozporządzeniach dotyczących danego sektora.

Państwa członkowskie ustalają termin, od którego należy prowadzić takie zapisy.

W przypadku gdy część lub całość dokumentów handlowych wymaganych do kontroli na podstawie niniejszego rozdziału znajduje się w przedsiębiorstwie z tej samej grupy handlowej, w spółce lub stowarzyszeniu przedsiębiorstw zarządzanym w sposób jednolity z kontrolowanym przedsiębiorstwem, bez względu na to, czy znajdującym się na terytorium Unii czy poza jej terytorium, przedsiębiorstwo to udostępnia te dokumenty handlowe urzędnikom odpowiedzialnym za kontrolę, w miejscu i czasie ustalonym przez państwo członkowskie odpowiedzialne za przeprowadzenie kontroli.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby urzędnicy odpowiedzialni za kontrole byli uprawnieni do zatrzymania dokumentów handlowych lub mogli upoważnić do ich zatrzymania. Prawo to jest wykonywane z należytym uwzględnieniem stosownych przepisów krajowych i pozostaje bez uszczerbku dla stosowania zasad postępowania sądowego w sprawach karnych w zakresie zatrzymania dokumentów.

Artykuł 83

Wzajemna pomoc

1. Państwa członkowskie udzielają sobie nawzajem pomocy przy przeprowadzaniu kontroli przewidzianej w niniejszym rozdziale w następujących przypadkach:

- a) w przypadku gdy przedsiębiorstwo lub osoba trzecia mają siedzibę w państwie członkowskim innym niż to, w którym wypłata odnośnej kwoty została lub powinna była być dokonana lub otrzymana;
- b) w przypadku gdy przedsiębiorstwo lub osoba trzecia mają siedzibę w państwie członkowskim innym niż to, w którym dokumenty i informacje wymagane do kontroli mają się znajdować.

Komisja może koordynować wspólne działania wymagające wzajemnej pomocy między dwoma lub większą liczbą państw członkowskich.

2. W trakcie pierwszych trzech miesięcy po roku budżetowym wypłat EFRG państwa członkowskie przesyłają Komisji wykaz przedsiębiorstw mających siedzibę w państwie trzecim, dla których wypłata odnośnej kwoty została lub powinna była zostać dokonana lub otrzymana w tym państwie członkowskim.

3. Jeśli wymagana jest dodatkowa informacja w innym państwie członkowskim jako część kontroli przedsiębiorstwa zgodnie z art. 80, w szczególności kontroli krzyżowych zgodnie z art. 81, mogą być przedstawione szczególne wnioski dotyczące kontroli, wskazujące powody takiego wniosku. Przegląd takich szczególnych wniosków jest przesyłany Komisji kwartalnie w ciągu jednego miesiąca od zakończenia każdego kwartału. Komisja może wymagać, aby zostały jej przekazane kopie poszczególnych wniosków.

Wniosek dotyczący kontroli zostaje uwzględniony nie później niż sześć miesięcy po jego otrzymaniu; wyniki kontroli są niezwłocznie przekazywane państwu członkowskiemu występującemu z wnioskiem oraz Komisji. Powiadomienie Komisji ma charakter kwartalny i jest przekazywane w ciągu jednego miesiąca od zakończenia każdego kwartału.

Artykuł 84

Programowanie

1. Państwa członkowskie opracowują programy kontroli, które mają być prowadzone na podstawie art. 80 w następnym okresie kontroli.

2. Każdego roku do dnia 15 kwietnia państwa członkowskie przesyłają Komisji swoje programy, o których mowa w ust. 1, oraz precyzują:

- a) liczbę przedsiębiorstw, które mają być poddane kontroli, w podziale na sektory na podstawie odnoszących się do nich kwot;
- b) kryteria przyjęte przy opracowaniu programu.

3. Państwa członkowskie realizują opracowane przez siebie i przesłane Komisji programy, jeżeli w ciągu ośmiu tygodni Komisja nie przekazała im swoich uwag.

4. Ust. 3 stosuje się odpowiednio do zmian dokonanych w programach przez państwa członkowskie.

5. Na każdym etapie Komisja może zażądać włączenia przedsiębiorstwa określonej kategorii do programu państwa członkowskiego.

6. Przedsięwzięcia, których suma wpływów lub płatności wyniosła poniżej 40 000 EUR, kontroluje się zgodnie z niniejszym rozdziałem jedynie na podstawie szczególnych powodów, wskazanych przez państwa członkowskie w ich rocznym programie, o którym mowa w ust. 1, lub przez Komisję w jakiegokolwiek proponowanej zmianie tego programu. Aby uwzględnić rozwój sytuacji gospodarczej, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 zmieniających próg 40 000 EUR.

Artykuł 85

Specjalne jednostki

1. W każdym państwie członkowskim wyznacza się specjalną jednostkę odpowiedzialną za monitorowanie stosowania niniejszego rozdziału. Jednostki te są odpowiedzialne w szczególności za:

- a) przeprowadzanie kontroli przewidzianej w niniejszym rozdziale przez urzędników zatrudnionych bezpośrednio przez tę specjalną jednostkę; lub
- b) koordynowanie kontroli przeprowadzanych przez urzędników innych jednostek i ogólny nadzór nad tymi kontrolami.

Państwa członkowskie mogą również postanowić, że wykonywanie kontroli przeprowadzanej na podstawie niniejszego rozdziału rozdziela się między specjalną jednostkę a inne jednostki krajowe, pod warunkiem że specjalna jednostka odpowiedzialna jest za koordynację tej kontroli.

2. Jednostka lub jednostki odpowiedzialne za stosowanie niniejszego rozdziału muszą być zorganizowane w taki sposób, aby były niezależne od jednostek lub wydziałów jednostek odpowiadających za płatności i kontrole przeprowadzane przed dokonaniem płatności.

3. Aby zapewnić właściwe stosowanie niniejszego rozdziału, specjalna jednostka, o której mowa w ust. 1, podejmuje wszystkie niezbędne środki, a dane państwo członkowskie udziela specjalnej jednostce wszystkich uprawnień niezbędnych do wykonywania zadań, o których mowa w niniejszym rozdziale.

4. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu karania osób fizycznych lub prawnych, które nie dopełniły swoich obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału.

Artykuł 86

Sprawozdania

1. Przed dniem 1 stycznia, po okresie kontroli, państwa członkowskie przesyłają Komisji szczegółowe sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozdziału.

2. Państwa członkowskie i Komisja regularnie wymieniają opinie na temat stosowania niniejszego rozdziału.

Artykuł 87

Dostęp do informacji oraz kontrole przeprowadzane przez Komisję

1. Zgodnie ze stosownymi przepisami prawa krajowego urzędnicy Komisji mają dostęp do wszystkich dokumentów sporządzonych na potrzeby albo w wyniku kontroli organizowanej na podstawie niniejszego rozdziału oraz do przechowywanych danych, łącznie z danymi zgromadzonymi w systemach przetwarzania danych. Dane te są dostarczane na żądanie na odpowiednim nośniku danych.

2. Kontrola, o której mowa w art. 80, przeprowadzana jest przez urzędników państw członkowskich. Urzędnicy Komisji mogą uczestniczyć w tych kontrolach. Sami nie mogą wykorzystywać uprawnień kontrolnych przyznanych urzędnikom krajowym. Jednakże mają oni dostęp do tych samych pomieszczeń i tych samych dokumentów co urzędnicy państw członkowskich.

3. W przypadku kontroli odbywającej się na podstawie art. 83 urzędnicy państwa członkowskiego występującego z wnioskiem mogą być obecni, za zgodą państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, przy kontroli w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, oraz mieć dostęp do tych samych pomieszczeń i tych samych dokumentów co urzędnicy tego państwa członkowskiego.

Urzędnicy państwa członkowskiego występującego z wnioskiem obecni przy kontroli w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, muszą zawsze być w stanie przedstawić potwierdzenie pełnionej funkcji. Kontrola przeprowadzana jest zawsze przez urzędników państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek.

4. Bez uszczerbku dla przepisów rozporządzeń (UE, Euratom) 883/2013 oraz (Euratom, WE) nr 2185/96, w przypadku gdy przepisy krajowe dotyczące postępowania karnego zastrzegają niektóre działania dla urzędników specjalnie wyznaczonych na mocy prawa krajowego, ani urzędnicy Komisji, ani urzędnicy państwa członkowskiego, o którym mowa w ust. 3, nie uczestniczą w tych działaniach. W żadnym wypadku nie uczestniczą oni w szczególności w przeszukaniu domów ani w formalnych przesłuchaniach osób w kontekście prawa karnego odnośnego państwa członkowskiego. Jednakże mają dostęp do informacji uzyskanych w ten sposób.

Artykuł 88

Uprawnienia Komisji

W razie konieczności Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy mające na celu jednolite stosowanie niniejszego rozdziału, a w szczególności dotyczące:

- a) przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 80, w odniesieniu do wyboru przedsiębiorstw, liczby kontroli oraz ich harmonogramu;
- b) przechowywania dokumentów handlowych oraz rodzajów dokumentów, które należy zachowywać, lub danych przeznaczonych do zapisu;
- c) przeprowadzania i koordynacji wspólnych działań, o których mowa w art. 83 ust. 1;
- d) szczegółowych informacji i specyfikacji dotyczących treści i formy wniosków oraz sposobu ich przedkładania, treści i sposobów przekazywania powiadomień, przedkładania i wymiany informacji wymaganych w ramach niniejszego rozdziału;
- e) warunków i sposobów publikacji informacji wymaganych w ramach niniejszego rozporządzenia lub szczegółowych zasad i warunków ich rozpowszechniania lub udostępniania przez Komisję właściwym organom państw członkowskich;
- f) zakresu odpowiedzialności specjalnej jednostki, o której mowa w art. 85;
- g) treści sprawozdań, o których mowa w art. 86.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

ROZDZIAŁ IV

Inne przepisy dotyczące kontroli i kar

Artykuł 89

Inne kontrole i kary dotyczące zasad wprowadzania do obrotu

1. Państwa członkowskie podejmują środki w celu zapewnienia, aby produkty, o których mowa w art. 119 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, nieopatrzony etykietami zgodnie z przepisami tego rozporządzenia nie były wprowadzane do obrotu lub zostały wycofane z obrotu.

2. Bez uszczerbku dla wszelkich szczegółowych przepisów, które może przyjąć Komisja, przywóz do Unii produktów określonych w art. 189 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 podlega kontrolom w celu stwierdzenia, czy zostały spełnione warunki przewidziane w ust. 1 tego artykułu.

3. Państwa członkowskie przeprowadzają kontrole, opierające się na analizie ryzyka, w celu weryfikacji, czy produkty, o których mowa w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, są zgodne z przepisami ustanowionymi w części II tytuł II rozdział I sekcja I rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, a w stosownych przypadkach stosują kary administracyjne.

4. Bez uszczerbku dla aktów dotyczących sektora wina przyjętych na podstawie art. 64, w przypadku naruszenia przepisów unijnych w sektorze wina państwa członkowskie stosują proporcjonalne, skuteczne i odstraszające kary administracyjne. Kar tych nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 64 ust. 2 lit. a)–d) oraz gdy niezgodność jest nieznaczną.

5. W celu ochrony środków finansowych Unii oraz tożsamości, pochodzenia i jakości wina z Unii Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 odnoszących się do:

- a) stworzenia analitycznej bazy danych izotopowych, opracowanej w oparciu o próby zebrane przez państwa członkowskie, aby pomóc w wykrywaniu oszustw;
- b) przepisów dotyczących organów kontroli oraz zasady ich wzajemnej pomocy;
- c) przepisów dotyczących wspólnego wykorzystywania wyników kontroli państw członkowskich.

6. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające wszystkie niezbędne środki dotyczące:

- a) procedur odnoszących się do własnych baz danych państw członkowskich oraz do analitycznej bazy danych izotopowych, która pomoże wykrywać oszustwa;
- b) procedur odnoszących się do współpracy i pomocy między organami i jednostkami kontrolnymi;
- c) w odniesieniu do obowiązku, o którym mowa w ust. 3, przepisów dotyczących przeprowadzania kontroli zgodności z normami handlowymi, przepisów dotyczących organów odpowiedzialnych za przeprowadzanie tych kontroli, jak również dotyczących treści i częstotliwości tych kontroli oraz etapu wprowadzania do obrotu do którego mają się odnosić.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 90

Kontrole związane z nazwą pochodzenia i oznaczeniem geograficznym oraz chronionym określeniem tradycyjnym

1. Państwa członkowskie podejmują kroki niezbędne do zatrzymania niezgodnego z prawem stosowania chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych i chronionych określeń tradycyjnych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013.

2. Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za przeprowadzanie kontroli w odniesieniu do obowiązków określonych w części 2 tytułu II rozdział I sekcja II rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 882/2004

Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ oraz zapewniają, aby każdy podmiot gospodarczy spełniający te obowiązki był uprawniony do objęcia systemem kontroli.

3. Przeprowadzana w Unii doroczna weryfikacja zgodności ze specyfikacją produktu w trakcie produkcji oraz w trakcie lub po rozlewie wina zapewniana jest przez właściwy organ, o którym mowa w ust. 2, lub przez jeden lub większą liczbę organów kontrolnych w rozumieniu art. 2 akapit drugi pkt 5 rozporządzenia (WE) nr 882/2004 działających jako jednostki certyfikujące produkty na podstawie kryteriów określonych w art. 5 tego rozporządzenia.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące:

- a) powiadomień, które państwa członkowskie mają przekazywać Komisji;
- b) przepisów dotyczących organu odpowiedzialnego za weryfikację zgodności ze specyfikacją produktu, w tym w przypadku gdy obszar geograficzny znajduje się w państwie trzecim;
- c) działań, jakie mają być realizowane przez państwa członkowskie w celu zapobiegania niezgodnemu z prawem stosowaniu chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych i chronionych określeń tradycyjnych;
- d) kontroli i weryfikacji, jakie mają być przeprowadzane przez państwa członkowskie, w tym testów.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

TYTUŁ VI

ZASADA WZAJEMNEJ ZGODNOŚCI

ROZDZIAŁ I

Zakres stosowania

Artykuł 91

Zasada ogólna

1. W przypadku gdy beneficjent, o którym mowa w art. 92, nie przestrzega przepisów dotyczących zasady wzajemnej zgodności, ustanowionych w art. 93, nakłada się na niego karę administracyjną.

2. Karę administracyjną, o której mowa w ust. 1, stosuje się jedynie w przypadku gdy niezgodność jest wynikiem działania lub zaniechania, które można bezpośrednio przypisać danemu beneficjentowi; oraz w przypadku gdy spełniony jest jeden z następujących warunków dodatkowych, lub obydwa:

- a) niezgodność związana jest z działalnością rolniczą beneficjenta;
- b) dotyczy ona obszaru gospodarstwa rolnego beneficjenta.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U. L 165 z 30.4.2004, s. 1).

W odniesieniu do obszarów leśnych kary tej nie stosuje się jednak, jeżeli dla danego obszaru nie wnioskowano o wsparcie zgodnie z art. 21 ust. 1 lit. a) oraz art. 30 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

3. Do celów niniejszego tytułu stosuje się następujące definicje:

- a) „gospodarstwo rolne” oznacza wszystkie jednostki produkcyjne i obszary zarządzane przez beneficjenta, o którym mowa w art. 92, znajdujące się na terytorium tego samego państwa członkowskiego;
- b) „wymóg” oznacza każdy wymóg podstawowy w zakresie zarządzania wynikający z prawa unijnego, o którym mowa w załączniku II, w ramach danego aktu, różny co do istoty od wszelkich innych wymogów tego samego aktu.

Artykuł 92

Beneficjenci, których dotyczą odnośne przepisy

Art. 91 stosuje się do beneficjentów otrzymujących płatności bezpośrednie na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, płatności na podstawie art. 46 i 47 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 oraz roczne premie na podstawie art. 21 ust. 1 lit. a) i b), art. 28–31, art. 33 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

Art. 91 nie stosuje się jednak do beneficjentów uczestniczących w systemie dla małych gospodarstw, o którym mowa w tytule V rozporządzenia (UE) nr 1307/2013. Kara przewidziana w tym artykule nie ma także zastosowania do wsparcia, o którym mowa w art. 28 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

Artykuł 93

Przepisy dotyczące zasady wzajemnej zgodności

1. Przepisy dotyczące zasady wzajemnej zgodności obejmują podstawowe wymogi w zakresie zarządzania wynikające z prawa unijnego oraz normy utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, ustanowione na poziomie krajowym i wymienione w załączniku II, i odnoszące się do następujących obszarów:

- a) środowisko, zmiana klimatu oraz utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej;
- b) zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin;
- c) dobrostan zwierząt.

2. Akty prawne, o których mowa w załączniku II, dotyczące podstawowych wymogów w zakresie zarządzania, mają zastosowanie w wersji aktualnie obowiązującej oraz – w przypadku dyrektyw – w wersji wdrożonej przez państwa członkowskie.

3. Ponadto w odniesieniu do lat 2015 i 2016 przepisy dotyczące zasady wzajemnej zgodności obejmują także utrzymywanie trwałych użytków zielonych. Państwa członkowskie, które były członkami Unii w dniu 1 stycznia 2004 r. zapewniają, aby grunty, które były trwałymi użytkami zielonymi

w dniu przewidzianym na złożenie wniosków o przyznanie pomocy obszarowej na 2003 r., pozostały trwałymi użytkami zielonymi w określonych granicach. Państwa członkowskie, które zostały członkami Unii w 2004 r. zapewniają, aby grunty, które były trwałymi użytkami zielonymi w dniu 1 maja 2004 r., pozostały trwałymi użytkami zielonymi w określonych granicach. Bułgaria i Rumunia zapewniają, aby grunty, które były trwałymi użytkami zielonymi w dniu 1 stycznia 2007 r., pozostały trwałymi użytkami zielonymi w określonych granicach. Chorwacja zapewnia, aby grunty, które były trwałymi użytkami zielonymi w dniu 1 lipca 2013 r., pozostały trwałymi użytkami zielonymi w określonych granicach.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania do gruntów będących trwałymi użytkami zielonymi przeznaczonymi do zalesiania, jeżeli takie zalesianie jest zgodne z wymogami ochrony środowiska, oraz z wyłączeniem plantacji choinek i plantacji zagajników o krótkiej rotacji.

4. Aby uwzględnić ust. 3, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 ustanawiających przepisy dotyczące utrzymywania trwałych użytków zielonych, w szczególności w celu zapewnienia, aby podjęte zostały środki w celu utrzymywania trwałych użytków zielonych na poziomie gospodarstw, włączając w to indywidualne obowiązki, których należy przestrzegać, takie jak obowiązek przywrócenia trwałych użytków zielonych w przypadku stwierdzenia zmniejszenia się wskaźnika gruntów będących trwałymi użytkami zielonymi.

Aby zapewnić prawidłowe stosowanie obowiązków państw członkowskich, z jednej strony, oraz indywidualnych rolników, z drugiej strony, w odniesieniu do utrzymywania trwałych użytków zielonych, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 w celu ustanowienia warunków i metod ustalania wskaźnika gruntów będących trwałymi użytkami rolnymi w stosunku do użytków rolnych, który musi zostać utrzymany.

5. Do celów ust. 3 i 4 „trwałe użytki zielone” oznaczają trwałe użytki zielone określone w art. 2 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1120/2009 w jego pierwotnej wersji.

Artykuł 94

Obowiązki państw członkowskich w odniesieniu do dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska

Państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie użytki rolne, łącznie z gruntami, które nie są już wykorzystywane do celów produkcyjnych, były utrzymywane dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska. Państwa członkowskie określają – na poziomie krajowym lub regionalnym – normy minimalne obowiązujące beneficjentów w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska na podstawie załącznika II, uwzględniając szczególne cechy danych obszarów, włączając w to warunki glebowe i klimatyczne, istniejące systemy gospodarki rolnej, użytkowanie gruntów, zmianowanie upraw, metody uprawy roli oraz strukturę gospodarstw.

Państwa członkowskie nie określają wymogów minimalnych, które nie zostały ustanowione w załączniku II.

Artykuł 95

Informacje dla beneficjentów

Państwa członkowskie przekazują odnośnym beneficjentom, w stosownych przypadkach za pomocą środków elektronicznych, wykaz wymogów i norm, które mają być stosowane na poziomie gospodarstwa, a także jasne i dokładne informacje na ten temat.

ROZDZIAŁ II

System kontroli i kary administracyjne w związku z zasadą wzajemnej zgodności

Artykuł 96

Kontrole przestrzegania zasady wzajemnej zgodności

1. Państwa członkowskie korzystają, w stosownych przypadkach, z systemu zintegrowanego, ustanowionego w tytule V rozdział II, a w szczególności art. 68 ust. 1 lit. a), b), d), e) i f).

Państwa członkowskie mogą korzystać z istniejących systemów zarządzania i kontroli w celu zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi zasady wzajemnej zgodności.

Systemy te, a zwłaszcza system identyfikacji i rejestracji zwierząt ustanowiony zgodnie z dyrektywą Rady 2008/71/WE⁽¹⁾ oraz rozporządzeniami (WE) nr 1760/2000 i (WE) nr 21/2004, muszą być zgodne z systemem zintegrowanym, o którym mowa w tytule V rozdział II niniejszego rozporządzenia.

2. W zależności od odnośnych wymogów, norm, aktów lub obszarów zasady wzajemnej zgodności, państwa członkowskie mogą zdecydować o przeprowadzaniu kontroli administracyjnych, w szczególności takich, które są już przewidziane w ramach systemów kontroli stosowanych dla odpowiedniego wymogu, normy, aktu lub obszaru zasady wzajemnej zgodności.

3. Państwa członkowskie przeprowadzają kontrole na miejscu w celu zweryfikowania, czy beneficjent wywiązuje się z obowiązków określonych w niniejszym tytule.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące przeprowadzania kontroli mających na celu weryfikację zgodności z obowiązkami, o których mowa w niniejszym tytule, w tym przepisy umożliwiające uwzględnienie następujących czynników w analizie ryzyka:

- a) udział rolnika w systemie doradztwa rolniczego przewidzianym w tytule III niniejszego rozporządzenia;
- b) udział rolnika w systemie certyfikacji, jeżeli obejmuje on dane wymogi i normy.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2008/71/WE z dnia 15 lipca 2008 r. w sprawie identyfikacji i rejestracji świń (Dz.U. L 213 z 8.8.2008, s. 31).

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Artykuł 97

Stosowanie kar administracyjnych

1. Karę administracyjną przewidzianą w art. 91 nakłada się w przypadku nieprzestrzegania zasady wzajemnej zgodności w jakimkolwiek momencie w ciągu danego roku kalendarzowego („dany rok kalendarzowy”), oraz w przypadku gdy taką niezgodność można bezpośrednio przypisać beneficjentowi, który złożył w danym roku kalendarzowym wniosek o przyznanie pomocy lub wniosek o płatność.

Akapit pierwszy stosuje się odpowiednio do beneficjentów, w przypadku których stwierdzono nieprzestrzeganie zasady wzajemnej zgodności, w jakimkolwiek momencie w okresie trzech lat od dnia 1 stycznia roku następującego po roku kalendarzowym, w którym przyznano pierwszą płatność w ramach programów wsparcia w zakresie restrukturyzacji i przekształcenia, lub w jakimkolwiek momencie w ciągu jednego roku od dnia 1 stycznia roku następującego po roku kalendarzowym, w którym przyznano płatność w ramach programów wsparcia w zakresie zielonych zbiorów, o których mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013 („dane lata”).

2. W przypadkach, w których grunt zostaje przekazany podczas danego roku kalendarzowego lub danych lat, ust. 1 stosuje się również w przypadku gdy dana niezgodność jest wynikiem działania lub zaniechania, które można bezpośrednio przypisać osobie, której przekazano grunty rolne lub która dokonała przekazania gruntów rolnych. W drodze odstępstwa od zdania pierwszego, w przypadku gdy osoba, której można przypisać bezpośrednio działanie lub zaniechanie, złożyła wniosek o przyznanie pomocy lub wniosek o płatność w danym roku kalendarzowym lub w danych latach, karę administracyjną nakłada się na podstawie całkowitej kwoty płatności, o których mowa w art. 92, która została lub zostanie przyznana tej osobie.

Do celów niniejszego ustępu „przekazanie” oznacza każdy rodzaj transakcji, w wyniku której grunt rolny przestaje być w posiadaniu osoby przekazującej.

3. Niezależnie od ust. 1 oraz z zastrzeżeniem przepisów, jakie mają zostać przyjęte na podstawie art. 101, państwa członkowskie mogą zdecydować o niestosowaniu kary administracyjnej gdy wynosi ona 100 EUR lub mniej na beneficjenta na rok kalendarzowy.

W przypadku gdy państwo członkowskie decyduje o skorzystaniu z możliwości przewidzianej w akapicie pierwszym, w następnym roku właściwy organ podejmuje działania w odniesieniu do próby beneficjentów w celu weryfikacji, czy beneficjent usunął stwierdzone niezgodności. Beneficjent jest powiadamiany o stwierdzeniu niezgodności i o obowiązku podjęcia działań naprawczego.

4. Nałożenie kary administracyjnej nie ma wpływu na zgodność z prawem i prawidłowość płatności, do których się stosuje.

Artykuł 98

Stosowanie kar administracyjnych w Bułgarii, Chorwacji i Rumunii

W przypadku Bułgarii i Rumunii kary administracyjne, o których mowa w art. 91, stosuje się najpóźniej od dnia 1 stycznia 2016 r. w odniesieniu do wymogów podstawowych w zakresie zarządzania dotyczących dobrostanu zwierząt, o którym mowa w załączniku II.

W przypadku Chorwacji, kary, o których mowa w art. 91, stosuje się zgodnie z następującym harmonogramem w odniesieniu do wymogów podstawowych w zakresie zarządzania, o których mowa w załączniku II:

- a) od dnia 1 stycznia 2014 r. w odniesieniu do SMR 1 - SMR 3 i SMR 6 - SMR 8;
- b) od dnia 1 stycznia 2016 r. w odniesieniu do SMR 4, SMR 5, SMR 9 i SMR 10;
- c) od dnia 1 stycznia 2018 r. w odniesieniu do SMR 11 - SMR 13.

Artykuł 99

Obliczanie kar administracyjnych

1. Karę administracyjną przewidzianą w art. 91 stosuje się w drodze zmniejszenia całkowitej kwoty płatności lub wykluczenia z płatności wymienionych w art. 92, które zostały lub mają zostać przyznane danemu beneficjentowi w odniesieniu do wniosków o przyznanie pomocy, które złożył lub złoży w roku kalendarzowym, w którym stwierdzono nieprawidłowość.

W celu obliczenia zmniejszeń i wykluczeń uwzględnia się dotkliwość, zasięg, trwałość i powtarzalność stwierdzonej niezgodności, jak również kryteria określone w ust. 2, 3 i 4.

2. W przypadku niezgodności wynikającej z zaniedbania wielkość procentowa zmniejszenia nie może przekraczać 5 %, a w przypadku powtarzalności – 15 %.

Państwa członkowskie mogą stworzyć system wczesnego ostrzegania stosowany w przypadkach niezgodności, które z uwagi na swoją nieznaczną dotkliwość, zasięg i trwałość w należycie uzasadnionych przypadkach nie prowadzą do zmniejszenia lub wykluczenia. W przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało o skorzystaniu z tej możliwości, właściwy organ przesyła beneficjentowi wczesne ostrzeżenie, w którym powiadamia go o stwierdzeniu niezgodności i o obowiązku podjęcia działania naprawczego. W przypadku gdy kolejna kontrola wykaże, że niezgodności nie naprawiono, zmniejszenie zgodne z akapitem pierwszym stosuje się z mocą wsteczną.

Jednakże przypadki niezgodności stanowiące bezpośrednie ryzyko dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt zawsze prowadzą do zmniejszenia lub wykluczenia.

Państwa członkowskie mogą zapewnić pierwszeństwo dostępu do systemu doradztwa rolniczego beneficjentom, którzy po raz pierwszy otrzymali wczesne ostrzeżenie.

3. W przypadku umyślnej niezgodności wielkość procentowa zmniejszenia co do zasady wynosi nie mniej niż 20 %, a nawet może prowadzić do całkowitego wykluczenia z jednego lub kilku systemów pomocy i może być stosowana przez jeden rok kalendarzowy lub przez większą liczbę lat kalendarzowych.

4. W każdym przypadku całkowita kwota zmniejszeń i wykluczeń w odniesieniu do jednego roku kalendarzowego nie może być wyższa niż całkowita kwota, o której mowa w ust. 1 akapit pierwszy.

Artykuł 100

Kwoty wynikające z zasady wzajemnej zgodności

Państwa członkowskie mogą zatrzymać 25 % kwot wynikających z zastosowania zmniejszeń i wykluczeń, o których mowa w art. 99.

Artykuł 101

Uprawnienia Komisji w odniesieniu do stosowania i obliczania wysokości kar administracyjnych

1. Aby zapewnić prawidłowy podział środków finansowych między uprawnionych beneficjentów oraz skuteczną, spójną i niedyskryminującą realizację zasady wzajemnej zgodności, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115:

- a) ustanawiających zharmonizowaną podstawę obliczania kar administracyjnych wynikających z zasady wzajemnej zgodności, o którym mowa w art. 99, uwzględniając zmniejszenia wynikające z dyscypliny finansowej;
- b) określających warunki stosowania i obliczania kar administracyjnych wynikających z zasady wzajemnej zgodności, w tym w przypadku niezgodności, którą można bezpośrednio przypisać danemu beneficjentowi.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające szczegółowe przepisy proceduralne i techniczne dotyczące obliczania i stosowania kar administracyjnych, o których mowa w art. 97–99, w tym w odniesieniu do beneficjentów stanowiących grupę osób zgodnie z art. 28 i 29 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

TYTUŁ VII

PRZEPISY WSPÓLNE

ROZDZIAŁ I

Komunikowanie

Artykuł 102

Przekazywanie informacji

1. W uzupełnieniu przepisów ustanowionych w rozporządzeniach sektorowych państwa członkowskie przesyłają Komisji następujące informacje, deklaracje i dokumenty:

- a) w przypadku akredytowanych agencji płatniczych i akredytowanych jednostek koordynujących:

- (i) dokument ich akredytacji;
  - (ii) ich funkcję (akredytowana agencja płatnicza lub akredytowana jednostka koordynująca);
  - (iii) w stosownym przypadku — cofnięcie ich akredytacji.
- b) w przypadku jednostek certyfikujących:
- (i) ich nazwę;
  - (ii) ich adres;
- c) w przypadku działań związanych z operacjami finansowanymi przez fundusze:
- (i) deklaracje wydatków, które mają także charakter wniosku o płatność, poświadczone przez akredytowaną agencję płatniczą lub akredytowaną jednostkę koordynującą, wraz z wymaganymi informacjami;
  - (ii) przewidywane zapotrzebowanie na środki finansowe w odniesieniu do EFRG, a w odniesieniu do EFRROW – aktualizację przewidywanych deklaracji wydatków, które będą przedstawione w trakcie roku oraz przewidywane deklaracje wydatków dotyczące następnego roku budżetowego;
  - (iii) deklaracje zarządcze oraz roczne sprawozdania finansowe agencji płatniczych;
  - (iv) roczne podsumowanie wyników wszystkich dostępnych audytów oraz kontroli przeprowadzonych zgodnie z harmonogramem oraz szczegółowymi przepisami ustanowionymi w ramach szczególnych przepisów sektorowych.

Roczne sprawozdania finansowe akredytowanych agencji płatniczych dotyczące wydatków ze środków EFRROW przekazuje się w ramach każdego z programów.

2. Państwa członkowskie szczegółowo informują Komisję o środkach podjętych w celu wdrożenia dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, o których mowa w art. 94, oraz o szczegółach działania systemu doradztwa rolniczego, o którym mowa w tytule III.

3. Państwa członkowskie regularnie informują Komisję o stosowaniu systemu zintegrowanego, o którym mowa w tytule V rozdział II. Komisja organizuje wymianę poglądów na ten temat z państwami członkowskimi.

Artykuł 103

Poufność

1. Państwa członkowskie i Komisja podejmują wszystkie niezbędne środki w celu zapewnienia poufności informacji przekazywanych lub otrzymywanych w ramach działań kontrolnych i rozliczania rachunków, prowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Do informacji tych stosuje się przepisy określone w art. 8 rozporządzenia (Euratom, WE) nr 2185/96.

2. Bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących postępowania sądowego informacje zgromadzone w trakcie kontroli, jak przewidziano w tytule V rozdział III chronione są tajemnicą służbową. Informacji tych nie przekazuje się jakimkolwiek osobom innym niż te, które z uwagi na obowiązki wykonywane w państwach członkowskich lub w instytucjach Unii są zobowiązane do zapoznania się z nimi do celów związanych z pełnieniem tych obowiązków.

Artykuł 104

Uprawnienia Komisji

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy, treści, częstotliwości, terminów i warunków przekazywania lub udostępniania Komisji:
  - (i) deklaracji wydatków oraz preliminarzy wydatków, jak również ich aktualizacji, w tym dochodów przeznaczonych na określony cel;
  - (ii) deklaracji zarządczej oraz rocznych sprawozdań finansowych agencji płatniczych, jak również dostępnych wyników wszystkich przeprowadzonych audytów i kontroli;
  - (iii) sprawozdań certyfikacyjnych rachunków;
  - (iv) nazw i danych identyfikacyjnych akredytowanych agencji płatniczych, akredytowanych jednostek koordynujących i jednostek certyfikujących;
  - (v) warunków przyjmowania i dokonywania płatności wydatków finansowanych przez fundusze;
  - (vi) powiadomień o dostosowaniach finansowych dokonywanych przez państwa członkowskie w ramach operacji lub programów rozwoju obszarów wiejskich oraz skróconych sprawozdań na temat procedur odzyskiwania wszczętych przez państwa członkowskie na skutek nieprawidłowości;
  - (vii) informacji dotyczących środków podjętych na podstawie art. 58;
- b) warunków regulujących wymianę informacji i dokumentów między Komisją a państwami członkowskimi oraz wdrażania systemów informacyjnych, w tym rodzaju, formy, zawartości danych przetwarzanych przez te systemy i zasad ich przechowywania;
- c) przekazywania Komisji przez państwa członkowskie informacji, dokumentów, statystyk oraz sprawozdań, jak również terminów oraz metod ich przekazywania.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

ROZDZIAŁ II

Stosowanie euro

Artykuł 105

Zasady ogólne

1. Kwoty podane w decyzjach Komisji dotyczących przyjęcia programów rozwoju obszarów wiejskich, kwoty zobowiązań oraz płatności Komisji, jak również kwoty poświadczonych lub zatwierdzonych wydatków oraz koszty w deklaracjach wydatków państw członkowskich są wyrażane i wypłacane w euro.
2. Ceny i kwoty ustalone w ramach sektorowego prawodawstwa rolnego wyrażane są w euro.

Są one przyznawane lub pobierane w euro w państwach członkowskich, które przyjęły euro, a w walucie krajowej – w państwach członkowskich, które nie przyjęły euro.

Artykuł 106

Kurs walutowy i termin operacyjny

1. W państwach członkowskich, które nie przyjęły euro, ceny i kwoty, o których mowa w art. 105 ust. 2, są przeliczane na walutę krajową za pomocą kursu walutowego.
2. Terminem operacyjnym dla kursu walutowego jest termin:
  - a) dopełnienia formalności celnych przy przywozie lub wywozie w przypadku kwot pobranych lub przyznanych w handlu z państwami trzecimi;
  - b) we wszystkich innych przypadkach – moment, w którym osiągnięty jest cel ekonomiczny operacji.
3. W przypadku gdy bezpośrednia płatność przewidziana w rozporządzeniu (UE) nr 1307/2013 zostaje dokonana na rzecz beneficjenta w walucie innej niż euro, państwa członkowskie dokonują przeliczenia na walutę krajową kwoty pomocy wyrażonej w euro na podstawie ostatniego kursu walutowego ustalonego przez Europejski Bank Centralny przed dniem 1 października roku, dla którego pomoc została przyznana.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego, w należycie uzasadnionych przypadkach, państwa członkowskie mogą zdecydować o dokonaniu przeliczenia na podstawie średniej kursów walutowych ustalonych przez Europejski Bank Centralny podczas miesiąca przed dniem 1 października roku, dla którego pomoc została przyznana. Państwa członkowskie wybierające taką możliwość ustalają i publikują taki średni kurs przed dniem 1 grudnia tego roku.

4. W przypadku EFRG, podczas sporządzania deklaracji wydatków państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, stosują ten sam kurs walutowy co kurs, który zastosowały przy realizacji płatności na rzecz beneficjentów lub otrzymania dochodów, zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału.
5. W celu określenia terminu operacyjnego, o którym mowa w ust. 2, lub w celu ustalenia go z powodów specyficznych dla

organizacji rynku lub odnośnych kwot, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 określających przepisy dotyczące tych terminów operacyjnych oraz kursów walutowych, jakie mają być stosowane. Szczególny termin operacyjny określa się, uwzględniając następujące kryteria:

- a) możliwości jak najszybszego stosowania korekt kursu walutowego;
- b) podobieństwo terminów operacyjnych dla analogicznych operacji przeprowadzanych w ramach organizacji rynków;
- c) związek pomiędzy terminami operacyjnymi dla różnych cen i kwot dotyczących organizacji rynków;
- d) wykonalność i skuteczność kontroli stosowania odpowiednich kursów walutowych.

6. Aby uniknąć stosowania przez państwa członkowskie, które nie przyjęły euro różnych kursów walutowych podczas księgowania w walucie innej niż euro otrzymanych dochodów lub pomocy przekazanej beneficjentom, z jednej strony, oraz podczas sporządzania przez agencję płatniczą deklaracji wydatków, z drugiej strony, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 ustanawiających przepisy dotyczące kursu walutowego mającego zastosowanie podczas sporządzania deklaracji wydatków i księgowania operacji przechowywania publicznego w księgach rachunkowych agencji płatniczej.

Artykuł 107

Środki ochronne i odstępstwa

1. Komisja może przyjmować akty wykonawcze gwarantujące stosowanie prawa unijnego jeżeli wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutami krajowymi mogą zagrażać ich stosowaniu. Te akty wykonawcze mogą stanowić odstępstwo od istniejących przepisów jedynie w absolutnie niezbędnym okresie.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Parlament Europejski, Rada oraz państwa członkowskie są niezwłocznie powiadamiane o środkach, o których mowa w akapicie pierwszym.

2. W przypadku gdy wyjątkowe praktyki monetarne związane z walutą krajową mogą zagrażać stosowaniu prawa unijnego, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 stanowiących odstępstwo od niniejszej sekcji, w szczególności w następujących przypadkach:

- a) w przypadku gdy państwo korzysta z niewłaściwych metod wymiany, takich jak zróżnicowane kursy walutowe, lub prowadzi operacje barterowe;
- b) w przypadku gdy państwa mają walutę niewymienialną na oficjalnych zagranicznych rynkach walutowych lub w przypadku gdy tendencja tych walut może wywołać zakłócenia w handlu.

Artykuł 108

Stosowanie euro przez państwa członkowskie spoza strefy euro

1. Jeżeli państwo członkowskie, które nie przyjęło euro, postanawia dokonywać wypłat wydatków wynikających z sektorowego prawodawstwa rolnego w euro, a nie w walucie krajowej, podejmuje ono środki w celu zapewnienia, aby stosowanie euro nie było systematycznie związane z korzyściami w porównaniu do stosowania waluty krajowej.

2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o planowanych środkach, zanim zostaną one wprowadzone w życie. Środków tych nie można stosować, dopóki Komisja nie powiadomi o swojej zgodzie na ich stosowanie.

ROZDZIAŁ III

Sprawozdawczość i ewaluacja

Artykuł 109

Roczne sprawozdanie finansowe

Przed końcem września każdego roku następującego po roku budżetowym Komisja sporządza sprawozdanie finansowe z zarządzania funduszami w poprzednim roku budżetowym i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 110

Monitorowanie i ewaluacja WPR

1. Ustanawia się wspólne ramy monitorowania i ewaluacji w celu pomiaru skuteczności WPR, a w szczególności:

- a) płatności bezpośrednich określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1307/2013;
- b) środków rynkowych przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013;
- c) działań dotyczących rozwoju obszarów wiejskich przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1305/2013; oraz
- d) przepisów niniejszego rozporządzenia.

Komisja monitoruje te środki polityki na podstawie sprawozdań państw członkowskich zgodnie z przepisami ustanowionymi w rozporządzeniach, o których mowa w akapicie pierwszym. Komisja ustanawia wieloletni plan ewaluacji obejmujący okresowe ewaluacje poszczególnych instrumentów, które będzie stosować.

W celu zapewnienia efektywnego pomiaru skuteczności polityki Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 dotyczących treści i konstrukcji tych ram.

2. Skuteczność środków WPR, o których mowa w ust. 1, ocenia się w odniesieniu do następujących celów:

- a) rentownej produkcji żywności, z akcentem na dochód z działalności rolniczej, wydajność rolnictwa i stabilność cen;

b) zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi i działań na rzecz klimatu, z akcentem na emisję gazów cieplarnianych, różnorodność biologiczną, gleby i wodę;

c) zrównoważonego rozwoju terytorialnego, z akcentem na rozwój obszarów wiejskich, wzrost gospodarczy i kwestię ubóstwa na obszarach wiejskich.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające zestaw wskaźników na potrzeby celów, o których mowa w akapicie pierwszym. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

Wskaźniki te są powiązane ze strukturą i celami polityki oraz umożliwiają dokonanie oceny postępu, skuteczności i efektywności polityki w stosunku do tych celów.

3. Ramy monitorowania i ewaluacji odzwierciedlają strukturę WPR w następujący sposób:

a) w odniesieniu do płatności bezpośrednich przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1307/2013, środków rynkowych przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013 oraz przepisów niniejszego rozporządzenia, Komisja monitoruje te instrumenty na podstawie sprawozdań państw członkowskich zgodnie z przepisami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu. Komisja ustanawia wieloletni plan ewaluacji zawierający okresowe ewaluacje poszczególnych instrumentów, które mają być realizowane w ramach zadań Komisji. Ewaluacje przeprowadza się we właściwym czasie i przez niezależnych ewaluatorów;

b) monitorowanie i ewaluacja działań w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich będą przeprowadzane zgodnie z art. 67–79 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

Komisja zapewnia, aby połączone oddziaływanie wszystkich instrumentów WPR, o których mowa w ust. 1, było mierzone i oceniane w odniesieniu do wspólnych celów, o których mowa w ust. 2. Skuteczność WPR w osiągnięciu jej wspólnych celów jest mierzona i oceniana na podstawie wspólnych wskaźników oddziaływania, a konkretne cele szczegółowe – na podstawie wskaźników wyników. Na podstawie dowodów zawartych w ocenach WPR, w tym w ewaluacjach programów rozwoju obszarów wiejskich, a także na podstawie innych stosownych źródeł informacji, Komisja przygotowuje sprawozdania na temat pomiaru i ewaluacji wspólnej skuteczności wszystkich instrumentów WPR.

4. Państwa członkowskie dostarczają Komisji wszystkich informacji niezbędnych do monitorowania i ewaluacji odnoszących się do tych celów. W możliwie najszerszym zakresie informacje te opierają się na uznanych źródłach danych, takich jak sieć danych rachunkowych gospodarstw rolnych i Eurostat.

Komisja uwzględni zapotrzebowanie na dane oraz synergie pomiędzy potencjalnymi źródłami danych, w szczególności w odniesieniu do ich wykorzystania w celach statystycznych w razie takiej potrzeby.

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące informacji, jakie mają być przesyłane przez państwa członkowskie, uwzględniając potrzebę unikania wszelkich niepotrzebnych obciążeń administracyjnych, a także przepisy dotyczące zapotrzebowania na dane oraz przepisy dotyczące synergii między potencjalnymi źródłami danych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

5. Do dnia 31 grudnia 2018 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wstępne sprawozdanie dotyczące wykonania niniejszego artykułu, w tym pierwsze wyniki dotyczące skuteczności WPR. Drugie sprawozdanie obejmujące ocenę skuteczności WPR zostanie przedstawione do dnia 31 grudnia 2021 r.

ROZDZIAŁ IV

Przejrzystość

Artykuł 111

Publikacja wykazu beneficjentów

1. Państwa członkowskie zapewniają coroczną publikację *ex post* wykazu beneficjentów funduszy. Publikacja takiego wykazu obejmuje:

- a) bez uszczerbku dla art. 112 akapit pierwszy niniejszego rozporządzenia - nazwy (nazwiska) beneficjenta, rozumiane jako:
  - (i) imię i nazwisko, jeśli beneficjentem jest osoba fizyczna;
  - (ii) pełna nazwa oficjalna w formie, w jakiej została zarejestrowana, w przypadku gdy beneficjentem jest osoba prawna posiadająca niezależną osobowość prawną zgodnie z prawodawstwem danego państwa członkowskiego;
  - (iii) pełna nazwa stowarzyszenia w formie, w jakiej została zarejestrowana lub w inny sposób urzędowo uznana, w przypadku gdy beneficjentem jest stowarzyszenie nieposiadające własnej osobowości prawnej;
- b) gminę, na której terenie beneficjent ma miejsce zamieszkania lub jest zarejestrowany, oraz o ile to możliwe, kod pocztowy lub jego część pozwalającą na identyfikację gminy;
- c) kwoty płatności dla każdego środka finansowanego przez fundusze, jakie każdy beneficjent otrzymał w danym roku budżetowym;
- d) charakter i opis środków finansowanych przez którykolwiek z funduszy ze wskazaniem, z którego z funduszy przyznano płatności, o których mowa w lit. c).

Informacje, o których mowa w akapicie pierwszym, udostępnia się na jednej stronie internetowej w każdym państwie członkowskim. Informacje te pozostają dostępne przez okres dwóch lat od dnia ich publikacji.

2. W odniesieniu do płatności odpowiadających działaniom finansowanym w ramach EFRROW, o których mowa w ust. 1

akapit pierwszy lit. c), kwoty, które mają być opublikowane, odpowiadają całkowitym kwotom publicznych środków finansowych, obejmującym zarówno wkład unijny, jak i krajowy.

Artykuł 112

Próg

Państwa członkowskie nie publikują nazwiska lub nazwy beneficjenta, jak przewidziano w niniejszym rozporządzeniu w art. 111 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), w następujących sytuacjach:

- a) w przypadku państw członkowskich, które ustanawiają system dla małych gospodarstw przewidziany w tytule V rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, w przypadku gdy kwota pomocy otrzymanej w ciągu jednego roku przez beneficjenta jest równa lub niższa od kwoty ustalonej przez dane państwo członkowskie, o której mowa w art. 63 ust. 1 akapit drugi lub art. 63 ust. 2 akapit drugi tego rozporządzenia;
- b) w przypadku państw członkowskich, które nie ustanawiają systemu dla małych gospodarstw przewidzianego w tytule V rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, w przypadku gdy kwota pomocy otrzymanej w ciągu jednego roku przez beneficjenta jest równa lub niższa niż 1 250 EUR.

W przypadku gdy zastosowanie ma akapit pierwszy lit. a) kwoty ustalone przez państwa członkowskie zgodnie z art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 oraz zgłoszone Komisji na mocy tego rozporządzenia podawane są do publicznej wiadomości przez Komisję zgodnie z przepisami przyjętymi na mocy art. 114.

W przypadku gdy zastosowanie ma akapit pierwszy niniejszego artykułu, państwo członkowskie publikuje informacje, o których mowa w art. 111 ust. 1 akapit pierwszy lit. b), c) i d), a beneficjent jest identyfikowany przy pomocy kodu. Państwa członkowskie określają format tego kodu.

Artykuł 113

Informacje dotyczące beneficjentów

Państwa członkowskie informują beneficjentów o tym, że ich dane będą opublikowane zgodnie z art. 111, oraz informują ich o możliwości przetwarzania danych przez organy audytowe i dochodzeniowe Unii i państw członkowskich w celu ochrony interesów finansowych Unii.

Zgodnie z wymogami dyrektywy 95/46/WE, w przypadku gdy dotyczy to danych osobowych, państwa członkowskie informują beneficjentów o prawach przysługujących im na mocy przepisów dotyczących ochrony danych osobowych oraz o procedurach umożliwiających wykonywanie tych praw.

Artykuł 114

Uprawnienia Komisji

Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące:

- a) formy, w tym sposobu prezentacji w podziale na środki, oraz harmonogramu publikacji przewidzianych w art. 111 i 112;
- b) jednolitego stosowania art. 113;

c) współpracy między Komisją a państwami członkowskimi.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 116 ust. 3.

TYTUŁ VIII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 115

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 8, 20, 40, 46, 50, 53, 57, 62, 63, 64, 65, 66, 72, 76, 77, 79, 84, 89, 93, 101, 106, 107, 110 i 120, podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 8, 20, 40, 46, 50, 53, 57, 62, 63, 64, 65, 66, 72, 76, 77, 79, 84, 89, 93, 101, 106, 107, 110 i 120, powierza się Komisji na okres siedmiu lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem tego siedmioletniego okresu. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 8, 20, 40, 46, 50, 53, 57, 62, 63, 64, 65, 66, 72, 76, 77, 79, 84, 89, 93, 101, 106, 107, 110 i 120, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie artykułów 8, 20, 40, 46, 50, 53, 57, 62, 63, 64, 65, 66, 72, 76, 77, 79, 84, 89, 93, 101, 106, 107, 110 i 120 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 116

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Funduszy Rolnych. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Do celów art. 15, 58, 62, 63, 64, 65, 75, 77, 78, 89, 90, 96, 101 i 104, w odniesieniu do kwestii dotyczących płatności bezpośrednich, rozwoju terenów wiejskich lub wspólnej organizacji rynków, Komisję wspomagają Komitet ds. Funduszy Rolnych, Komitet ds. Płatności Bezpośrednich, Komitet ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich lub Komitet ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych, ustanowione na mocy niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Komitety te są komitetami w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W odniesieniu do aktów, o których mowa w art. 8, w przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 117

Przetwarzanie i ochrona danych osobowych

1. Państwa członkowskie i Komisja gromadzą dane osobowe w celu wykonywania swoich odnośnych obowiązków na mocy niniejszego rozporządzenia związanych z zarządzaniem, kontrolą, audytem, a także z monitorowaniem i ewaluacją oraz, w szczególności, obowiązków określonych w tytule II rozdział II, tytule III, tytule IV rozdziały III i IV, tytułach V i VI oraz w tytule VII rozdział III, jak też w celach statystycznych, i nie mogą przetwarzać tych danych w sposób niezgodny z tym celem.

2. W przypadku gdy dane osobowe są przetwarzane do celów monitorowania i ewaluacji na mocy tytułu VII rozdział III, a także do celów statystycznych, muszą być anonimowe i mogą być przetwarzane jedynie w formie zagregowanej.

3. Dane osobowe są przetwarzane zgodnie z przepisami dyrektywy 95/46/WE i rozporządzenia (WE) nr 45/2001. W szczególności danych tych nie przechowuje się w formie, która pozwala na zidentyfikowanie osób, których dotyczą dane, przez czas dłuższy niż jest to konieczne do celów, dla których dane te były gromadzone lub dla których są one przetwarzane dalej, z uwzględnieniem minimalnych okresów przetwarzania określonych w mającym zastosowanie prawie krajowym i unijnym.

4. Państwa członkowskie informują osoby, których dotyczą dane, że ich dane osobowe mogą być przetwarzane przez podmioty krajowe i unijne zgodnie z ust. 1 i że w tym zakresie korzystają one z praw określonych w odpowiednich przepisach dotyczących ochrony danych osobowych dyrektywy 95/46/WE i rozporządzenia (WE) nr 45/2001.

5. Niniejszy artykuł podlega art. 111–114.

Artykuł 118**Poziom realizacji**

Państwa członkowskie są odpowiedzialne za realizację programów i wykonywanie swoich zadań na podstawie niniejszego rozporządzenia na poziomie, który uważają za stosowny, zgodnie ze swoimi ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi oraz z zastrzeżeniem zgodności z niniejszym rozporządzeniem i innymi odpowiednimi przepisami Unii.

Artykuł 119**Uchylenie**

1. Rozporządzenia (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 oraz (WE) nr 485/2008 tracą moc.

Jednakże art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005 wraz z odnośnymi przepisami wykonawczymi ma nadal zastosowanie do dnia 31 grudnia 2014 r.

2. Odesłania do uchylonych rozporządzeń traktuje się jak odesłania do niniejszego rozporządzenia zgodnie z tabelą korelacji zamieszczoną w załączniku III.

Artykuł 120**Środki przejściowe**

Aby zapewnić sprawne przejście od ustaleń przewidzianych w uchylonych rozporządzeniach, o których mowa w art. 118,

do przepisów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu, Komisji przekazuje się uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 115 dotyczących przypadków, w których mogą być stosowane odstępstwa od przepisów przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz uzupełnienia tych przepisów.

Artykuł 121**Wejście w życie i stosowanie**

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie w dniu jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

2. Jednakże następujące przepisy stosuje się zgodnie z poniższym:

a) art. 7, 8, 16, 25, 26 i 43 – od dnia 16 października 2013 r.;

b) art. 18 i 40 w odniesieniu do wydatków dokonanych począwszy od dnia 16 października 2013 r.;

c) art. 52 – od dnia 1 stycznia 2015 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 grudnia 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

V. JUKNA

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

INFORMACJE DOTYCZĄCE ŁAGODZENIA ZMIANY KLIMATU I PRZYSTOSOWYWANIA SIĘ DO NIEJ, RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I OCHRONY WÓD OKREŚLONE W ART. 12 UST. 3 LIT. D).

Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej:

- Informacje dotyczące przyszłych skutków zmiany klimatu w danych regionach oraz emisji gazów cieplarnianych związanych z danymi praktykami rolniczymi, a także dotyczące przyczyniania się sektora rolniczego do łagodzenia zmiany klimatu za pomocą ulepszonych praktyk rolniczych i rolnoleśnych oraz rozwoju projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwach i poprawy efektywności energetycznej gospodarstw.
- Informacje pomagające rolnikom w określeniu najlepszego sposobu inwestowania w uodpornienie ich systemów gospodarki rolnej na zmianę klimatu oraz wskazujące fundusze unijne, z których mogą w tym celu skorzystać; w szczególności informacje dotyczące dostosowania ziemi uprawnej do zmiany klimatu i zmian długoterminowych, a także informacje dotyczące sposobów stosowania praktycznych środków agronomicznych, mających na celu zwiększenie odporności systemów gospodarki rolnej na powodzie i susze, jak również informacje dotyczące sposobów poprawienia i zoptymalizowania poziomów dwutlenku węgla w glebie.

Różnorodność biologiczna:

- Informacje dotyczące pozytywnej współzależności między różnorodnością biologiczną a odpornością ekosystemu rolniczego, rozrzutu ryzyka, a także związku między monokulturami a podatnością na brak plonów/straty w plonach z powodu szkodników i ekstremalnych zjawisk pogodowych.
- Informacje dotyczące najlepszych sposobów zapobiegania rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych oraz znaczenia tego działania dla skutecznego funkcjonowania ekosystemu i odporności na zmianę klimatu, w tym informacje dotyczące dostępu do finansowania dla programów zwalczania w przypadku gdy wiążą się one z dodatkowymi kosztami.

Ochrona wód:

- Informacje dotyczące zrównoważonych, oszczędnych systemów nawadniania oraz sposobów optymalizowania systemów nawadniania wodą opadową, mające na celu propagowanie wydajnego zużycia wody.
- Informacje dotyczące ograniczania zużycia wody w rolnictwie, w tym wyboru upraw, poprawy jakości humusu glebowego w celu zwiększenia stopnia zatrzymywania wody oraz zmniejszania konieczności nawadniania.

Informacje ogólne:

- Wymiana najlepszych praktyk, szkolenia i tworzenie zdolności (mające zastosowanie do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, różnorodności biologicznej i ochrony wód, o których mowa powyżej w niniejszym załączniku).

ZAŁĄCZNIK II

PRZEPISY DOTYCZĄCE ZASADY WZAJEMNEJ ZGODNOŚCI ZGODNIE Z ART. 93

SMR: Wymóg podstawowy w zakresie zarządzania

GAEC: Normy utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska

Obszar	Główna kwestia	Wymogi i normy		
Środowisko, zmiana klimatu, utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej	Woda	SMR 1	Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1)	art. 4 i 5
		GAEC 1	Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych ⁽¹⁾	
		GAEC 2	Przestrzeganie procedur wydawania zezwoleń w przypadku gdy wykorzystanie wody w celu nawadniania wymaga zezwolenia	
		GAEC 3	Ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem: zakaz bezpośrednich zrzutów do wód podziemnych oraz środki mające na celu zapobieganie pośredniemu zanieczyszczeniu wód podziemnych poprzez zrzut na powierzchnię gruntu i przesiąkanie przez głębę niebezpiecznych substancji, wymienionych w załączniku do dyrektywy 80/68/EWG w brzmieniu obowiązującym ostatniego dnia jej obowiązywania w zakresie, w jakim odnosi się do działalności rolniczej	
	Gleba i zasoby węgla	GAEC 4	Minimalna pokrywa glebowa	
		GAEC 5	Minimalne zagospodarowanie terenu odzwierciedlające warunki danego miejsca w celu ograniczenia erozji	
		GAEC 6	Utrzymanie poziomu materii organicznej gleby poprzez stosowanie odpowiednich praktyk, w tym zakaz wypalania rżysk, chyba że służy ono zdrowiu roślin lub ograniczaniu pozostałości ⁽²⁾	
	Różnorodność biologiczna	SMR 2	Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).	art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 2 lit. b), art. 4 ust. 1, 2 i 4.
		SMR 3	Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7)	art. 6 ust. 1 i 2
	Krajobraz, minimalny poziom utrzymania	GAEC 7	Zachowanie cech krajobrazu, obejmujących w stosownych przypadkach żywoploty, stawy, rowy, zadrzewienie liniowe, grupowe lub pojedyncze, obrzeża pól i tarasy, z uwzględnieniem zakazu przycinania żywoplotów i drzew w okresie wylęgu i chowu ptaków oraz, fakultatywnie, środki przeciwdziałające inwazyjnym gatunkom roślin	
Zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin	Bezpieczeństwo żywności	SMR 4	Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1)	art. 14 i 15, art. 17 ust. 1 ⁽³⁾ oraz art. 18, 19 i 20

Obszar	Główna kwestia	Wymogi i normy		
		SMR 5	Dyrektywa Rady 96/22/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. dotycząca zakazu stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i β -agonistycznym i uchylająca dyrektywy 81/602/EWG, 88/146/EWG oraz 88/299/EWG (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, s. 3)	art. 3 lit. a), b), d) i e) oraz art. 4, 5 i 7
	Identyfikacja i rejestracja zwierząt	SMR 6	Dyrektywa Rady 2008/71/WE z dnia 15 lipca 2008 r. w sprawie identyfikacji i rejestracji świń (Dz.U. L 213 z 8.8.2005, s. 31)	art. 3, 4 i 5
SMR 7		Rozporządzenie (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczące etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 820/97 (Dz.U. L 204 z 11.8.2000, s. 1)	art. 4 i 7	
SMR 8		Rozporządzenie Rady (WE) nr 21/2004 z dnia 17 grudnia 2003 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestrowania owiec i kóz oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 i dyrektywy 92/102/EWG i 64/432/EWG (Dz.U. L 5 z 9.1.2004, s. 8)	art. 3, 4 i 5	
	Choroby zwierząt	SMR 9	Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające przepisy dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych gąbczastych encefalopatii (Dz.U. L 147 z 31.5.2001, s. 1)	art. 7, 11, 12, 13 i 15
	Środki ochrony roślin	SMR 10	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1)	art. 55 zdanie pierwsze i drugie
Dobrostan zwierząt	Dobrostan zwierząt	SMR 11	Dyrektywa Rady 2008/119/EWG z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony cieląt (Dz.U. L 10 z 15.1.2009, s. 7)	art. 3 i 4
		SMR 12	Dyrektywa Rady 2008/120/EWG z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony świń (Dz.U. L 47 z 18.2.2009, s. 5)	art. 3 i art. 4
		SMR 13	Dyrektywa Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotycząca ochrony zwierząt gospodarskich (Dz.U. L 221 z 8.8.1998, s. 23)	art. 4

(¹) Strefy buforowe GAEC muszą, zarówno w granicach stref podatnych, jak i poza tymi strefami wyznaczonymi na podstawie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 91/676/EWG, spełniać co najmniej wymogi dotyczące warunków rolniczego wykorzystania nawozu w pobliżu cieków wodnych, o których mowa w pkt A.4 załącznika II do dyrektywy 91/676/EWG; wymogi te należy stosować zgodnie z programami działania państw członkowskich ustanowionymi na podstawie art. 5 ust. 4 dyrektywy 91/676 EWG.

(²) Wymóg ten może być ograniczony do ogólnego zakazu wypalania rżysk, ale państwo członkowskie może zdecydować o wprowadzeniu dalszych wymogów.

(³) Wdrożone w szczególności przez:

- art. 14 rozporządzenia (WE) nr 470/2009 oraz załącznik do rozporządzenia (WE) nr 37/2010,
- rozporządzenie (WE) nr 852/2004: art. 4 ust. 1 oraz załącznik I część A (sekcja II pkt 4 lit. g), h), j), pkt 5 lit. f), h), pkt 6; sekcja III pkt 8 lit. a), b), d), e), pkt 9 lit. a), c),
- rozporządzenie (WE) nr 853/2004: art. 3 ust. 1 oraz załącznik III sekcja IX rozdział 1 (część I pkt 1 lit. b), c), d), e); część I pkt 2 lit. a) ppkt (i), (ii), (iii), lit. b) ppkt (i), (ii), lit. c); część I pkt 3; część I pkt 4; część I pkt 5; część II A pkt 1, 2, 3, 4; część II B pkt 1 lit. a), d), pkt 2, pkt 4 lit. a), b), załącznik III sekcja X rozdział 1 pkt 1,
- rozporządzenie (WE) nr 183/2005: art. 5 ust. 1 oraz załącznik I, część A, (część I pkt 4 lit. e), g); część II pkt 2 lit. a), b), e), art. 5 ust. 5 oraz załącznik III pkt 1, 2, art. 5 ust. 6, oraz
- rozporządzenie (WE) nr 396/2005: art. 18.

ZAŁĄCZNIK III

TABELA KORELACJI

1. Rozporządzenie (EWG) nr 352/78

Rozporządzenie (EWG) nr 352/78	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 43 ust. 1 lit. e)
art. 2	art. 43 ust. 2
art. 3	art. 46 ust. 1
art. 4	—
art. 5	—
art. 6	—

2. Rozporządzenie (WE) nr 2799/98

Rozporządzenie (WE) nr 2799/98	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	—
art. 2	art. 105 ust. 2 i art. 106
art. 3	art. 106
art. 4	—
art. 5	—
art. 6	—
art. 7	art. 107
art. 8	art. 108
art. 9	—
art. 10	—
art. 11	—

3. Rozporządzenie (WE) nr 814/2000

Rozporządzenie (WE) nr 814/2000	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 45 ust. 1
art. 2	art. 45 ust. 2
art. 3	—
art. 4	—
art. 5	—
art. 6	—
art. 7	—
art. 8	art. 45 ust. 5
art. 9	—
art. 10	art. 45 ust. 4 i art. 116
art. 11	—

4. Rozporządzenie (WE) nr 1290/2005

Rozporządzenie (WE) nr 1290/2005	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2	art. 3
art. 3	art. 4
art. 4	art. 5
art. 5	art. 6
art. 6	art. 7
art. 7	art. 9
art. 8	art. 102
art. 9	art. 58
art. 10	art. 10
art. 11	art. 11
art. 12	art. 16
art. 13	art. 19
art. 14	art. 17
art. 15	art. 18
art. 16	art. 40
art. 17	art. 41 ust. 1
art. 17a	art. 41 ust. 2
art. 18	art. 24
art. 19	art. 27
art. 20	art. 28
art. 21	art. 29
art. 22	art. 32
art. 23	art. 33
art. 24	art. 34
art. 25	art. 35
art. 26	art. 36
art. 27	art. 41 ust. 1
art. 27a	art. 41 ust. 2
art. 28	art. 37
art. 29	art. 38
art. 30	art. 51
art. 31	art. 52
art. 32	art. 54 i 55
art. 33	art. 54 i 56
art. 34	art. 43

Rozporządzenie (WE) nr 1290/2005	Niniejsze rozporządzenie
art. 35	—
art. 36	art. 48
art. 37	art. 47
art. 38	—
art. 39	—
art. 40	—
art. 41	art. 116
art. 42	—
art. 43	art. 109
art. 44	art. 103
art. 44a	art. 113 ust. 1
art. 45	art. 105 ust. 1 oraz art. 106 ust. 3 i 4
art. 46	—
art. 47	art. 119
art. 48	art. 120
art. 49	art. 121

5. Rozporządzenie (WE) nr 485/2008

Rozporządzenie (WE) nr 485/2008	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 79
art. 2	art. 80
art. 3	art. 81
art. 4	—
art. 5	art. 82 ust. 1, 2 i 3
art. 6	art. 82 ust. 4
art. 7	art. 83
art. 8	art. 103 ust. 2
art. 9	art. 86
art. 10	art. 84
art. 11	art. 85
art. 12	art. 106 ust. 3
art. 13	—
art. 14	—
art. 15	art. 87
art. 16	—
art. 17	—

Wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zasady wzajemnej zgodności

Rada i Parlament Europejski zwracają się do Komisji o monitorowanie transpozycji i wdrażania przez państwa członkowskie dyrektywy 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, a także dyrektywy 2009/128/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów i o przedstawienie w stosownych przypadkach – po wdrożeniu tych dyrektyw we wszystkich państwach członkowskich i po określeniu obowiązków bezpośrednio dotyczących rolników – wniosku ustawodawczego zmieniającego to rozporządzenie w celu uwzględnienia stosownych elementów tych dyrektyw w systemie wzajemnej zgodności.
